Hālid, Mehmed

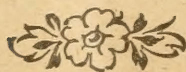
لطائف خالد

خواص وعوام ظرفانك آغزلرندن ايشيدلمش بالخاصه مؤلفك بالذات
مشهودی اولمش لطيف وظريف ۲۷۰ عدد حكايه‌يی
محتوی مجموعهٔ لطائفدر .

Laṭā'if-i Ḥālid

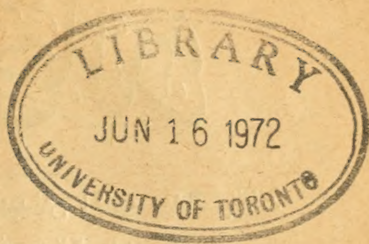
صاحب وناشری : محمد خالد

[العدل] مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر .

۱۳۳۵

1919

حکایه

— ۱ —

تخمیناً یکرمی بش سنه اقدم فاتحده سراجخانه باشنده کنج دینج بر قوندیره‌جی وارمش ، دکاننک جامکانی ایچنه (ارککك فنی قادینی یندی) عباره‌سنی حاوی برلوحه آصمش . برکون عجوزه‌نك بری اورادن کچیورمش . لوحه‌ده‌کی عباره‌یی کورونجه « وای قادینلغی اهمال وتحقیرها ... طور دلیقانلی سکا بر اویون یاپایم‌ده سن ، بن وبتون‌عالم بکنسون . اوزمان کوریرسك‌که ارککك فنی قادینیمی ، قادینك فنی ارککی‌می ینه‌جك . سکا فعلاً کوستره‌یم » دیر .

اختیاره برکون غایت حسنا بر قومشو قیزینی آله‌رق اسقارپین اصمارله‌مق اوزره دلیقانلینك دکانه کلیرلر . قیزده‌کی دوزکون اندامیله متناسب قره‌قاش ماوی کوز وآل‌یناقلر دلیقانلی‌یی دلخون ایدر سپارش ایدیلن اسقارپینی آلمغه کیدن اختیاره‌نك دلیقانلی‌یه یك

التفاتكارانه طاورانمسندن جرأت الان دليقانلی قيزلـكيم اولديغنی وسائره حقنده تفصيلات صورار .

اختياره — اناطولی قاضيعسكرينك قيزی اولوب شمدی‌يه‌قدر قيزه هيچ بر كوريجی كلمديكنی، حالبوكه قاضيعسكر افندی حضرتلرينك اوته‌دن بری ايتديكی عهدوپيمان اوزرينه قيزنی‌ايللك اول‌هركيم‌ايسترايسه اوكا تنكيح ايده‌جكنی يالكز اوله‌بيليركه سنی قيزينه مناسب كورمزده عهدندنده دونه‌مز سكا بلكه سقطدر ، مجرمدر ، كوردر ، طوپالدر كبی قيزنی ذم ايدر. حالبوكه سن قزی كندك كوردك، فضله تفصيلاته نه‌حاجت. بوكون جمعه‌در حاضر قاضيعسكر افندی اونده‌در همان كيت اللهك امريله قيزنی ايسته .

قونديره‌جی مسئله‌يی ذهننده بالمحاكمه اختياره‌نك افاده‌سی صحيح ايسه موفقيت يوزده‌يوزدر ديه‌رك وهمان دكانی قپايه‌رق قاضيعسكر افنديك قوناغنده قاضيعسكر افندی ايله ملاقی اولور .

قاضيعسكر — اوغلم نه ايستيورسك ؟

قونديره‌جی — افندم جناب حقك امری ورسولا كرم‌افندمز حضرتلرينك قوليله كريمه‌كز خانم‌افندی ايله عقد ازدواج ارزوسنده‌يم موافقت بيوريلوب بيورلميه‌جغنی عرض‌واستيذانه كلدم .

قاضيعسكر — اوغلم باق سن ارسلان كبی بر دليقانليسك حالبوكه بنم قيزم مجرم ، كوزلری اعمی ، اللری چولاق ، اياقلری طوپالدر ـ حاصلی سكا مناسب بررفيقه اولاماز .

قونديره‌جی — افندم سرك كريمه‌كز هرنه اولسه مقبولمدر .

قاضيعسكر — اوغلم ايی‌دوشون صكره ندامت ايدرسك .

قوندیره‌جی — خیر ندامت ایتمم افندم .

قاضیعسکر — اوغلم بنم قیزیمی سن هیچ کوردکمی وقیز حقنده هیچ برشی ایشتدکمی‌که بودرجه اصرار ایدییورسك ؟

قوندیره‌جی — افندم بنده‌کز حسن، جمال وسائره‌دن زیاده اصالت ارارم . مادام‌که سزك کبی اصیل وفاضل برذاتك کریمه‌سیدر هروجهله بنم ایچون شایان قبولدر .

قاضیعسکر — پك اعلااوغلم اوحالده نکاح ودوکون حاضرلقلرینه باشلایه‌لم .

ایرتسی هفته صالی کونی نکاح پنجشنبه کونی دوکون اولور . سرد ایدیلن معذرت قولتوق مراسمنك ایفاسنی مانع اولدیغندن قوندیره‌جی کلین خانمك کل جمالنی انجق کوکه‌ی کیردیکی زمان کورر .

کلین خانم کوشه‌یه اوطورتیلمش ایکی کوزی اعمی ، بجاقلر چارپیق یورویه‌مز قوللر چولاق اوزاته‌مز ، بیه‌مه دیل وچارپیق آغز حاصلی جناب حقك انسانلر اوزرینه ویرمسی ملحوظ نه کبی درد وار ایسه هپسی بیچاره‌ده موجود .

دلیقانلی قپودن ایچری کیرر اوطه‌نك ایچنده کور طوپال قیزایله کندندن بشقه کیمسه‌یی کوره‌مینجه اودقیقه‌یه قدر چکیرمش اولدیغی ایی وسوه‌نجلی بیوك خیالر مبدل تأثر اولور . کوشه‌ده اوطورانه : سز اوطه‌ده‌می قاله‌جقسکز بشقه کیمسه وارمی ؟

کلین خانم — (که‌که‌لیه‌رك) جیجم‌سن وبندن بشقه کله‌جك وچیقه‌جق کیمسه یوق . بیورك اوطوریکز .

داماد بك — خانم سز جناب حقك بك بدبخت قولی ایمشسکز

مع التأسف دیه‌جکمکه طیشاری چیقه‌جق بر کیمسه وارسه اوده بنم .

دلیقانلی فرط حدت وتأثرندن اوطه‌نك ایچنده بر قتاپه اوزرنده بر ایکی ساعت اویقو کسدیروب قالقار صباح قرانلغی دکانه کیدوب ایشه باشلار .

اختیاره (صباح قرانلغی دکانه داملیه‌رق) — او ! . . ماشاالله داماد بك تبریك ایدرز . آیول داماد بکلر بوقدر ایرکن ایشه باشلارمی هله طور بقالم . هم بوکون دکانده چالیشیلرمی ، کلین خانمی یالکز براقدك دکلمی ؟

قوندره‌جی — بنم باشیمی اتشلره یاقدك شمدی برده کلدك استهزا ایدیورسك بن بورنومدن صولیورم . بوشاله‌جق یارایورم . ییقیل قارشومدن الله عشقنه اولسون

اختیاره — خیر اوله اولادم قاملیا کی سومدکمی ؟

قوندره‌جی — الایك صره‌سی دکل ! مسئله‌یی طبیعی سن بندن دها ایی بیلیورسك ، شمدی‌یه قدر یاپدیغکی یاپدك ، ارتق سنك لعنت صوراتنی کورمك ایسته‌میورم ، بوقدر .

اختیاره — اوغلم سنك بوقدر حدت وحقارتندن هیچ بر شی اکلایه‌مدم . نه دیمك ایستیورسك ؟

قوندره‌جی — سنك دکانك قپوسندن چیقمقلغکی ؟

اختیاره — طیشاری چیقمق قولای بردها کلمامکده طبیعی برشی . لکن بن سکا اصل شمدیدن صکره لازمم . اوت بیلیورم . سنك باشکی آتشه یاقدم . اونی اعتراف ایدیورم . انجق الیق براقق امر حقدر

قوندره‌جی — یوز لیرا صرف ایتدکدن صکره‌می ؟

اختیاره — بن صرف ایتدیکك پاره‌نك ایکی مثلی پاره‌ده قزاندیره‌جغم

قوندره‌جی — اونصل اوله‌بیلیر ؟ ایلك باشدن قیزی براقه‌بیلمك ایچون اوچیوز لیرا نکاح ، غیبت ومصارف سائره ویرمك لازم .

اختیاره — جانم سنك نکه لازم . سن شمدی اوینه کیت، کلین خانمدن زیاده ممنون ایمشجه‌سنه حرکت ایت. تمام اوکله اوزوی بن برطاقم قادینلر کوندره‌جکم اونلرك کیم اولدقلرینی صوره‌جقلر . والده همشیره وتعلقاتم دیرسك . قاضیعسکر سنی چاغیروب قیزینی تطلیق ایتدیرمك ایسته‌یه‌جك . سن قطعیاً موافقت ایتمه ، اصرار ایده‌جك ایکیوز اللی لیرا مصرف ایتدیککنی سویله قورقمه ، اصرار ایت . نهایت پاره‌یی‌ده آلوب قیزی تطلیق ایدر . قپودن طیشاری چیقارسك . لکن ایکی شرطله اوله‌جق: بری اولاشو جامکانده‌کی لوحه‌یی دکیشدیره‌جکسك (خانم افندینك فنی ارککی ینَدی) صورتنده یازوب شمدی آصه‌جقسك . چونکه سنك فلا کتنه سببده او لوحه‌در. حقیر کوردیکك قادینلر . بونك کبی دها بیکلرجه فلاکتلره سنی سوق ایدرلر . ایکنجی شرط اله‌جغك پاره‌دن بکا اللی لیرا ویره‌جکسك ، اون بش لیراسی مصارف اوسته طرفیده چالیشمق حقمدر

لوحه دکیشیر ، پاره وعد ایدیلیر دلیقانلی آلدیغی پروغرام وجهله حرکته باشلار . اوکله اوزری مملکتك بالعموم وکلا ، اکابر مأمورین ملکیه وعسکریه ایله اشراف واعیانی بیوك ومزین صالونده طوپلانمشلر. قاضیعسکر افندی‌یی تبریکله طرفینك مسعود ومتیمن اولمسی تمنیاتندن صکره صحبت ایدیلیورمش . صحبتك تام طاتلی بر زماننده قپو اوکنده برچوق قادین یایغره‌سی قوپار ، هرکس باشلرینی پنجره‌دن چیقارمش شماته‌یی دکلیورلر .

بر الای چنکانه صولی قله قادینلری کندی عرف وطبیعتلری وجهله اللرینی چیرپار، غایت یوکسك برسسله کیمیسی — آقیز بنم اوغلم بورایه داماد اولمشده بن نصل اولیورکه جمعیتنده بولنمیه‌یم. دیکری — آ! . . آیول بنم تیزه‌مك قیزی .

حاصلی بلکه اللی دانه قادین سلسله وسلاله‌سندن اولدیغنی، دوکونه کیره‌جکلرینی ویاخود اوغللرینك کندیلرینه ویرلمسنی سویلرلر .

پنجره‌دن قفاسنی ایچری چکنلر بر دفعه قاضیعسکر وداماد بکك یوزینه باقیورلرمش. قاضیعسکر (محجوبیتندن پك فنا وضعیتده قاله‌رق)

— اوغلم بونلر کیم ؟

قوندره‌جی — افندم انه‌م، تیزه‌لرم، همشیره‌لرم، حالالرم، تیزه وحالا زاده‌لرمله ینکه‌لرم وسائر پك یقین اقره‌بالریمز. ایچنده یبانجی کیمسه یوقدر پدر افندیمز .

قاضیعسکر — آیول بونلر بیلدیکمز معروف صولی قله چنکانه‌لری، شوحاله نظراً سن چنکانه‌میسك؟

قوندره‌جی — خیر افندم چنکانه دکلم فقط صولی قله‌ده اوطوریرز

قاضیعسکر — اکلاشلدی ! بنم قیزیمی براقلغك ایجاب ایدیور . زیرا بن سنك حالنه اطوارینه باقوبده یانیلمشم

قوندره‌جی — افندم بن براقق ایچون تأهل ایتمدم وبراقه‌مام .

قاضیعسکر — بوشرائط تحتنده سنك بو اوده بولنمقلغك اوله‌ماز، بناءً علیه قیزیمی براق دیورم . نکاح نفقه وهر درلو حقمدنده واز کچیورم . .

قوندیره‌جی — بن ایکیوز اللی ایرا مصارفه کرفتار اولدم . انجق

جميتم ایچوندی . بو پاره‌یی قپونك اوكنـده طوپلانمش بكله‌ین خصم واقربامدن طوپلامشدم . ظن ایدرایسه‌م بوبابده سزی تعجیز ایتملری ملحوظدر .

قاضیه‌سكر — یك اعلا سن قیزیمی تركایت بن‌سكا اللی‌لیراده‌فضله ویره‌یم. بعدماده نه‌سن ونه‌ده تعلقاتك بوطرفه اوغراماسونلر.

قوندیره‌جی — بو صورت تسویه داخلنده هر بر امریكزی ایفا ایده‌رم .

دلیقـانلی بتون حقندن ماعـدا اوچیوز لیراده پاره آلوب فاملیاسـنی تطلیق ایده‌رك قادینلرك نه‌كبی شیطنتلره قادر بولندقلرینی تصدیق ایدر .

حكایه

— ٢ —

قسـطمونینك آبانه قضاسی قریه‌لرندن برنده نبی دایی اسـمنده‌كی دلیقـانلینك بری دیكر قریه‌ده علی‌اغا نامنده برینـك اوچ قیزندن الك بیوكنی ایستر .

آره‌دن بر ایكی آی مدت كچدیكی حالده قیز طرفندن هیچ بر خبر چیقمامسندن جانی چوق صیقیلان نبی‌دایی قیزك بولندیغی كویه‌طوغری یوله چیقار . كویك كنارنده چفت‌سورمكده اولان قائن بدرینه‌راست كله‌رك مسئله‌نك نه‌اولدیغنی صورار .

علی‌اغا   نه‌بیله‌یم نبی‌دایی الـبیوكی باباسز براوغلان طوغوردی،

اورتانجه بیده‌کوی امامندن کبه دیورلر . ایشته شو قارشوده اوینایان
الك کوچکی وارسه‌ده قردش اوده دها پك کوچك .

فیز — آ !.. نرده‌م کوچك اولسون. کچنده أمی‌مك اوغلیله یدی
دفعه ایتدکده ایغ بیله دینه‌دم .

دلیقانلی — ذاتاً بنا کلامشدم سنك قیزلرك جنسدر. باق‌کوردکمی
طیانقلی‌مالی! قسمت بوایمش، باری بونی آله‌لم. جوابیله‌طرفینك انضمام
موافقتی اوزرینه عقد نکاح وطرفین نائل مرام اولورلر .

حکایه

— ٣ —

شهرده صاتمق اوزره مانده عربه‌سنی قوری‌اوت یوکلیان کویلینك
بری شهره یقین بردیکر کویلك کنارندمانده‌لرینی اوتلامغه قویویرده‌رك.
کندیسی ارابه‌نك کولکه‌سنه یتار کویدن اوچ قیز قوشه قوشه کله‌رك
قیزلر باقیکز هایدی شو آرابه‌نك اوستنه چیقوب اوطوره‌لم دییه‌رك.
اوتلرك اوزرینه طیرماشیرلر .

قیزلرك الك کوچکی — قیزلر بنم واره‌جغم قوجه اون‌بش اون یدی
آره‌سنده بنم کبی تویسز اوملی .

اورتانجه — هایدی اورادن سرسم اونك اویله‌سی دهاچوجقدر.
قاری وقوجه‌لق نه‌بیلیر .

الك بیوکی — سز ایکیکزده قوجه لذتی نه‌در، وارلسی لازم کلن
قوجه نصل اولمق لازم کله‌جکنی هیچ بیلمیورسکز . بنم واره‌جغم بر-

اركك ايكی كونلك طراشلی صقالنی یوزیمه سوردیمی صوراتمك هر طرفندن قان فیشقیرملی .

دیكر قیزلر — آمان صوص آبلا ایشه‌دك .

بو صحبتی دیكله‌مكده اولان آرابه‌جی (اولان طور اوستمه باشمه ایده‌جكسكز های‌الله) دیه‌رك آرابه‌نك التندن چیقمسی اوزرینه:

قیزلر — آ!... آیول اركك وارمش دیوب آرابه‌دن آتلایه‌رق كویك یولنی طوتارلر .

حكایه

— ٤ —

همان قرق سنه اقدم الایلی ناحیه‌سی ابتدائی مكتب معلمی حافظ صالح افندی بر كون برباباهندی آلوب طلبه‌دن برینه ویرر . اوغلم بو هندی‌یی بزه كوتور تیزه‌كه سویله بونی قیزارتسون اقشام‌یه‌لم .

طلبه هندی‌یی خواجه‌نك اوینه كتوروب اقشامه یتشمسنی سویلر ، قادین هندینك توكارینی یولوب قیزارتمقده ایكن اوك التنده‌كی دكانده معشوقه‌سیله اشمار ایتدكاری پنجره‌دن برپر ققاسنی اوزاته‌رق وای جیجیم هندیمی قیزارتیورسك بنسز بوغازندن نصل كچه‌جك .

قادین — آه سوكیلی برپر سنسز بنم بوغازمدن نه كچر . سندن ایی دكل یا ، آل .

قادین هندی‌یی اولدیغی كبی بربره ویرر . آقشامه زوجی صالح افندی كلیر. سفره‌یه اوطوریلیر. اولا طارحانه چورباسی آرقه‌سندن

تاتار بوره‌کی سفره‌یه کلیر قادین دویدیغنه علامت اوله‌رق حمد ایدوب، قالقه‌جغی اثناده .

خواجه — یاهو هانی هندی .

زوجه‌سی — نه هندیسی .

خواجه — جانم کوندردیکم هندی .

زوجه‌سی — آیول چیلدیردکمی ؟ سن نه هندیسی آرایورسك . هندی فلان کتیره‌ن اولمدی ،

خواجه — بلکه‌اوله‌بیلیر . دیه‌رك دوداق‌وبوینی بوکوب‌سفره‌دن قالقار . ایرتسی کون ینه بر هندی آله‌رق بشقه برطلبه ایله کوندریر.

هندینك ایکنجیسنیده بربر کمال عافیتله یر، خواجه‌آقشام صفره‌ده هندی‌یی صورارسه‌ده زوجه‌سی آیول سن چیلدیردکمی یوقسه ایکی کیجه‌در رؤیاکده هندیمی کوریورسك دیر !

ایرتسی‌کون خواجه برهندی دها آلیر . هندی‌یی بارکیرك سمرینه قناد و آیاقلرندن باغلیه‌رق باش وقنادلرینی یالدیزلار . مکتب طلبه‌لرینی بارکیرك آرقه‌سنه ایکی صره دیزه‌رك .

خواجه — خواجه افندی بوآقشام هندی ییه‌جك .

چوجقلر — آ... مین .

خواجه — خواجه افندی بوآقشام هندی ییه‌جك .

چوجقلر — آمین .

بوصورتله مملکتك اطراف اربعه‌سی طولاشدیریلیر . آلای والا خواجه افندینك قپوسی اوکنده طوره‌رق هندینك آیاق و قنادلری سمردن چوزولوب قپونك اشیکنده هندی‌یی کسه‌رك ایچری اوزاتوب

ـــ یاهو آل شو هندی‌یی قزارت آقشامه ییه‌لم .

قاملیاسی هندی‌یی آلوب قزارتمغه باشلار .

آره پنجره آچیلوب بر بر ینه باشنی اوزاته‌رق ـ اویله یا آرتق بنسز هرکون هندی قزارتمغه آلیشدك دکلمی خیانت .

قادین — جیجیم سنسز بکا هندی یمك حرام اولسون ، سندن دکل هندی جانمی دخی اسیرکه‌مم آل کولم .

آقشـام اوزری خواجه اوینه کلیر . (یاهو هندی حاضردر یا انشا الله ! . .

حره‌می — طبیعی .

خواجه — باری بن شورادن برایکی فرد آلوب کله‌یم .

خواجه افندی چیقار ، راست کلدیکی ایکی صوفته‌یی اوینه هندی قزارتمه‌سی یدیرمکه کتیروب کندیسی فودلا آلمغه کیدر .

مسـافرلر یوقاری اوطه‌ده اوطورا طورسونلر . قادین ایکی دانه کباب شیشنی آتشده قیپ قیزیل قیزدیروب الـنه آله‌رق اوطه‌دن ایچری کیرر .

قادین ـــ واه زواللیلر خائن خواجه آشاغیده بوشیشلری آتشه صوقوب کیتدی شمدی کلدیکنده سزك ماقتلریکزه صوقه‌جقدر .

صوفته‌لر — اوحالده بز قاچه‌لم .

قادین — آرتق سز بیلیرسکز ایستر ایسه‌کز اوطوریکز .

صوفته‌لر همان آشـاغی اینوب آیاق قابلرینی طـار کیه‌رك قپودن طیشاری چیقارلر . خواجه النده اوچ بش فودله ایله اوینه کلیر .

قاملیاسی — آیول او صوفته‌لر هندی‌یی آلدی کیدییورلر .

خواجه — آمان ، دیر نه طرفه .

قادين — ایشته باق كیدییورلر .

خواجه النه بر فودله الەرق صوفتەلرك پشینه دوشر .

خواجه— الله عشقنه اولسون باری صوینه باتیره‌یم .

صوفتەلر (هم‌قاچیور همده) ـ نەصوقدیررز نه باندیریرز .

خواجه هندینك صوینه فودلەسنی باتیرمغی دیكرلریده خواجەنك ماقتلرینه شیش باتیره‌جغنی ظن ایدەرك شهرخارجنه چیقارلر . خواجەده مأیوسانه اوینه عودت ایدر .

حكایه

— ٥

تقریباً یكرمی ایكی سنه اقدم بالاطك یازیجی محلەسنده حسین اغا اسمنده بری بر اقشام اوینه كلەمیەجكنی خبر ویرر.

حرەمی سومكده اولدیغی بر دیكرینی فرصتدن بالاستفاده اود الیر زنپاره ایله اكلنتیلری اثناسنده قپو چاڭ‌ارق زوجی كلیر . قادین هر نقدر زنپارەیی صاقلار ایسەده زوجی ایشی اكلادیغندن كندی ایله خصمنی طوتار .

حسین اغا — وای الچاق وای ا نم اویمه كیرمك، ناموسمه تجاوز ایتمك ها !

زنپاره — امان دكلدی عفو ایدرسكز . شی بن شی ایچون كلدمدی نەیدی او شی

حسین اغا — صاچمه پاره ایتمز كل پشیمەدن اشاغی

زنپاره عجبا کسه‌جکمی نه‌در قورقوسیله اشاغی اینرلر

حسین اغا — یین صرمه .

زنپاره بینر .

حسین اغا زنپاره‌یی صیرتنده جبالی‌یه قدر کتوروب یره ایندیره‌رك

— رزیل حریف یاپمش اولدیغك شناعته مجازاتآسنی بورایه قدر کتیردم .

بو حالك تکرر ایدرسه بیلیورمیسك نره‌یه قدر کتوریرم تا ! . .

مقریکوینه قدر صکره قاریشمام ها . .

حکایه

— ٦ —

تقریباً یدی سنه اقدم فاتح جوارنده کچه‌جیلر محله‌سنده بکجی رمضان اغا برقادینله ایشی پیشیریر .

قادین زوجنك اوده اولمدیغی برزمانده رمضان اغانی اوینه آلوزه یمك ییوب آهنکه باشلایه‌جقلری برصیره قادینك زوجی کلیر .

— قادین پرتلاش اوف امان یاربی محو اولدم . نه‌یپاجغز رمضان . اللهم ین شمدی نه‌یپایم . کل باری کل شوطولابه کیر .

قادین زوجنه قپویی آچوب اوطه‌یه کتیرر مسئله‌یی سزدیرمامك ایچون یوز بیك درلو ساخته نغمه‌لر یاپه طورسون .

رمضان اغا طولابده خورول خورول اویومغه باشلار .

قادین دها یوکسك سسله بایغره قبیلندن قونوشمغه باشلارسه‌ده رمضان اغانك خورولدی‌یی آرتیرمقده بولندیغنی کورن قادین بو دفعه

زوجنی غیدقلایه‌رق زوجندن زیاده کندیسی قهقهه‌لرله کولمکه باشلار .

رمضان اغا قهقهه‌لردن اویاندقدن بشقه رؤیاسنده کوشلوك یاتغین خبر ویرمسی اوزرینه برموجب وظیفه رمضان اغا طولانك ایچنده اواز ایله یاتغون وار بك اوغلنده غا حمامندا . . اغا حمامندا . . .

حکایه

— ٧ —

١٣٢٤ سنه‌سی کانون ثانیسنك یکرمی ایکنجی کونی استانبولده غلطه رختمندن اسکندریه‌یه متوجهاً حرکت ایدن مصر بایراغنی حامل واپورك ایکنجی صنف قماره یولجیسی اسکندریه‌لی حاجی شاکر افندینك قماره‌سنك اوست قات یتاغنده بر موسوی یولجی ارقداشی وار ایمش .

موسوی طبیعتی وجهله هر کیجه اویقوسنده بك فضله جایرتیلی یلله‌نیر وهر دفعه‌سنده حاجی شاکر افندی بوحالك منعی خصوصنده قماروت واسطه‌سیله موسوی‌یه عدم تکررینی رجا ایدر .

موسوی اوکون آزوتی فضله فصولیه وسائره ییوب بوله صوایچر او کیجه حاجی شاکر افندی کوزلرینی آچار که مدد الله قماره‌نك قپوسنی کوچ حال ایله آچه‌رق طیشاری فیرلار . بورنی طوته‌رق :

قپودن ایچری « شاطرات یا قرداش ، شاطرات یا قرداش » یعنی وارسون سسلی اولسون تعفنی اولمسون دیمك ایستر .

حکایه

— ٨ —

پارسده فرانسز مشاهیر فلسفیوننده موسیو (. .) اقامت ایتمکده اولدیغی آپارتمانده یانی باشنده‌کی اوده‌نك بر اجیسی مداوم برصباح کوچك

فقط ذكی قیزینی مانغالنی طوتشدیرمق اوزره اوزره فیلسوفه بر ایکی آتش آلمغه کوندریر .

قیز — موسیو لطفاً برایکی آتش ویریرمیسکز .

فیلسوف — پك کوچوك مادموازل . فقط آتش قویمق ایچون بر قاب کتیردهٔ .

قیز — (صاغ النی اوزاته‌رق) قاب ایشته موسیو .

فیلسوف — یاورم ، صکره او مینی مینی اللرك یناز ، سنك عقلك اوقدر ایرر هایدی ، برقاب کتیرده آتش ویره‌یم .

قیز — موسیو ، سزجهانشمول ومسلم اولان فلسفه کزه مغروراً شو کوچك عقلمك بیوك فلسفه‌سیله اکلنیورسکز . لکن ظن ایدرم آلدانیورسکز . اعتراف ایدرسکزکه عالمك فلسفه‌نك نهایتی ویاخود برکیمسه‌نك بیلمدیکی مسئله اولماسون . بو جائزمیدر .

فیلسوف — یکی فلسفه‌کز نه‌دن عبارت اوله‌بلور . ات ایله آتش یکدیکرینه تماس ایدرمی؟ معماقیه آتشی آووجنه نصل آله‌جقسك بقالم .

قیز — (منغالدن آوجنی کول ایله طولدیره‌رق ماشه ایله کولك اوزرینه ایکی آتش آلوب) آدیو موسیو فیلسوف .

فیلسوف — آلداندیغنی کوره‌رك کوچك قیزك ذکاوتنی حیرتلرله تصدیق ایدر .

حکایه

— ٩ —

یونان حکمای علومندن دیوژەن نتیجهٔ تتبع اولەرق بتون موجوداتك کمالدن زوالی محقق بولنمسی حسبیله انسانلر ایچون فضلەپارە املاك اوست باش شیسی زائد اولوب یوم الرزق قبیلندن آچ و صوسز قالمامق اوزره دنیاده الك بیوك لذت تحصیل وتتبعاتله امرار حیات ایتمكده اولدیغی قناعتنده ایمش .

دیوژەن بر کون گزینده اولدیغی بر کویك چشمەسندن صو ایچمك اوزره بارداغنی اوزاتیر .

دیوژەنی بویله عریان برحالده کورن چوجقك بری اسمنی جسمنی ونه ایچون بویله چیپلاق گزدیکنی صورار .

دیوژەن نتیجهٔ علم و تدقیقی اولەرق کمال ایله زوال دوشونیلیرسه هرشیئك فضلەلغنی ایضاح ایدر .

چوجق — مادامکه هرشیئی فضلەدر بو بارداغك نه رولی وار ؟

دیوژەن — بو بارداق اولماسه طاغ وقیرلرده صو ایچەمم ، بکا صو ایچیرمك ایچون لزوم اولان بر شیدر .

چوجق — پك اعلا کندی طبیعی بارداغکز طوریرایکن بو بارداغی گزدیرمکز شایان تعجب دکلمی ؟ .

دیوژەن — انسانلرده طبیعی بارداق نصل ونرەسنده .

چوجق — الی چشمەنك آغزینه طوتەرق آووجندن صو ایچمکه باشلایجه ! . .

دیوژن — انسانلرك لایخطی و نقصانسز اوله‌میه‌جغنی بر دفعه دها تصدیقله الندەكی باردانغی یره آتار .

حکایه

— ۱۰ —

اكری قپوده آیواز افندی شهرنده اوتوز سنه اقدم حاجی طبقلی نامنده بر ذات وارمش. كنجلك بویا بر قاچ آرقداشیله بك اوغلی جهتنه كیدرلر. قفای حدندن پك زیاده توتسولرلر. حاجی طبقلی آدیم آته‌میه‌جق برحالده اولدیغنی كوردركز راست كه بر عموبخانه ده كیجه‌لك قالور. اوراده‌ده خارجدن كتیرتدیكی اچكی ایله بسبتون كندینی غائب ایدوب یتاغنه سریلیر. كیجه یاریسی یرده یاتاركن، اوطه‌نك ایچنی مدهش بر تعفن قابلامش كندیسی یوقاریدن طرفنده بر ایسه الاقلق و صیجاقلق حس ایدر.

هنوز سرخوشلقدن آیلمه‌دیغندن نه یر اكلقده طوندەكی مزخرفاتی نه یاپاجغی شاشیریر. قاراكلقده پاریلدیلی كوردیكی بر محلی آچیق بر پنجره ظن ایدرك اووج آوج آتدیجی و اسنفالمه آتارق یه صبرلر.

صباحلین ایركن اویانوب یرده یاتاركه اووه بو اووج مزخرفات آتدیغی محل اوطه‌نك ایچندەكی بیوك و آینه‌لی دیكی ایمش. آینه و قونسولی تلویث ایدلمش بر حالده كوریشه ... ابشیتدرمكسزین اورادن اصولجه صیویشیر.

حکایه

— ١١ —

روم ایلی شرقی نك قرین آبان قضاسنده ١٢٨٥ سنه‌سنده محمد افندی ایله فاطمه خانم پك کوچك ایکن تزوج ایدرلر .

بر آقشام قائن پدر ووالده‌ده سفرده‌ده اولدیغی حالده یمك ییورلرمش .

فاطمه خانم — (زوجنه) هو... سن بنم نکاحمی نیه ویرمیورسك ؟

زوجی — (پك موسمسز وصره‌سز اولان بو سوزه تعجب ایدرك .) بنی سومیورمیسك .

زوجه‌سی — سویورم ! . .

زوجی — بندن نه درلو بیتقینلغك وار .

زوجه — خیر هیچ بروجهله .

زوجی — پك اعلا ، اوحالده نکاحی نه یاپه‌جقسك ؟ .

زوجه — جانم ، سن بنم حقمی ویرده نکه لازم .

زوجی — ویره‌یم ، فقط . زوجندن برقادینك نکاحنی ایسته‌مسی آیرلمق دیمکدر . سن بوفکرله‌می بوسوزلری سویلیورسك ؟ .

زوجه — یوق جانم ، ایکی اوچ کون صکره پنائر اوله‌جق کندیمه قینا ، ساقز ، بونجوق کبی شیلر آله‌جغم . اوبرسنه‌یه قدر اداره ایتسون .

صفره‌ده کیلر کلین خانمك چوجوقجه‌سنه اولان شو سوزلرینه قهقهه‌لرله کولرلر .

زوجی — مادامکه مقصدك بویله‌در پنایره برابر کیده‌لم . هر نه ایستر ایسه‌ك بن دها فضله‌سنی آله‌یم .

حكايه

— ١٢ —

غايت مسن ، فقط ، مدت حياتنده هيچ تأهل ايتمه‌مش صوك درجه براختيار حالت نزعه كلمش جناب حقه عفو ومغفرت ديله‌يوب توبه استغفار ايديبيورمش .

او اثناده بر بارداق صو كتيرمش آياقده بكلمكده اولان چوجغی كوره‌رك حجاب ايدر .

باشنی چويروب كوزلرينی قاپديره‌رق چوجغی كوستروب .

ياربی آما ديه‌جكسك كه شويله بويله نه ياپالم .

غريبلك خانم بسليه‌ميوردق .

حكايه

— ١٣ —

صوفته‌نك بری برای جر آنقره‌نك آياش قضاسنده كويك برينه كيدوب رمضان خواجه‌لغی ياپار. او آی كويده واقع اولان علل ساريه طولاييسيله هر كس كندی جان وباش دردينه دوشديكندن صوفته جردن بش پاره آله‌ماز ،

استانبوله كلمك اوزره يوله‌چيقار. راست كلديكی برخسته صوفته‌يه شوقدر كوندن بری خسته‌اوله‌رق‌اوراده دوشديكنی وهيچ كيمسه كچوب اكمك ويرمديكنی افاده ايله صوفته‌دن اكمك ايستر .

صوفته حالت نزعده كلش اولان خسته‌یه بر آز اكمك و پنیر یدیرمكده ایكن وعده‌سی تمام اولان خسته ترك حیات ایدر .

عزرائیل صوفته‌یه كوزوكدرك خواجه كوریورمكه دوشونجه‌لیسك پاره قزانه‌مدك غالبا. شمدی كیده‌جكك كویده بر قاچ كون صكره دهشتلی بر خسته‌لق اوله‌جق سن كندیكی اوتوبجی اوله‌رق اعلان ایتدیررسك هر هانكی بر خسته‌نك باش طرفنده ایسه‌م او خسته‌دن خیر یوق . اكركه آیاق اوجنده ایسه‌م او خسته شفایاب اوله‌جقدر. ایستدیككك قدر پاره آلیر اوكا كوره وصایاده بولنورسك .

صوفته كویه كیدر بر قاچ كون صكره خسته‌لق باش كوسترر . دها صكره دهشتله حكمنی اجرایه باشلار .

صوفته اوقویجیلق سایه‌سنده اودرجه اعزاز اكرام اولنور او قدر پاره قزانیركه استانبوله كتیردیكی پاره‌یی اوزرنده كوچ حال طاشیه بیلیر

صوفته فاتحده‌كی مدرسه‌سنده یتاغنه یتار . یولجیلق صوفته‌یی یك یورمش وجودی بیوك بر استراحته محتاج ایسه‌ده كتیرمش اولدیغی ثروتك صورت صرفی وادارهسی كبی تخیلات صوفته‌نك اویقوسنی قاچیرمشدی

ارتق صوفته ایچون آتیاً دنیاده ملیونر اولوق مسعود و بختیار یشامق حاصیلی دنیاده صوفته‌یه تقدم ایده‌جك كیمسه بوله‌میه‌جغنی تخیل ایتمكده ایكن باش اوجنده بر قرارتی حاصل اولور نجه برده بقاركه حضرت عزرائیل دكلی! سابقی وجهله همان ایاقلرینی باش باشنی ایاق اوجنه كتیرر. عزرائیل ینه باش اوجنده .

صوفته — نه كلدك و نه ایستیورسك یا عزرائیل.

عزرائیل — سنك روحنی قبض ایتمكه .

صوفته — جانم شقامی ایدیورسک بکا بوقدر پاره قزانیردك دها ایچندن بش پاره بیله یمکسزین بو درجه‌ده وفاسزلق اولورمی مرحمت

عزرائیل — امر حق بویله‌در شو دقیقه‌ده بو وظیفه ایله توظیف قالندم.

صوفته‌نك اودرجه نشئه وتخیلات بویله بك آنی فلاکته منجر اولنجه بیچاره پك زیاده وضعیتنی شاشیره‌رق .

صوفته — پکی اما برپارچه‌جق اولسون مساعده ایتمزمیسك .

عزرائیل — خیر وعده تمام اولیور .

صوفته — سن امر حقی ایفا ایله مکلف بر کیمسه دکلمیسك .

عزرائیل — اوت .

صوفته — اوحالده جناب خالق عالمك عدالت الهیه‌سی بر ابدست الوب اوچ اخلاص برفاتحه اوقومغی عنایت بیورر .

فی الحقیقه عزرائیل علیه السلامه مساعده بیورلمسی حقنده امر الهی واقع اولور. صوفته‌یه عجله ابدستنی الوب اوقومسی خصوصنده‌کی امر عالیٔ ربانی تبلیغ ایدیلر .

صوفته ابدستنی الوب براخلاص اوقویوب قالفار .

عزرائیل — هایدی بقالم سنی بکلیورم .

صوفته — نه‌دن .

عزرائیل — روحنی قبض ایده‌جکم .

صوفته — اما بن نه‌زمان تماماً اوقور ایسه‌م اووقت دکلی وعده‌م ،

عزرائیل — لکن سن بیتیرمه‌دن قالقیورسك .

صوفته — سکا نه جناب حقله اره‌مزه کیریورسك . مادامکه بنم روحمك قبضی اوچ اخلاص برفاتحه اوقومغه تعلیق ایتمشدر . بن نه‌زمان

عبسنی اوقور ایسه‌م اووقت کل وظیفهٔ مودوعه‌کی ایفا ایت‌شمدیکی حالده
منك کبی وفاسز ارقداشله کوریله‌جك حسابمز یوقدر .

صوفته‌نك هنوز اجل موعودی کلمدیکی حالده صرف بر شیوهٔ ربانیه‌دن
بشقه برشی اولمیان مسئله ختام بولور .

صوفته وعدهٔ معینه‌سی اولان اون سنه صکره برختم شریف تلاوتی
اثناسنده اخلاص وفاتحه‌یی اکمال ایدرك تسلیم روح ایدر .

حکایه

— ١٤ —

بك افندینك بری اوشاق ارامق اوزره ایجه کزوب طولاشیر .
نهایت ایشدن هیچ‌ده حظ ایتمز بر دلیقانلی بولور .

بك — اوغلم بنم یانمه خدمتکارلغه کلیرمیسك ؟

اوشاق — کلیرم فقط نه‌کبی ایشلر کوره‌جکم .

بك — بزم اوده هیچ ایش یوق اوزات بجاقلرینی یات اشاغی .

اوشاق — لطفاً ایضاح ایدرمیسکز .

بك — (١) باق اوغلم صباحلین ازاندن اول قالقار طولومبه‌دن
صو چکه‌رك ایاق یوللرینی ییقار وموصلقلری طولدیررسك صکره
یات اشاغی .

(٢) ازان اوقونورکن طبیعی قالقار ابدست الوب چابوجاجق
نمازی قیلارسك اوصره‌ده چشمه تنها اولور همان یکرمی‌بش اوتوزتنکه
صویی اوه آتی‌یوررسك صکره یات اشاغی .

(٣) بزقالقمادن مانغالی یاقار اطرافی کوللرسك چای طاقملریله قهوه

التیمزی ترتیب ایتدکمی بیتدی یات اشاغی .

(٤) بز قهوه التی ایدوب چایمزی ایچدکمی طبیعی اونلری قالدیروب پیقایه‌رق یرلی یرینه قویدنمی یات اشاغی .

(٥) بن قلمه کیتمه‌دن اول اخوره اینربار کیریمی تیمار ایدرك قولان وقالطاغنی اوزرینه اوروب حاضرلارسك اندن صکره یات اشاغی .

(٦) بن قلمه کیتمه‌دن اول برلکده چارشویه چیقارق أت سبزه الورم

(٧) بن قلمه کتدمی ، سن اوی یوقاریدن اشاغی‌یه صیقی صیقی سوپوره‌رك اوروجکاری فلان آلیرسك بوایشده بیترصکره یات آشاغی. اوه کتیردلمی کتیردك یات اشاغی .

(٨) طبیعی اخورده بارکیرك کوبره‌سی قالدیروب تمیزلك واقشامه یتاغی حاضرلانمق الزمدر اندن صکره یات اشاغی .

زواللی اوشاق قوشلق زمانه قدر اولان وتعداد ایدیلان ایشی یاتمق دکل حتی کیجه اویقوسی بیله اویومدیغی حالده برکیشینك کوره‌میه‌جکنی دوشونه‌رك . اوشاق — عفو ایدرسکز بك افندمز سز اویکزه غایت تنبل بر اوشاق ارایورمشسکز حالبوکه بن تنبلك بیامام چونکه المدن کلمز . هم اودرجه یاتمقدنده خوشلانمام بناءً علیه سز کندیکزه یاتمغی چوق سوه‌ن بر خدمتجی بولیکز .

حکایه

— ١٥ —

یکی رسومات وزنه‌دارلغنه تعیین اولنمش برذات آنی باشنه مندور صندق حسابی یاپه‌رق قاصه‌سنده‌کی موجودینی تعداد ایدر. قاصه دفتری یکونه نظراً قاصه‌ده موجود پاره‌دن اون لیرا نقصان ظهور ایدر .

مسئله‌یی اصولیله محاسبه‌جی‌یه اکلاتدرق برچارهٔ حل صورار .

محاسبه‌جی — عزیزم جبکزدن چیقاروب قاصه‌یه قویمقی صورتیله اچینی قپار وهیچ کیمسه‌یه سویلمزسکز .

وزنه‌دار — بك افندمز اوصورت تسویه پك بسیط . بالخاصه مقام عالیلرینه کلکده‌کی مقصدم بونجه علم وتجربه‌کزدن استفاده صورتیله چارهٔ حل بولمق ایدی .

محاسبه‌جی — سز سوزك دهاسنی دکله‌مدیکز . اچینی قپایوب کیمسه‌یه سویله‌مکزی سویلشدم دکلمی ؟ .

وزنه‌دار — اوت افندم .

محاسبه‌جی — یکرمی کون صکره قاصه‌کی ینه تعداد ایدرسك بودفعه‌ده اللی لیرا فضله بولور ایسه‌ك بودفعه‌کی فضله‌یی جیبنه اته‌رق ینه کیمسه‌یه سویلمزسك . اوغلم اصول محاسبه بویله‌در اوکرن .

حکایه

— ١٦ —

روم ایلی شرقی قرین اباد قضاسنده اللی سنه مقدم عقل بصدیلر نامیله معروف فقیر بر عائله وارمش .

براقشام سکز اون کیشی طویوره‌بیله‌جك بیوکجه بر تپسی ایله بقلوا یاپوب یاریسنی یرلر قسم متباقیسنی‌ده صباحه بر اوفق ازرد تپسی‌یی اوطه‌نك طوانه وضع ایتدکاری صانجاغه اصه‌رق یتارلر .

بقلوا تپسیسی چوجقلرك تپه‌سنده صالالاندقجه اویقولری قاچار . اوزرلرینه اوهام کلکه باشلار هپ بردن اغلامغه باشلارلر .

آننه!!. بابا!!! بوتپه‌یی باشمزه دوشه‌جك، سماءالانبور دوشدی دوشه‌جك امابن فلان یوللر یایغاره‌لرك ارقه‌سی آلنمز

رئیس عائله — قالق قاری قالق بونی صباحده یمه‌یه‌جکز تپه‌مزده طوره‌جغنه قارنمزده قالسون. انکلاشلدی بقلوا تپه‌مزده قلدقجه نه چوجقلر اویویه‌جق ونه ده بزی اویوته‌جقلر، شماته‌ده اکسیك اولمیه‌جق قالقك چوجقلر بقلوایی ییه‌لم.

حکایه

— ١٧ —

ذات شاهانه انجیلی چاوشك عجله نزدینه کلمسنی اراده بیوردیغی حالده انجیلی ایچه کجیکیر بو حال حدت پادشاهی‌یی موجب اولور.

پادشاه — انجیلی شمدی‌یه قدر نرده‌ده ایدك اراده شاهانه‌م سکا تبلیغ اولندیغی حالده نه‌ایچون کجیکیورسك.

انجیلی — شوکتلم بنده‌خانه‌کزده سزدن دها بیوك بر پادشاه وار. اراده شاهانه‌کزی کندیسنه اکلاته‌مدم. سوزیمی کچیره‌مدم.

پادشاه — انجیلی سوزیمی بیلیر بندن بشقه پادشاه کیم اوله بیلور مقصدك نه‌در ایضاح ایت.

انجیلی — بزم کوچك اوغلان شوکتمآبم،

پادشاه — وای سنك اوغلك بندن دهامی بیوك.

انجیلی — اوت شوکتلم چونکه سز معقول اولان هر بر سوزی

معذرتی قبول ایدرسکز ، فقط اوهنوز صبیدر. اونك ویردیکی امری منطق قبول ایتسه‌ده ایتمسه‌ده بهمه‌حالی ایفا ایتمك لازمدر .

پادشاه — ایخیلی صاچمالایورسك کوچوجك برچوجنه سوز اکلاتمق بودرجه مشکلمی .

ایخیلی — اوت ارزوی شاهانه‌لری بیوریلورسه قولکز چوجق ذات شوکتماتلریده بابا وضعیتنی الیکز تجربه ایده‌لم .

پادشاه — هایدی بقالم .

ایخیلی — بابا بابا بن پکمز ایسترم پکمز ایسترم پکمز پکمز ، ارادهٔ پادشاهیله پکمز کلیر .

ایخیلی — بن یغورت ایسترم ایسترم ایسترم یغورت یغورت ایسترم اوده کلیر .

ایخیلی — بربرینه قاریشدیریکز قاریشدیریکز قاریشدیریکز . قاریشدیرزلر .

ایخیلی — بونو بربرندن آیریکز آیریکز آیریکز .

پادشاه — ایخیلی ایشته بونده شمدی بیوك خلط ایتدك پکمز یغورت بربرندن ایریلیرمی . هیچ

ایخیلی -- ایشته شوکتمآبم کوچکلر بویله‌وزالت یاپار نهایت‌درجه‌یه کلیرکه یغوردی پکمزدن پکمزی یغورتدن ایرتمق ایستر .

حکایه

— ١٨ —

سلطان محمود جنتمکان حضرتلری بری یا معبود دیکری یا محمود

دیمك صورتیله قارشیلقلی اوطورمش صدقه ایستهین ایکی دیلنجی‌یه تصادف ایدر . . .

او آقشام ایکی هندی قیزارتدیریلوب برینك ایچنه آلتون دیکرینه‌ده فصدق اوزوم دولدیریلیر .

معبوددن ایسته‌یه‌نه فصدق اوزوملیسی سلطان محموددن ایسته‌یه‌نه‌ده آلتونلیسی ویریلیر .

آچ کوزلی آدم کوزلرینك علیل‌لکنه نظراً ارقداشنك هندیسی دها بویوك ویاغلی اوله‌جغنی ظن ایدرك هندی‌یی دکیشملرینی سویله‌یوب النده‌کی آلتونلی هندی‌یی ویره‌رك فصدق اوزوملی هندی‌یی کندیسنه آلیر .

سلطان محمود ایرتسی کون ینه معبود محمود سوزلرینی ایشیدنجه بر هندی دها کوندریر . آچ کوزلی آدم بودفعه‌ده هندی‌یی تبدیل ایدر .

اوچنجی کون ینه ایکی هندی کوندریر بودفعه‌کی‌ده اوعاقبته دوچار اولور . دردنجی کون پادشاه هر ایکیسنی نزدینه جلب ایدرك !

پادشاه — (کندندن ایسته‌ینه) سن نه آچ کوزلی آدم ایمشسك . . بن سکا اوچ دفعه ایچی آلتونله طولو هندی کوندردم . سن حالا یا محمود نداسیله تسئل ایدییورسك ! ! .

دیلنجی — شوکتلم ، بکا کلن هندی‌یی بن آرقداشمله دکیشدم . اوچ دفعه‌سنده‌ده فصدق اوزوم یدم . حالبوکه ، آلتون فلان کورمدم . آلتونلری آلدی ایسه آرقداشم آلمشدر .

پادشاه — (ویرمینجه معبود نیله‌سون محمود) دیه‌رك هرایکیسی‌ده طیشاری چیقاریر .

حکایه

—۱۹—

سلطان عزیز جنتمکان حضرتلری هر طعامده طبله‌کار باشی‌یه بهمه‌حال قاپوصفه یوقمی ؟ دیه صورارمش .

طبله‌کار باشی ده قاپوصقه‌ده‌کی کرامتی و نصل پیشدیکنی مراق ایدرك آشجی باشی‌نه صوردقده ، قاپوصقه‌نك اللی ویا یتمش آره‌سنده قیون بینیله پیشدیکنی اوکره‌نیر .

حکایه

— ۲۰ —

ازمیتك قندره قضاسی کویلرندن برنده طول فاطمه اسمنده بر قادین ازمیته کیدیورمش یولده تصادف ایتدیکی دیکر بر قادین:

قادن — نره‌یه کیدیورسك فاطمه ؟

فاطمه — ازمیته .

قادین — نه‌یاپه‌جقسك ؟

فاطمه — بوکون اورانك پازاریدر بر اشك آله‌جغم .

قادین — اشکی نه‌یاپه‌جقسك

فاطمه — هر کون اودون کسوب پازارده صاته‌جغم پاره قزانه‌جغم .

قادین — بره ابدال قادین الله ویردیکی اشکك یانی صیره بر ده آدم ایستر، اودونی سن کسه‌جك بوکله‌یه‌جك پازاره قدر یایان یورویه‌جك یوروله‌جقسك اشکدن زیاده سن چالیشه‌جقسك صکره اشکی بسلیه‌جکسك.

فاطمه — يا نه يپايم ؟ .

قادين — سن اويله يپمالك الكه هم چاليشسون هم قازانسون هم ده سنى بسله‌سون .

فاطمه — بويله اشك اولورمى ؟

قادين — اولور يا ...

فاطمه — نره‌ده بولنور ؟

قادين — آبدال، قادين قوجه‌يه وار .

حكايه

— ٢١ —

احتساب آغاسى حسين بك استانبولده بكديكرينه كيم كفر ايدرسه ياقالايوب تربه سوپا اوره‌جغنى اعلان ايتديور .

بر كون صباحلاين ايكى ماتمجى ارمنى بكديكريله بوغاز بوغازه غوغا ايديورلرمش . ارتق بو دوشمنلك صوك درجه‌يى بولديغى حالده كفر بر كناهسز صوزلرى بو اخطارسز قاچيرديلر ..

غوغا ايدنلردن برايى كنديسنى ضبط ايده‌مه‌رك ديشلرينى غجيرداتوب كوزلرينى آچه‌رق (آه بن انكلاريسه‌ك يا تا كوزينك ببه‌كنى سوه‌يم) ديمش ...

حكايه

— ٢٢ —

چفوتلرك برى كندى ملتنه منسوب كيمسه‌نك بولنمديغى بر محلده

یشامغی تصمیم ایدرك قیصری‌ده هیچ یهودی اولمدیغنی اکلایوب اورایه کیدر . برقاچ کون قصبه‌نك چارشو و محلاتنی طولاشیر .

بو مملکتده هانکی ایشله اشتغال ایدیلیرسه دها فضله پاره قزانیله‌بیله‌جکنی کسدیره‌میوب اویون اوینامقده بولنان چوجقلره :

— چوجقلر بن بو مملکته یکی کلدم نه ایش یپارسه‌م پاره قزانه‌بیلیرم؟

چوجقلر — چارشونك نهایتنده صالخانه واردر اورادن اشکنبه آلیرسك ایچنی ییوب طیشنی صاتارسك .

یهودی بو مملکتك چوجقلری بویله، یا بیوکاری کیم بیلیر نه‌در، لعنت اوسون بر دها بو مملکته کلمم دیه‌رك همان قیصریدن اوزاقلاشیر .

حکایه

— ۲۳ —

طربزونلینك بری هیچ لاز اولمیان بر مملکتده بولنمغی آرزو ایدرك بر پساپورت چیقاروب طوغریجه امریقایه کیدر .

کندیسی لسان محلی‌یه واقف اولمدیغندن پك یبانجیسی بولندیغی مملکتده طولاشوب طورور . نظری فسلی بر مسلمانه تصادفی آرار ایکن بر دنبره فسلی طوپال برشخصه تصادف ایدرك بیوك برنفس الماش،

طربزونلی — آرقداش سن تورکجه بیلیرمیسك ؟

فسلی — اوت بیلیرم .

طربزونلی — نره‌لیسك ؟

فسلی — کیره‌سونلی‌یم .

طربزونلی -- برایاغك طوپال اولدیغی حالده بورایه قدرکله بیلمشسك .
یا صاغلام اولسه یدك ، جهنمك او بر اوجنه‌می کیده‌جکدك .

حکایه

— ٢٤ —

یونس علیه‌السلام بالغك قارنندن ساحله چیقدیغنده دکز کنارنده
اوینامقده بولنان چوجقلره باقیورمش .

چوجقلر شن وشاطر اوینامقده‌لر ایکن بری طرفده ایکی کوزی
علیل برچوجق اوطورمش بونی بوکوك اوینامقده اولان دیکرچوجقلرك
شماتتلریله متلذذ اولیور ایمش .

یونس علیه‌السلام چوجغك بوحالنه پك زیاده متأثر اوله‌رق: یاربی
بومعصومك قباحتی نه‌که ملول مأیوس ازواق دنیویه‌دن محروم برحالده
بولندیریورسك؟ بولنده‌کی خطابی اوزرینه جناب حق چوجغك کوزلرینی
آچار. کوزلری آچیلان چوجق همان یرندن قالقوب: چوجقلر چوجقلر
باقیکز . شوراده دکز کنارنده چیپلاق بریسی طوریور . هایدی
قوشیکز شونی طاشلیه‌لم .

دیمسی اوزرینه :

بتون چوجقلر یونس علیه‌السلامی طاشلامغه باشلارلر .

یونس علیه‌السلام ـ آمان یاربی حکمتندن سؤال اولنماز .

چوجغك کوزلری، ینه علیل اولور یونس علیه‌السلامده طاش
طوفانندن قورتولور .

حکایه

— ٢٥ —

جهانکیر پهلوانك بریسنك یتیشدیردیکی چراقلردن بری اوسته‌سنك
بتون اویونلرینه واقف اولدیغی و اوسته‌سندن دها کنج وقوتلی بولندیغی
کبی اوسته‌سندن ماعدا یمدیکی پهلوانده قالمامش .

طمع بویا . جهان پهلوانلغنی قزانمق اوزره یالکز بواوسته‌سنکده
صیرتنی یره کتیرمك املنه دوشر .

واقع اولان جمعیت اثناسنده بتون پهلوانلر کوره‌شیر . چیراق
اوسته‌سیله کوره‌ش ایتمکه اصرار ایده‌ر .

بالطبع طرفین موافقتیله أر میدانه چیقیلر . بونلر بربرلرینه بر
ایکی ال آتارلر . برقاچ اویون یاپارق یکدیکرینك قوتلرینی آکلاشیرلر .
آرتق ایش جدیته بینر بربرلرینی یوروتمه باشلارلر .

اوسته‌سی شاکردینك هیچده خبری اولمدیغی دیکر بر اویون یاپارق
صیرتنی یره کتیرر .

اوسته چیراق ایاغه قالقوب ال اله ویردکلرنده اوسته‌سی :

— اولاد سکا شمدی‌یه قدر قرق اویونی صیرتی اوقشایه‌رق
اوکرتمشدم . بونیده میدان مصارعه‌ده یره کتیرمك صورتیله اوکرتدم .
ایشته بوده قرق برنجیدر . بونیده اوکرن دیمش .

حکایه

— ٣٦ —

محمد اغا اسمنده بر ذات مدت حیاتنده نفقه‌سندن التیوز لیرا آ تیره‌بیلمش آرتق سننك كاله كلدیكنی و ذاتاً یكانه املیده حرمیی زیارت ایتمك اولدیغندن املی موقع فعله قویمغه قرار ویرر . آنجق عربستان چوللرنده پاره‌سنك مجموعنی یاننده طاشیمغی‌ده موافق كوره‌مز .

مملكتك احقاق حق ایدر اك امین وفاضلی اولان حاكم افندی‌یی امین بیله‌رك بر صباح حاكم افندینك اوینه كیده‌رك سبب زیارتنی ایضاح و یوز لیراسنك كندیسنه كافی اولوب بشیوز لیراسنی امانت براقمغی تصمیم ایتدیكنی علاوه ایدر .

حاكم افندی — محمد سن پاره‌كی كندی الك ایله شو قارشوكی رافه براقوب كلدیكك زمان ینه اورادن الیرسك. زیرا بن‌قول حقندن قورقارم .

زواللی آدمجغزك امنیت تامه‌سی هیچ دوشونمكه لزوم حس ایتدیرمز . حجی بالایفا مملكتنه كلوب طوغریجه دائرهٔ حكومته كیدر .

حاكم افندی محمد اغانی كورنجه وضعیتنی دكیشدیره‌رك كندیسنه وقار وعظمت طاقنه‌رق حاجی محمدك یوزینه بیله باقماز .

حاجی محمد — سلام علیكم حاكم افندی بن كلدم .

حاكم — خوش كلدك. نره‌ایسك نره‌دن ونه ایچون كلدك ؟

حاجی محمد (لطیفه ایتدیكنی ظن ایدرك) معلوم‌یا .

حاكم — به آدم معلوم یا نه دیمك؟ رسمی بر ایشك وار، ه ایضاح

ايت يوقسه غير رسمى ايش ايچون بورايه مراجعت ايدلمز . اكر رشوت فلان تكليف ايتمك نيتيله كلدك ايسه كوزيني پاطلاتيرم .

حاجى محمد — بنم مسئله‌يى اونوتديكزمى ؟

حاكم — چيلديردمى به آدم نه مسئله‌سندن بحث ايديورسك .

حاجى محمد — جانم شو بزم بشيوز ليرا يوقمى هانيا حجه كيتمه‌دن سزه امانته براقشدم .

حاكم — آيول سـك چلديردكمى باخصوص سن كيم بشيوز ليرا كيم ؟ هايدى چيق طيشارى .

حاجى محمد — طيشارى چيقمق قولاى فقط اول امرده سزكله حسابمزى كسمك الزمدر .

حاكم — بن چوق لاف دكليورم چيق طيشارى .

حاجى محمد — بنده سكا پاره وبردم پاره‌مى ايستيورم .

حاكم — اكلاشيلدى . ژاندارمه كل آل شو آدمى اشاغى‌يه قپا ، مفتريدر هم مقامى تحقير ايديور هم ذهننده نقصانلق وار .

ژاندارمه — (حاجى محمده) هايدى كل بقالم .

حاجى محمد — جانم حبس نه‌ايمش؟ بن دلى دكلم مفتريده هيچ . حق مشروعمى ايستيورم هم بكا بوياشدن صكره حبس اولمق ياقيشيرمى بن حكومت قاپوسى نه‌در بيلميوردم .

حاكم — ژاندارمه بو ادمى دها سويلته‌جكميسك ، ويربان امرى نه ايچون انفاذ ايتميورسك ؟ چيقار شو ادمى طيشارى ديورم .

دعواجك حاكم اولورسه ياردمجك الله اولسون ديرلر بيچاره حاجى محمد حبسه آتيلير . آرددن بر قاچ كون كچـديكى حالده حاجى محمدك

اورته‌دن غائب اولدیغنی کوره‌ن مملکت خلقی یکدیکرینه .

یاهو حاجی محمدی استقبال ایتدك . حتی قهوه‌یه بیله کلمه‌دن طوریکز کلیورم. دیه‌رك دائرهٔ حکومته کیتدی بردها میدانه چیقمدی . آدمجغزه عجبا نه اولدی دیورلرمش .

حاجی محمدی هرکسدن چوق، سوه‌ن خیر صاحبی شاکر افندی دائرهٔ حکومته کیتمك اوزره قهوه‌دن چیقار . حکومت قوناغنده ژاندارمه‌لردن فلان تحقیقات یپار. حاجی محمدی حبسه کتوره‌ن ژاندارمه وقعه‌یی عیناً اکلاتوب شاکر افندی‌یی حاجی محمدك یاننه کتوریر.

شاکر افندی — خیر اوله حاجی بو نه حال .

حاجی محمد — نه اوله‌جق قورق اللهدن قورقمیاندن .

شاکر افندی — حاجی قباحتك نه‌هم شرلی برکیمسه دکلسك .

حاجی محمد — شاکر افندی یکانه قباحتم حقمی ایستدیکمدر.

شاکر افندی — الله الله هیچ اله جقلی حبس اولنورمی؟

حاجی محمد — ایشته بن اولدم.

شاکر افندی — کیمده و نه‌دن طولایی الاجغك وار شومسئله‌یی اکلات بقایم .

حاجی محمد — (مسئله‌نك اولیاتنی اکلاتوب) ایشته قباحتم پاره‌می ایسته‌دیکم ایچوندر .

شاکر افندی — یا . . بشقه ایلری کیری غوغا ایتدیکزمی ؟

حاجی محمد — خیر بن حقمی ایستدم . او بنی دلیلکله اتهام ایتدی. بن اصرار ایتمك ایستدم حبسه آتدیردی .

شاکر افندی — آه حاجی آه سنده پاره‌کی امنیت ایده‌جك هیچ

بركيمسه بوله‌مادكمی ایدی؛

حاجی محمد — هر نه حال ایسه بر شیشدر اولدی .

شاكر افندی — باری پاره‌یی ویریر ایكن كندیسندن سند آلدكمی ؟

حاجی محمد — خیر .

شاكر افندی — شاهد وارمی ؟

حاجی محمد — خیر ، ایكیمزدن باشقه كیمسه بیلمیور .

شاكر افندی — حاجی او پاره‌نك آلنمسی یوزده طقسان طقوز امیدسز . بونك ایسی سن شمدیلك بوپاره‌دن وازكچ .

حاجی محمد — آمان شاكر افندی پاره بنم حیاتم ، نصل اولور ؟

شاكر افندی — اوخصوصی صكره كوریشه‌جكز سن شمدی اول امرده شو منحوس یردن چیق بقالم .

حاجی محمد — بونك قولایی ؟

شاكر افندی — بن شمدی حاكمه چیقه‌جغم . سنی نزدینه چاغیر ایسه بنم سزده آله‌جغم یوق ایدی دیرسك .

اورادن آیریله‌رق حاكم افندینك حضورینه چیقار .

حاكم — خیر اوله .

شاكر افندی — خیرلر افندم . كچنده حجازدن كلن محمد آغامز وار ایدی ...

حاكم — (غضوبانه) نه اولمش ؟ ..

شاكر افندی — افندم ، نه اوله‌جق . بیچاره حجازده ایكن ذهنی اویناتمش . بیچاره مملكتده كندیسنی زیارته كلنلره آله‌جغم وار . پاره‌می ویرك . بن پاره‌می ایسترم . قبیلندن صاچمالیوردی . حتی شهرده چوجقلر

بیله ؛ كلنیورلر ایدی .

حاكم — (فرح بر نفس آله‌رق) های الله جزاسنی ویرسون . دیمك‌كه او آدم دیوانه ایمش . (كوله‌رك) یا بكاده سنده بشیوز لیرام وار . پاره‌می ویره‌جكسك! دییه اصرار ایتمزمی. بنیده حدتلندیردی . حبس ایتدیرمشدم .

شاكر افندی — آمان افندم ، كندیسی ذاتاً مجزوبدر .

حاكم — افندی ژاندارمه كل كچن كون حبس ایتدیردیكم او دلی حاجی‌یی كتیر (شاكر افندی‌یه توجه ایدرك) شاكر افندی باق سنك كفالتكله بو آدمی صالیویریدیورم . بو آدمك بر دها بورایه آیاق باصمامسنی تأمین ایتملیسك. هم غیابمده‌ده بویله خاطلر قاریشدیرماسون .

شاكر افندی — تنبیه ایدرم . امین اولیكز بك افندی .

حاجی محمد حبسدن چیقوب قهوه‌یه كیده‌رك دوشونمكه باشلار . حاجینك اورته‌دن اسباب غیبوبتنی‌صورارلر . محرم اسراری اولانك بعضلرینه مسئله‌یی اكلاتیر . دیكر برذات حاجی بوپاره‌یی حاكمدن آلمق خصوصنده بزم برخانم افندی واردر. بردفعه كندیسنه مراجعت‌ایده‌لم . آنجق قرق آللی لیراسنی فدا ایتمك لازم .

حاجی محمد — آمان برادر ، حتی یوز لیراسنی بیله ترك ایتمكه آماده‌یم ...

مخاطبی — اوحالده كل بمله دیه‌رك ، ایكیسیده یوله‌چیقارلر . بیوك بر قوناغه كیررلر عرب حالایقلر بونلری اوست قاتده مزین بر صالونه چیقاریرلر .

خانم‌افندی صالونه تشریف ایدرك بونلرك سبب‌زیارتلریف صورار

مسئله بوتون اطرافیله اکلاتیلیر .

خانم افندی -- (بر آز دوشوندکدن صکره) پك اعلا حاجی افندی سز یارین صباح ساعت اوچی یکرمی دقیقه کچه‌رك حاکمك خانه‌سنه کلوب اوطه‌دن ایچری کیررسکز ، یالکز حاکم افندی بن کلدم . پاره‌می و یریکز . دییوب انتظار ایدرسك . مسئله‌نك اوست طرفی بکا عائددر .

ایرتسی صباح خانم افندی لازمکانلره تعلیمات مقتضیه‌یی ویروب یانه کریمه‌سنی آلیر . ال چانطه‌سنده بش آلتی بیك ایرالق مجوهراتی استیف ایدرك حاکم افندینك خانه‌سنه کلیر .

خانم افندی -- افندم ، سزی تعجیز ایتمکده‌کی جسارتمز اولا عفو عالیلرینه مغرور بولوندیغمز ثانیاً شهرمزده سزدن دها امین هیچ بر کیمسه تصور ایده‌مدیکمزدندر . افندم ، وان والیسی بولنان داماد بکدن آلدیغمز شو مکتوبده حرمنك یانه کلمسنی اصرار ایدییور . حالبوکه یالکز باشنه جاهل قیزیمی کوندرمکی موافق کوره‌مدیکمدن برلکده کیتمکی ایستیورم . (چانطه‌یی آچه‌رق) حالبوکه شو بش آلتی بیك ایرا قیمتنده‌کی مجوهراتی کوله وجاریه النده براقه‌مدق ، آرتق بیله‌ممکه واقع اولان معذرتمز قبول اولنوبده بز کلنجه‌یه قدر لطفاً شو امانتلریمز محافظه بویوریلیرمی ؟ ...

حاکم -- آمان افندم ، کرچه معتادم بوکبی امانتشیلره السورمه‌مکدر . نزیرا ؟ ! . . . .

حاجی محمد -- (قپودن ایچری کیروب) حاکم افندی بن کلدم .

حاکم -- (صورتنی اکشیته‌رك) اووو . . . . ماشا الله حاجی محمد خوش کلدك ، صفا کلدك . آیول نه‌زمان کلدك ، بوقدرده وفاسزلق

اولورمی ؟ هیچ اوغرامازلرمی ؟ هیچ صورمه سنك او امانت پاره‌کی صاقلیه‌جغم دیه نه‌قدر مشکلاتلره معروض قالدم. اوزات النی اوقارشوکی طولابك رافندن ینه کندی الیك ایله آل چونکه بن الیمی سورمه‌دم .

حاجی محمد — (پاره‌سنی آله‌رق) تشکرلر ایدرم افندم .

حاکم — صای بقالم ، اکسیك وارمی ؟

حاجی محمد — آمان افندم ، سزه قناعت کامله‌م وار .

بو اثناده طیشاریده بر تلاش قپو آچیلوب قپانمه‌لرینی متعاقب اوطه‌دن ایچری بر عرب کوله کیره‌رك — آمان خانم افندی مژده مژده !

خانم افندی — (سرور) تلاشك نه ؟ نه مژده‌سی ؟..

سرور — مژده افندم ، داماد بك افندی کلدیلر !

بونی ایشیدنجه خانم و کوچك خانم افندیلر سرور وعرب حالایق ، حاجی محمد اویناشمغه باشلارلر . حاکم افندی‌ده قاووغنی چیقاروب اوده اوینامغه باشلار .

اون بش یکرمی دقیقه دوام ایدن بو اویناشمه‌یی متعاقب .

خانم افندی — طوریکز باقالم ، شو مسئله‌یی حل ایده‌لم . حاکم افندی ، قیزم بکنه قاووشدی . بن شو اختیار حالمده اوقدر مسافه‌یه یوروله‌بده سفیل اولمیه‌جغم . بواوشاق سرور مژده آله‌جق . شوجاریه‌مز خوش قدمده کذا ، شوحاجی محمد ایسه حجازدن کلوب پاره‌سنه قاووشمش حاصلی هپمز سوینجمزدن اوینایورز یاسز نه ایچون اوینایورسکز ؟..

حاکم — بنمی ؟ حاکم اوله‌لی دها بویله‌طوزاغه هیچ دوشمه‌مشدم . بنده آنك ایچون اوینایورم .

حکایه

— ٢٧ —

موقع مأموریتندن عزل اولنان مأمورلردن بری مغدوریتندن بحثله دیکر بر مرحله تأمینی حقندهکی استدعاسنی نظارته ویروب شفاهاً استرحاماتده بولنور.

پاشا — افندی بیهوده هیچ اوغراشمه سزه بو دائرهده آرتق مأموریت یوق.

مأمور — الله عمرلر ویرسون. پاشاحضرتلری ممتداراید یکز.

پاشا — (متعجب) سویلدکمی آکلادکمی؟.

مأمور —(پاشانك اتکنی اوپهرك) أوت آکلادم. لطف وانعامکزدن طولایی الیالابد ممتداریکز قالهجغم.

پاشا — (حدتلی) افندی اکلنیورمیسك؟ جدیتی طاقیك آبدالمیسك سویلهدیکم سوزی آکلامیورمیسك!...

مأمور — پاشا حضرتلری مقام عالی کریمانهلریله استهزا حدمی معروضاتمه لطفا ویریلن جواب اوزرینه خاندانکزله برلکده ازدیاد توجه وعمر عافیتلرینه دعا ایدیورم.

پاشا — آیول بن سکا لطف انعام دکل. سنك مع عائله حال واستقبالکزی محو ایدیورم. بونده موجب شکران نه وار مقصدینی ایضاح ایت.

مأمور — پاشا حضرتلری، یا... استدعام انتخاب مأمورین مجلسنه حواله بیورلسهایدی بندهلریده کونلر آیلر وسنهلرجه بو دائرهنك

قپوسنده مع عائله آچ بیعلاج سفیل وپریشان سورووكلنسه ایدم حالمزنه اوله‌جقدی وكسدیرمه‌جواب‌ویرمككككز بزی‌احیا ایتمكدر زیرابنده‌كز شمدی بو قپودن چیقار چیقماز ارتق بو دائره‌دن امیدیمی كسه‌رك الرزق علی الله دیوب كندیمه مناسب بر ایش ارامق صورتیله استقبالمی تأمین ایده‌جكم . مساعده بیوریكز .

مأمور طیشاری چیقمقده ایكن پاشا مأمورك ویرمش اولدیغی ایضاحاتی پك‌موافق بولمش وحال‌استقبالنی دوشونه‌بیله‌جك برحافظه‌یه مالك بولنان بویله برمأمورك وجودندن‌استفاده ایده‌بیله‌جكنی‌دوشونه‌رك همان اوكون دها فضله معاشله ترفیعاً دیكر برمرحله تعیین ایتدیریر.

حكایه

— ۲۸ —

آفیون تریاكیسنك بری برقیش كیجه‌سی‌اقشام طعامندن‌صكره قاملیاسیله منغال باشنه اوطوروب قهوه پیشیررلر . تریاكی قاللاوی فنجانله قهوه‌یی هم هورپولده‌تیر وهمده افیون یوتارمش .

هر نصلسه افیون فضله‌جه قاچمش اوملی‌كه تریاكی مانغال باشنده صیزمش محله‌لرنده بركون اول تجنن ایدن برزیر دلی تیریاكینك پیشنه طاقیلیر. تریاكی قاچار دلی قوغالار ایچه قوشارلر تریاكی جامعك قپوسنی آچیق بوله‌رق ایچری‌طالار. دلیده‌پیشندن، جامعك‌ایچنده دورت دونرلر نهایت تریاكی‌مناره‌قپوسندن‌یوقاری طیرمانیر دلیده آرقه‌سندن تریاكی‌یی شرفه‌ده قوغالار نهایت تریاكینك هر نصلسه اياغی طاقیله‌رق یوزی‌قویی

دوشر دلیده اکسه‌سنه بینر .

دلی —— سنی بن بوغاجغم

تریاکی —— امان جانمه قیمه

دلی —— اویله ایسه صویون

تریاکی —— پالطوسنی چیقاریر

دلی —— صویون

تریاکی —— یلکنی و پالطولونی چیقاریر

دلی —— سکا صویون دییورم

تریاکی —— امان دهامی

دلی —— هیچ لاف یوق غیر تلاقلرم صویون

تریاکی —— منتان وفانیله‌سنی چقاریر

دلی —— دها صویون .

تریاکی —— طونیمده‌می ؟

دلی —— لاف ایسته‌مم اونیده .

تریاکی عریان قالیر .

دلی تریاکینك بروننك دلیکلرینه صاغ الینك ایکی پارمغنی کچیره‌رك قالدیروب شرفه‌دن آشاغی صارقیتیر . دلی پارمقلرینی بر طوغرولتسه تیریاکی صولوغنی آشاغیده الەجق معاذالله پارچه پارچه پارچه‌لانه‌جقدی . دلی پارمقلرینی طوغرولتیر کبی اولدقجه تریاکی غایت نزینندن بوغازی ییرتیلیرجه‌سنه جان هولیله . قیویر .... قیویر .... قیویر .... الی دیه‌رك هایقیریور . رفیقه‌سی زوجنك بواوازندن اورکه‌رك اویاندیرمق اوزره تریاکی‌یی دورتدکجه تریاکی دوشمك اوزره اولدیغنی ظن‌ایدرك

آوازنی بسبتون یوکسلدرمش تریاکینك بو درجه باغریوب کندینی بیلهمامسی بتون قومشو محله قهوه‌سی کنج واختیارینی طوپلامش بونلر تریاکینك باشنی ییقایوب بورننه سیرکه قوقلاتمق وسائر او علاجلریله تریاکیی گرفتار اولدیغی وضعیتدن قورتاریرلر .

حکایه

--٢٩--

استانبول غلطه ریختمندن حرکت ایدن ازمیر اسکندریه پوسته واپورنده یولجیلق ایدن بر خواجه افندی یولده هوا ودکزك لطافت فوق‌العاده‌سندن صوك درجه کیفلی اولدیغی کوکرته‌ده اوطورمقده ایکن اوکندن کچمکده بولنان برجاهل کمیجی‌یی نزدینه چاغیره‌رق :

خواجه — اولاد اسلامك شرطلری قاچ .

کمیجی — سکوت .

خواجه — بونلری بیلمیورمیسك . .

کمیجی — بابام اوکرتمدی . خواجه افندی .

خواجه — اوحالده یاغایانك دینه .

اوکون اقشام اوزری هوا بوزار دکز شدتی آرتدیرد قیجه آرتدیرر بتون یولجیلر حیاتلرندن امیدلرینی کسه‌رلر کمیجی (خواجه‌نك یاننه کلوب)

کمیجی — خواجه یوزمك بیلیرمیسك .

خواجه — خیر .

کمیجی — اوحالده خواجه افندی سنده دریانك تا دیبنه .

حکایه

— ۳۰ —

زعفرانبولی قضاسی قریه‌لرندن برنده حسین نامنده بری جوار قریه‌لردن بریسنك قیزیله نشانلانیرلر ،

قیز وحسین یکدیکرندن صیقلدقلری جهتله بربرلرینه تقرب حاصل اوله‌مامسندن هرایکی طرفك ابوینی متأثر بولنیورلرمش برکون ارکك طرفی هپ برلکده قیزك اوینه مسافرةً کلیرلر .

کلین خانم خاوور آچیور حسینك قیزه آچیامسی ایچون والده‌سی دورتمکده اولدیغندن .

حسین — غیز سنك حاموزك آلیر غاچچاری...ك .

قیز ....

حسین — غیز سنك خاموزك آلیر غاچچارك ...

قیز — ....

حسین — غیز سنك حاموزك آلیر غاچچیور..ن .

قیز — بنده سنك کولاجنك ده‌په‌سنه..(ص ی ج) ویریرك .

حاضرون بیوك برتفخر وسوینجله کولشیله‌رك هاداهای شیوه‌اشدیلر سوزلرینی تکرار ایدرلر .

حكایه

— ٣١ —

یارم عصر اول ازمیر ولایتنه تعیین اولنان بر والی بك افندی اعتیاد قدیمی وجهله حواله ایده‌جکی اوراق مخابره‌نك هپسنه (مستعجلدر) مهم مستعجل (غایت مستعجل) عباره‌لرینی بهمه‌حال وضع ایدرمش .

برکون حقیقةً مهم ومستعجل ودقیقه تأخیری موجب مسئولیت بر اوراق کلیر .

والی بك اوراقك مستعجلیتنی کوسترمك ایچون استعمال ایدلمسی لازمکلن اشارات مخصوصه‌لردن هپسنه معیتنك طبیعتلشدیکنی بناءً علیه مذکور اوراقکده دیکرلری کبی اوراق عادیه‌لر صره‌سنه وضع ایدیله‌جکنی بیلدیکندن بودفعه اوراقك حواله‌سی بالاسنه (واللهی وباللهی مستعجل) عباره‌لرینی وضع ایدر .

حكایه

— ٣٢ —

امین اوکندن حرکت ایدن ترامووای برنجی صنف موقعنده اولدقچه خارجاً تمیز کینمش فقط داخلاً پك پیس برینك اوزرنده‌کی کهنه‌لر قطر اولمش پیاسه ایتمکده بولندقلرینی کورن یولجیلر قوندوکتوری چاغیره‌رق کهنه‌لی آدمك لباسنده‌کی جادهٔ کبیر حالنی المش مدهش غلبه‌لکاری کوستریرلر .

قوندوکتور زیلی چکوب ارابه‌یی طوردیرر. افندی اشاغی‌اینمکز ایجاب ایدیور .

کهله‌لی —— سبب ؟

قوندوکتور —— اوزریکزده‌کی کهله‌لر .

کهله‌لی —— ایی اما بوکونکی کونده کهله‌سی اولمیان کیم‌وار کوسترسکه بکا بقایم .

بوبحثلر میاننده بولنان ظرفادن بری — افندی کرچه هرکسده کهله اولیور . بولنمق احتمالیده واردر . فقط هرکس کهیلانلرینی ایی تربیه ایتمش طیشاری قویویرمزلر . حالبوکه سز هیچبر یوزسزا یتمشسکز . سزك کهیلانلر هرکسك حریت شخصیه‌سنه تجاوز ایدیورلر .

دیمك صورتیله کهله‌لی ذاتی جواب ویرەمز بروضعیتده براقیر.

حکایه

— ٣٣ —

کندیسی اسرارکش مالیه خلفاسندن بر ذات هر اقشام اسرارالدیغی قهوه‌جی‌یه قلم‌دونوشی اوغرارمش . بوقبیلدن براقشام ینه اوغرایه‌رق: ارقداش سن اسرارك فناسنی‌ویرمکه باشلادك رجا ایدرم بکا ایسنی ویر بوللو رجاده بولنور . قهوه‌جی الك برنجیسندن ویردیکنی افاده ایدر. بك اسراری الوب اوینه کاور نارکیله‌سنی آتشله‌یوب چکشدیرمکه خولورداتوب شرکتك قرق ایکی نومرولی‌واپور بجاسی کبی اغزوبرندن بوتدیغی دومانلری قویویرمکه باشلار .

اسرار کش بك او کیجه بك فضله قاچیرمش اوله‌جق‌که اسرار بیننه اورور. بك وای بن تنبیه ایتدیکم حالده بو ادم بکا ینه اسرارك فناسنی ویرسون ها بن شیمدی کیدر اونك دکاننی باشنه کچیریرم دیه‌رك طولابدن البسه‌لرینی کیوب سوقاغه چیقار طوغریجه قهوه‌دن ایچری کیرر .

قهوه‌جی‌یه بری حریف بن‌سکا تنبیه‌ده ایتدیکم‌حالده ینه بکااسرارك فناسنی ویردك ها یوللی قوغایه باشلایه‌جنی‌صیره‌ده :

قهوه‌جی — کرم ایدك آزطوریکز دیوب بکك النه برال آیینه‌سی طوتیشدیرر .

بك برده باقارکه نه کورسون باشـنه حرمنك طوطوزینی ، صیرتنه قوللری پوطلوخرقه‌سنی، بجاغنه‌ایسه پانطولون‌یرینه زوجه‌سنك بچالری دانتلالی طونی کیمش تام معناسیله بر اپوقوریا ماسقاره‌سی شکلنی المش اولدیغنی کوروبجه سرخوشلغی کیدر.

بك قهوه‌جی‌یه امان بن نه یاپمشم شـمدی اوه نصل کیـده‌یم دیه یالوارمغه باشلارقهوه‌جی کندی یکی‌البسه وفسنی بکه کیدیرمك‌صورتیله بك افندی‌یی سلامتلر .

حکایه

— ٣٤ —

اسرارجی درویشك بریسی کدك باشاده‌حمامه کیرر . درویش‌راست کله بر محله صویونوب اسرارجیلره مخصـوص قاین سیغاره‌سنی یاقوب

نعلینلره بینه‌رك سیغاره‌سنی اولانجه قوتیله چکوب اوفلیه‌رك حمامدن ایچری کیرر .

حمامك صیجاقلغی اصرارك شدتیله برلشه‌رك تریاکی مست اولور وهوا الق اوزره طیشاری چیقار .

او اثناده حمامجیلرله طیشاریده بولنانلر حمامك طیش قپوسنه قپوشیشیورلرمش تریاکیده قوشار. حمامك اوکنده داوول زورنا و کوچکلرله دوکون الایی کچیورمش تریاکی کندیسنك چیپلاق و حمامده اولدیغنی اونوته‌رق داوول زورنا سسنه قاریشوب خلق ایله برلکده یوله دوزولور .

تحفی شوکه حمامجیلر درویشك حمامدن چیقدیغنك حتی یانلرینه کلدیکنك بیله فرقنده اولمامشلر دوکون الایی اقسرای جاده‌سندن کچمکده ایکن ینه بر حمامه تصادف ایدیلیر تریاکی حمامی کورونجه عقلی باشنه کلوب ییقانمق اوزره ایچری‌یه دالار .

مسئله‌نك تحفی اقسرایده‌کی حمامجیلرده بوراك خارجدن کلمش برباشقه‌سی اولدیغنك فرقنه وارەمازلر درویش ینه نوب حمامدن چیقار . فقط صویوندیغی محل نره‌سی ایدی! عجبا بنم باشمی دوندی یوقسه بوناممی قبیلندن کندی کندینه‌خورداته‌رق راحت که بر یره اوطورور اصولی دائره‌سنده تری قورولانیر . تریاکی برده سیغاره دومانلایوب تری ایچه قورونجه‌یه قدر اوزانیر . صکره طوغرولر . ناطیره باغیره‌رق بوغچه‌سنی ایستر .

ناطیر — (درویشك بوغچه‌سنی بولامینجه) بابا سن نره‌یه صویونمشدك :

درویش — ایشته بورایه .

ناطیر — بابا صاقین یوقارده صویونمیه‌سك ،

درویش — خیر جانم ایشته بورایه صویوندم .

ناظر — پکی اما بوغچه یوق یا !

درویش — اونی بیزه صورملی .

ناظر — هایدی بریسی یا کلشلقله بوغچه‌نی اچسه اونك بوغچه‌سی قاله‌جقدی .

درویش — بلکه بزمکنیده قولتوغنده کتورمسین .

ناظر — اوله‌ماز جانم .

درویش — بن چوق لاف بیلمم البیسه وچماشیرلریمی ایسترم .

ایش تزکاهدار ه‌عکس ایدر . حمامك هرطرفنی ارایوب طرادقلری حالده البسه‌لر بولنه‌ماز . وقتده اقشام اولدیغندن حمام مستخدمینی متفقاً بوغچه‌نك چالندیغنه حکم ایدوب کندی بیتلرنده‌هر کس کندی فضله‌سندن دون کوملك متان شالوار زیبقه کبی لوازم تلبیسه‌ینی اکمال صورتیله درویشی کیدروب قوشاتیرلرسه‌ده حمامدن بوغچه چالنمسی حمامك شرف وحیثیتنه نقیصه کتیره‌جکنی دوشونه‌رك بوحالدن جمله‌سی تأسف ایتمشلر .

تزکاهدار درویشه هایدی بابا شمدیلك کیت بو اقشام بلکه بولنور یارین بر کره اوغرا بقالم .

بر شمدی بر ازده کدك باشنده درویشك صویونمش اولدیغی حمامی تعقیب ایده‌لم اقشام اولور بتون مشتریلر طاغیلیر اورته‌ده بر بوغچه‌ارتار تالاقلره اچریده مشتری اولوب اولمدیغی صورولور . اچری‌ده کیمسه یوق تزکاهدارله ناظر وتزکاهدارلر طوپلانوب بوبوغچه‌یی اچدقلرنده درویش خاطرلرینه کلیر .

بونلر دفعةً حمامك اچی طیشنی ارایوب درویشی بوله‌مینجه .

ایواه بو ادم کندینی کلخانه‌می‌صوخزنه‌سنه‌می اتدی‌عجبا کلخان‌وخزینه باقیلوب درویشه دائر بر اماره بوله‌میذجه مراق واندیشه‌لری بسـبتون آرتار. تزکاهدار (بتون‌حمام‌مستخدمینی طوپلایوب) حمامده هر نصلسه بر جنایت اولمش غالبا بونی صـاقین کیمسـه‌یه آچمایکز صکره هپمز حبسلرده سوروکلنیرز. ایواهلر اولسـون کوردیکزمی هیچ یوقدن باشیمز اتشه یانه‌جق های مندبور حریف کیره‌جك یر بوله‌مادیمی.

اقشامه حمامجیلر اصناف قهوه‌سـنه معتاد وجهله چیقارلر اقسرایده‌کی حمامجیلرده اوراده ایمشلر.

اقسرای حمامجیسی ـــ اصناف‌مز بوایشه نه دیرسکز؟ اوتوز سنه‌در حمامجیلق ایدیورم باشمه دها بویله ایش کلمامشدی.

اصناف ـــ خیر اوله

ـــ بك خیردکل. بوکون بزم حمامه بر درویش صویونمش حریفك بیه‌جك‌چماشیرلری‌اورته‌ده‌یوق‌او قدرارادق‌بوغچه‌یوق‌نهایت درویشك اوستنی باشنی کیدیروب کوندردك.

کدك پاشا حمامجیلری یکدیکرینه‌یا بزم‌حامده‌ده‌البسه‌لروارده درویش یوق یوللو فصیلدنیرلرمش.

تزکاهدار جسارت‌اله‌رق‌اقسرای‌حمامی‌تزکاهدارنك یانینه‌صوقولور.

کدك پاشاحمامجیسی ـــ یاهوسزك‌حامده درویش وارده البسه‌لری یوقمش: یا بز درویشك کندینی غائب ایتدك نه ارقداشلریمك ونه‌ده‌بنم آغزیمزی بیچاق آچمیور.

اقسرای حمامجیسی ـــ پکی اما نصل اولورهایدی‌بزده‌کی بوغچه‌یی بریسی‌چالدی. یاسزك درویشی، ارتق اونیده‌قولتوق‌التنده‌کتوره‌مزلریا.

كدك پاشا حمامجیسی — بك اعلا ایی اما بو ادمی نره‌ده بوله‌جغز.

اقسرای حمامجیسی — سزه كلن درویشلك قیافتنی ایی تعریف ایدرمیسك.

كدك پاشا حمامجیسی — تخمیناً اللی بش یاشلرنده اوزون وطاغنیق صقاللی اسمر بكزلی اورته بویلو چوق صاچلی بر ادم ایدی.

اقسرای حمامجیسی — عجائب بزم درویشده او قیافده بر كیمسه ایدی. فقط بو ادم اقسرایه قدر چپلاقمی كیتدی. جانم اوده‌اوله‌ماز.

كدك پاشا حمامجیسی — اوخ بر پارچه نفس الیر كبی اولیورم‌امان شو ادمی كوره‌بیلیرمی‌یز.

اقسرای حمامجیسی — یارین صباح چماشورلرینی صورمق ایچون كله‌جك بزم حمامه كلده كوریرسك چماشورلریده برابرنده كتیربقالم.

ایرتسی صباح كدك پاشا حمامجیسی درویشك بوغچه‌سیله اقسرای حمامنه كیدرك انتظارده بولنور.

درویش — (حمامدن ایچری كیروب تزكاهداره) بزم البسه وچماشورلری بولدكمی.

تزكاهدار — اوت بو غچه‌ده نه‌لرك وار ایدی.

درویش — صایار.

تزكاهدار — كیسه‌كده قاچ غروشك وار ایدی.

درویش — انیده تماماً صایار.

حمامجیلر — (كولیشه‌رك) البسه وچماشورلرینی طانیرمیسك.

درویش — طبیعی. اوت نم البیسه وچماشیرلرم بونلر نم بوغچه‌یی كیم المش باری شونی حكومته تسلیم ایده‌لم.

حماجیلر — ایول سن کدك پاشاده‌کی حمامده صویونمشدك البیسه وچماشورلرك اوواده قالدیغی حالده بورایه نصل کلدك .

درویش کدك پاشاده‌کی حمامه کیردیکمنده ذاتاً آبیق اولدیغندن اوراده‌کی حمامه کیردیکنی بیلیورسه‌ده اوراهن اقسرایه نصل ونه‌واسطه ایله کلدیکنه کندیسیده متحیر بولندیغنی سویلر حاصل کندی البیسه وچماشورلرینی کییوب حمامدن چیقار .

حکایه

— ٣٥ —

بکتاشینك بری ییقانمق اوزره حمامه کیدر چیقاجغی زمان پاره کیسه‌سنی غائب ایتمش اولدیغنی کورونجه ، یاربی بکا یا بش غروش ویر محجوب اولمیه‌یم ویاخودشو حمامك قبه‌سنی ییق‌که‌بنده فرصتدن بالاستفاده بورادن قاچایم دیه دعا ایدر .

اوله‌جق یا او صره‌ده حرکت ارض واقع اولش حمامك قبه‌سی ییقلمش درویشده فرصتدن بالاستفاده طیشاری فیرلامش .

بکتاشی کویه کیتمك اوزره شهردن چیقار .

شهرك کنارنده بریسی نماز قیلمش دعا ایتمکده اولدیغنی کورونجه اصولتله یانته‌صوقولور. جناب حقدن بول رزق‌وپاره ایستدیکنی کورونجه بکتاشی‌اولانجه قوتیله‌بر طوقات عشق‌ایدرك : بن بو کون بش غروش ایستدیکم حالده احسان ایتمدیده بش یوز لیرالق حمامك قبه‌سنی‌ییقدی دیمش .

حکایه

-٣٦-

احتساب اغاسی حسین بك بلاط قپوسنده قوری قهوه جیلردن بریسنی . ویریلان مکرر امر خلافنه قهوه نك ایچنه . واداجنبیه قاریشدیردیغندن طولایی جزا اوله‌رق عبرةً للسائرین بلاط قپوسنه قولاغندن چیوی ایله میخلار موزب احباسندن بری بیچاره‌یی کوروبجه النده انفیه قوطوسیله: وای دوستم کچمش اولسون یاهو بو نه حال . بر از حسبحال ارەسنده . انفیه قوطوسنی اوزاته‌رق آدم الله کریم چك برانفیه بقالم دیر .

زواللی آدجغز عزیزلکك بو درجه‌سنه عقل ایردیره‌مدیکندن انفیه‌یی . چکنجه صوراتنی ا کشیدوب بورننك دلیکلری قبارمغه باشلار نهایت غایت شدتله آقصیریوبرنجه قولاغنك یاریسی چیویده قالیر .

حکایه

-- ٣٧ --

تقریباً اون بش سنه اقدم پوسته وتلغراف نظارتی محاسبات اجنبیه قلمی خلفاسندن ایوبلی (. . .) بك بلاطده دراغمان جوارنده تأهل ایدر .

یکی داماد بك راقی‌یه پك مبتلا ایسه‌ده دها پك یکی اولدیغندن عائله وقائن پدر و والده‌سنه عیاشلغنی حس ایتدیرمك ایسته‌مز ایمش . بر کون قلمدن چیقوب یمش اسکله‌سندن واپوره بینه‌لك اوزره

کیدر ایکن قلم ارقداشلری داماد بکی کوروب چاغیریرلرسه‌ده بیانی معذرت ایدر . ارقداشلرینك اصراری وذاتاً کندیسنکده بك منهمك بولندیغندن میخانه‌دن ایچری طالار .

اولا اباق اوزری بر سندن بر بندن ! ایش شیشه‌یه بینر‌دیرکن ادم اوطوروب شو شیشه‌لریمزی بیترەلم دینیلور . شیشه‌لر توالی ایدر داماد بکده ادم عقللی اولور .

اقشام اذاننده میخانه‌دن چیقوب بلاط اسکله‌سنه کلیر . بلاط طیشنده درت یول اغزنده‌کی مناودن ایکی قیه اکمك آیواسی الوب اوینه یوللانیر . بلاط ایچریسنده میخانه‌نك برنده آشنا قدح ارقداشلرندن بری داماد بکك نظر دقتنی جلب ایتدیکندن میخانه‌دن ایچری کیرر . ینه بورادەده عشرت باشلار . ساعت اوچ اولور . بر پولیس درت نفردن مرکب دوریه بونلری میخانه‌دن طیشاری چیقاریرلر .

داماد بك ارتق اوینك یولنی طوتمش دراغمان طورشوجیسنك یانندەکی مردیونلردن چیقار . جامع شریف حوالیسنده النده‌کی ایوا مندیلی چوزیلوب ایوالر یره‌دوکوله‌رك طاغیلنجه (. . .) بك مشکل بر موقعده قالیر .

زیفیری قرا کاق وا کیلمات ایچون موازنه‌یی غائب ایدوب دوشمك بر دفعه دوشرسه قالقامامق تهلکه‌لرینه رغماً کندیسنی موازنه ایدەایده یرده بولدیغی ایوا وساٸرەیی طوپلایوب مندیلنه طولدیرارق اوینه کلیر .

کندیسنی صبرسزلقله بکله‌ین ومعتادی خلافنه کیجه قالدیغندن مراقده بولنان رفیقه‌سی قپویی آچار . داماد بك مندیلی اوزاتوب رفیقه‌سنك معاونتیله کوچ حال مردیوه‌نلردن اوطه‌سنه چیقارق قاریوله‌سنه بیهوش سریلیر .

زوجه‌سی النه الدیغی مندیلی اچه‌جغی صره‌ده مندیلك ایچنده برشیلر قیپردادیغنی دها صکره عجائب بر سسلر پیدااولدیغنی کورنجه بك زیاده قورقارق اوازی چیقدیغی قدر حایقیرمغه باشلار .

والده پدری قونو قومشو طوپلانوب نه اولدیغنی صورارلر .

قادینجغز رنکی صارارمش بایغین بر حالده دوشمش یاتدیغی یردن مندیلی کوستریورمش .

برده مندیل اچیلیر. ایچندن ایکی ایوا ایله بری اولمش دیکرلری جان چکیشمکده هنوز کوزلری بیله آچیلمامش بش دانه کوپك یاوروسی چیقار .

صباحلین اوخلقیله برلکده داماد بکده اشاغی‌کی اوطه‌ده طوپلانیلوب معتاد وجهله قهوه التی‌ی متعاقب چایلر ایچیلیورمش قائن پدر دیرکه قیزم داماد بکك دون کیجه کتیرمش اولدیغی ایوالری کتیر .

برده مندیل کلوب اورته‌یه قوندقدن محتویاتی بولنان کوپك یاوورولری اولوشه‌رق طیشاری چیقشمغه باشلاینجه داماد بك محجوبیتندن یرلره کیرر .

حکایه

-۳۸-

سلطان محمود جنتمکان حضرتلری بر کون نشان آتمق اوزره اوق میدانه ایجیلی چاوش‌ده رفاقتنده اوله‌رق چیقار .

ایجیلی قارشودن کلن ایکی کوزی اعمی بر دیلنجی‌یی کورونجه‌شوکتماٰب لطف واراده بیوریلورسه غایت مضحك برنشانجیلق کوستره‌جکم دیه‌رك

ارابه‌دن اینر ، جیبندن بر بشی برلك التون چیقاره‌رق کورك کلدیکی یولده کیتمکه باشلار .

کور ایله برون برونه‌چارپیشنجه: بہی ادم‌هایدی بن کورم‌سنده‌می کورسك ؟

دیلنجی — اووو، ارقداش سن‌ده بنم کبی کورمیسك.

اینجیلی — وای ارقداش دیمك‌که سنده بزدنسك . نره‌دن کلوب نره‌یه کیدییورسك ؟

دیلنجی — جانم قاسم پاشایه اینه‌جکم بقالم اقشام اوزری بلکه بر قاچ غروش ییابیلیرم ظن ایدیورم یا سن نره‌یه ؟

اینجیلی — آه ارقداش آه ، بن تمام یکرمی بش سنه‌در استانبولده دیله‌نیورم. شیمدی‌یه قدر دیشمدن طرناغمدن انجق بر بشی برلك بریکدیره‌بیلدم آرتق مملکتمه کیدوب استراحت ایده‌جکم .

دیلنجی — پکی اما اوراده کچینه‌جکك وارمی باری ؟

اینجیلی — اولجه کوندردیکم پاره‌لرله برایکی ترلا وباغ المشلردی . بابامدن قالمش اومده وار اراضینك ایجارات عینیه‌سی بنی کچیندیریر بو بشی برلکده یانمه خرجلق قالیر .

دیلنجی — یاهو ارقداش‌سن اوحالده بختیارسك، شو بشی برلکی ویرده باری ازاجق بنده زیارت ایده‌یم . سکا ینه اعاده ایدرم. یوزیمه کوزیمه سوره‌یم قازانمق بلکه بکاده میسر اولور .

اینجیلی — فقط ارقداش سن قورقارم کوزلیسك صکره بنم پاره‌می آلوب قاچار ایسه‌ك بن نه یپارم .

دیلنجی — بن واللهی کورم هم ایکی کوزمده.

اینجیلی — یا مخصوص یاپیور ایسه‌ك .

دیلنجی — بالله دكل .

اینجیلی — باری اوجندن بن طوته‌یم او صورتله التونی زیارت ایت چونكه بن قورقارم .

دیلنجی — جانم مراق ایتمه :

دیر وذاناً اینجلیده الندەبشی برلكی كوشك براقدیغندن كور پاره‌یی آلوب كری كری ادیم ادیم اصولته كیتمكه باشلار اون ، اون بش ادیم كیدنجه همان ارقه‌سی اوستی یره یاتار.

شیمدی اینجیلی (مأیوس وتترك مخاطبنی آراشدیریورمش كبی بر صدا ایله) ارقداش ، ارقداش بكا ایتمه پاره‌یی ویر جانم .پاره ایله شقا اولماز. الله عشقنه بنمله اكله‌نیورمیسك باقسنك كوزلرك كوریيورمش.

كورده هیچ سس صدا یوق، یاتدیغی یرده صولوقسز دوریيور .

اینجیلی یردن بر طاش آله‌رق : یاربی ، یاربی الهی یا ربی اكركه بنم پاره‌می كیم الدی ایسه بو طاش انك ایاقلرینك باشی پارماغنه اورسونه دیه‌رك نشانلایوب طاشی آتار .

كورك بربرینه بتشیك اولان آیاقلرینك باش پارمقلری صیزلار . فقط اللهدن اللهدن دیه‌رك سس چیقارماز

آره‌دن بش دقیقه كیچنجه اینجیلی ینه بر طاش آلوب یاربی یاربی یاربی بنم پاره‌می كیم الدی ایسه شو طاشی قارننه یاپیشدیر .

طاش كورك قارننه اورونجه .

كور اللهدن اللهدن دیمكده ایكن :

اینجیلی دیكر بر طاش الوب یاربی بنم پاره‌می كیم الدی ایسه بو طاشم

اونك آلتنه وورسون .

زواللی كور عاقبته منتظر ایكن طاش آلتنه اینه‌رك ادمجغزك آلنی یاریلیر .

فرط اضطراب وحدتله كور یرندن فیرلایه‌رق خلط ایتمه حریف بو كور ایشی دكل بونك اوچیده اللهدن اوله‌ماز آل پاره‌كی دیر. وكمال حدت وشدتله صوپاسنی اوره‌رق یورومكه باشلار . بو حال ذات شاهانه‌نك پك زیاده محظوظیتنی موجب اوله‌رق دیلنجی‌یی احسان شاهانه وقفدن بر ایلقله تلطیف بیوریلیر .

حكایه

— ٣٩ —

اینجیلی چاوشی سلطان محمود جنتمكان حضرتلری بر كون چاغیره‌رق ركوب شاهانه‌یه مخصوص قایغك زفتلنمه‌سی نه قدر لیرایه متوقف ایسه اوكرن دیر .

اینجیلی فرمان شوكتلمك دیه‌رك طیشاری چیقوب كلدكده اون بیك لیرا شوكتلم دیر پادشاه تعجب ایدرك اینجیلی بو قایغك یكیسی بش بیك لیرایه النیر ایكن بر زفتنه اون بیك لیرا صرف اولنمه‌سی غرایب دكلمی.

اینجیلی فرمان شوكتما بم اولا خزینهٔ همایون ناظری وزنه‌داری بیلمام نه اغاسی وبیلمام كیم فلان وفلاندن صكره حاملاجی باشی وحاملاجیلردن صكره كوله‌لری دها صكره‌دن قایق زفتله‌نه‌جك دیر .

حکایه

— ٤٠ —

سلطان محمود جنتمکان حضرتلری بر کون اینجیلی‌یی حضورینه چاغیرته‌رق اینجیلی قایق حاضرلاتدم کاغدخانه‌یه کیدییورز ایمره‌خور کوشکنك دیوانخانه‌سی مردیوه‌ننك اوست باصامغنه قدر نی کولدیره‌بیلیرسه‌ك سنی احسان شاهانه‌مله تلطیف ایده‌جکم کولدیره‌مدیکك صورتده ده اعدامه حاضیرلان .

اینجیلی بو تهلکه‌لی اویوندن صوك درجه اورکه‌رك فرمان شوکتلم دیوب اودقیقه‌دن اعتباراً اولانجه بلاغت وشطارتنی طاقینه‌رق بیك درلو شاقلابانلقلر ایدر قایغه بینیلوب کاغدخانه‌یه کلنور . ایمره‌خور کوشکنك مردیوه‌نلرندن یوقاری چقلمغه باشلانیر اوقدر سعیه رغماً پادشاه هیچ کولمیور . آرتق صالونه چیقمغه اوچ باصه‌مق مردیوه‌ن قالمش فقط اینجلیده‌ده قان روح بلاغت شطارت یرینه حیات ومماته دوشونجه‌سی قائم اولدیغندن آرتق متانتنی غائب ایده‌رك سلطان محمودك اتکندن اولانجه شدتیله اشاغی‌یه چکه‌رك :

حیات ایله ممات آره‌سنده اوچ باصامق مردیوه‌ن قالدی بوندن صکره جانك ایستر ایسه کول ایسته‌مزسه کولمه دیمش .

ذاتاً پادشاه او دقیقه‌یه قدر اولان وشطارت شیطنتلردن کندینی کوچ حال ایله ضبط ایده‌بیلدیکندن اینجیلینك بو صوك حدتی پادشاهی قهقهه‌لره غرق ایدرك اینجیلی‌یی انعام واحسان شاهانه‌یه نائل ایتدیر .

حکایه

— ٤١ —

وقتیله اشقودره ولایتی دراج قضاسی قریه‌لرندن برنده آرناوودك بری اوره‌جك اوزره بر دیشی قویون آلیر ایسه‌ده قویون قیصیر قالدیغندن کسیلیر. برده فامیلیاسی نیتنه آلیر اوده خسته‌لانیر کسه‌رلر چوجقلری نیتنه آلیر کیمی قیصیر قالیر کیمیسی قورت قپار حاصلی قویونلری اوره‌جك میسر اوله‌ماز.

آرناوود بو دفعه بسله‌مکده اولدیغی کوپکنك نیتنه بر قویون آلیر. بو قویون او سنه ایکی دیشی یاورو یاپار ایرتسی سنه آنه‌سی و یاوورولری دیشی دوغورور. حاصلی اوچ بش سنه ایچنده سکسان، یوز قیونه‌باغ اولور. بر کون کوپك مرد اولور. آرناوود زوجه‌سیله دوشونوب طاشنیرلر اوزون استشاره‌دن صکره کوپکك خصم اقرباسی اولمدیغنه نظراً قویونلرك کیمه میراث قاله‌جغنی کسدیره‌مازلر نهایت ایشین چیقه‌مدقلری بو مشکل مسئله‌یی قصبه عقالیسنه طانیشمغه قرار ویررلر.

آرناوود مرکز قضایه کلوب عقالی نك حضورینه چیقارق مسئله‌یی عیناً ایضاح ایتدکدن صوکره ای افندی بو کوپك اولدی. کوپکك قیونلری شمدی کیمه میراث قاله‌جق.

عقالی — بکا.

آرناوود — سکامی.

عقالی — أوت هایدی کتیر قیونلری.

ارناوود — بکی دیوب افندینك حضورندن چیقار ! یولده بو صورت تسویه‌یه‌ده عقل ایردیره‌میوب ینه عودتله حضورینه چیقار .

عقللی — قویونلری کتیردکمی .

آرناوود — افندی بن قویونلری کتیره‌جکم فقط ! سن بو کوپکك اناسیمیسك باباسیمیسك قرده‌شی میسك حاصلی خصم اقربادن نه‌یکز اولیورکه بو کوپکك میراثی سکا قالییور .

عقللی بو صوك سؤاله صوك درجه قیزارق چیق‌طیشاری قویونکده سنك اولسون کوپك اوغلی کوپك دیمش .

حکایه

— ١ —

قسطمونی ولایتنك عیانجق ناحیه‌سی یازی قریه‌سی امامی حافظ علی افندی بر کیجه یاتسو نمازینی قیلدیرمقده ایکن سجده‌یه یاتیلدیغی اثناده هر ناصلسه بوش بولونه‌رق یللنمش .

خواجه‌نك یلی پك فضله‌جه سسلی چیقدیغندن بتون جماعت‌قباحتنی ایشتدکلرینی حس ایده‌رك جماعتی تحیاته‌قالدیرمقسزین جماعتك اوزرلرندن آتلامق شرطیله جامعدن چیقارق خانه‌سنه بیله اوغرامقسزین کویدن چیقوب صولوغی استانبولده الیر .

آره‌دن یکرمی بش سنه کچمش . خواجه‌بر کون دوشونور، کندی کندینه درکه : کویده بنم قباحتمی بیلنلر هپ اولمشلردر .

هیچ اولمازسه بقیهٔ حیاتیمده مملکتمده کچیره‌یم دیه‌رك مملکتنك یولنی طوتار. خواجه کویك خارجنده‌بر تارلاده چفت سوره‌ن تخمیناً یکرمی

بش یاشلرنده بر دلیقانلینك یاننه کیده‌رك :

خواجه — سلام علیکم اولاد، سن هانکی کویدنسك .

دلیقانلی — یازی کوینده‌نم .

خواجه — کیملردنسك اولاد .

دلیقانلی — قره کوزلردن .

خواجه — صالحك‌می مصطفی‌نك‌می یوقسه حسنك اوغلیمیسك ؟

دلیقانلی — صالحك خواجه افندی .

خواجه — مشاالله باباك عموجه‌لرك صاغمی ؟

دلیقانلی — هپسی اولدیلر .

خواجه — حسن ذکریا وکامل اغالر صاغمی .

دلیقانلی — یالکز کامل اغا صاغدر .

خواجه — پك اعلا اوعلم سن قاچ یاشنده‌سك .

دلیقانلی — خواجه افندی واللهی قاچ یاشنده اولدیغمی بیله‌میورم. رحمتلی بابام سویلرایدی حتی دون کیجه آنامده سویلیور ایدی بزم کویده علی افندی اسمنده بر امام وار ایمش بر کیجه یاتسو نمازینی قیلدیرمقده ایکن غایت حیزلی یللنمش وجماعت سجده‌ده ایکن قاچمش. بر دها کویه کلمه‌مش بن ایشته او سنه‌ده طوغمشم حتی دون کیجه‌تیزه‌لرم وحسنك عایشه‌ده بزده ایدیلر بو مسئله‌یه کولشدك دیر .

خواجه — وای دیه‌رك بنم یللنمه‌می بیوتوب بو مملکت تاریخ ومصال حالنه قویمشلر ، اکر بن کویه کیره‌ر ایسه‌م بنمله اکلنه‌جکلر اویله‌می ؟ پو داها لعنت اولسون بو کویه دیه‌رك کری عودت ایتمش .

برنجی قسمنك صوکی

ایکنجی قسم

حکایه

— ۴۳ —

یتمش سکسان فوچی رچل مبایعه ایدن بر تاجر الندهکی رچللری صاتمق اوزره مشتری بولهمامش. وسرمایهسنکده باغلی قالدیغنی کورهرك پك زیاده مکدر ایمش برکون رچل مبایعهسی ایچون مراجعت ایدن بر اصنافه رچلنك نقاستنی کوسترمك اوزره موسترهلق بر فوچی آچار .

فوچینك قپاغی قالقار قالقماز اك اوستنده رچل ایله ملمع اولمش بر فاره اولوسنی کورونجه مشتری کورهمکسزین بر طرفه اتمق اوزره فارهنك قویروغندن طوتوب طیشاری آتهجغی بر زمانده

مشتری ــ اوو ــ نهدر او ؟

تجار . (فارهیی تپهسنه طوغری قالدیروب آغزینی آچهرق) بزم باغك آرمودیمیسك ؟ هیٔ بابام هی . . . نه مال ایمشسك دیهرك فارهیی کمال عافیتله یوتار :

حكايه

— ٤٤ —

ویردیکنی آلماز آلدیغنی هیچ ویرمزلردن بریسی کندینه احباب ایدندیکی بر کیمسه‌یه حددندن پك فضله احترام ، تبصبص . اعزاز واکرامده بولندیغنی کوره‌رك برکون مراق ایده‌رك بالمناسبه بونك اسبابنی صورار . بطاقجی — برقاچ غروش اودونج پاره آلمق ایستیورمده ایدوب

مخاطبی — پك اعلا بودرجه اعزاز ایتدیککشخص هیچ بر ثروته مالك بولنمدیغی حالده سن بو آدمدن قاچ بیك لیرا اله بیله جکنی تخیل ایدییورسککه بو قدر تبصبصده بولنیورسك .

بطاقجی — جانم او قدر دکل

مخاطبی — یا . بر قاچ یوز لیرامی ؟

بطاقجی — خیر ، خیر

مخاطبی — او حالده نقدر ایسته‌یه بیله جکسك ؟

بطاقجی — اون بش یکرمی لیرا

مخاطبی — (کوله‌رك) آبول سن . اله جغکی تخیل ایتدیکك پاره‌نك بر قاچ مثلی فائضی صرف ایتدك یاپدیغك تبصبصده فضله

بطاقجی — بنم . اله جغم پاره‌نك نه فائضی ونه‌ده رأس المالنی ویرمکه ذاتاً هیچ نیتم یوق ! سن مادامکه بنم اوکا ایتدیکم اعزاز و اکرامی تجسس ایتمشسك . بر دفعه‌ده بن پاره‌یی آلدقدن صکره اونك بکا نه یولده یالواره‌جغنی وپاره صرف ایده‌جکنی کور دیمش .

حکایه

— ٤٥ —

یکرمی سنه مقدم صوفته‌نك بری بلك اوغلی جادهٔ کبیردن کچیورمش شاپقه‌لی بر فرنك هر نصلسه شمسیه‌سنی صاللارکن صوفته‌نك جوبه‌سنه طاقیله‌رق آشاغی قدر ییرتیلمش .

صوفته — موسیو جوبه‌نك پاره‌سنی ویریکز .

موسیو — (ایلریله‌یه‌رك) پاردون

صوفته — بو مسئله اویله پاردونه کلمز جوبه‌نك پاره‌سنی

موسیو — پاردون

حاصلی صوفته پاره ایسته‌دکجه موسیو پاردون دیمك صورتیله یورومکده‌لر ایکن موسیو برلوقنطه‌دن ایچری کیرر

صوفته — لوقنطه‌نك اوکنده موسیونك چیقمه‌سنه منتظر ایکن (لوقنطه‌جی صوفته‌نك یاننه کلوب) خواجه نه بکلیورسك ؟

صوفته — شو قارشوده‌کی موسیویی

لوقنطه‌جی — نه‌یاپه‌جقسك ؟

صوفته — باقی شو حالده جوبه‌می ییرتدی . جوبه‌نك پاره‌سنی آله‌جغم .

لوقنطه‌جی — پك اعلا . فقط کندیسندن ایسته‌مدکمی ؟

صوفته — ایسته‌دم . لکن بن ایسته‌دکجه او پاردون دییور نهایت بورایه کیردی چیقسونده بقلم نه یاپه‌جغز .

لوقنطه‌جی — ایی اما موسیو سزه قاچ دفعه پاردون دیدی ؟

صوفته — بلکه اللی دفعه

لوقنطه‌جی — سنك جوبه‌ك قاچ لیرا؟

صوفته — اوچ بچق لیرا

لوقنطه‌جی — پاردونك بر دانه‌سی بر لیرا اولدیغنه نظراً سن موسیویه دها قرق ایکی بچق لیرا بورجلیسك اگر موسیو سنی دعوی ایدرسه بو پاره‌یی آلیر

صوفته هیچ سسنی چیقارمیه‌رق طوغریجه فاتحه‌کی مدرسه‌سنه عودت ایدوب ایکی اوچ کون صکره تدارك ایتدیکی دیکر بر جوبه‌یی کیه‌رك بك اوغلی جهتنه کچوب معهود لوقنطه‌دن ایچری کیرر

صوفته لیسته‌یه باقوب بر چورباتی متعاقب طاوق وقوزی قیزارتمه‌سی اك نفیس یمك وطاتلیلردن وقومپوستو باسته وسائره‌نك هپسندن برر طباق یر . فقط لوقنطه‌جیلر مدت حیاتلرنده بو درجه یمك ییان هیچ بر مشتری‌یه تصادف ایتدکلرندن تعجبلری کیتدکجه ارتمقده عینی زمانده صوفته‌نك بورج لیسته‌سیده متزایداً قبارمقده ایمش؟

صوفته چاشنی المدیغی هیچ بر یمك و طاتلی قالمدیغنی کوره‌رك لوقنطه‌نك وزنه‌سنه یاقلاشه‌رق :

صوفته — بورجم

لوقنطه‌جی — یوز سکسان بش بچق غروش

صوفته — ایکی لیرانك اوستنی ویره‌جك اوفاقلغکز وارمی؟

لوقنطه‌جی — بولنور افندم .

صوفته — ویریکز

لوقنطه‌جی — اوست طرفنی ویرر

صوفته — پاردون. پاردون آدیو

لوقنطه‌جی — پاردونك بو ایشده مناسبتی نه؟ خواجه افندی ییدیکك عکك پاره‌سنی ویرده اوبله آدیو دیه‌بیلیرسکز

صوفته — پاردون

لوقنطه‌جی — نه پاردونی ؟

صوفته — پاردون

لوقنطه‌جی جانم سن دلیمیسك حواجه

صوفته — پاردون

لوقانطه‌جی — پاره‌یی ویرمیه‌جکمیسك

صوفته — پاردون

لوقنطه‌جی — شمدی‌سنی پولیسه تسلیم ایده‌جکم

صوفته — پاردون

لوقنطه‌جی — حواجه سن مطلقا چیلدیردك یاخود عبورجه‌سنه ییدیکك عکلرك ازوتی بیننه اوردیده سنی چیلدیرتدی غالبا؟

صوفته — عفو ایدرسك موسیو بن نه دلی ونه‌ده دیوانه‌یم فی الواقع حدندن پك فضله ییدیکمدن طولانی براز عبورلق ایتدم

لوقنطه‌جی —او حالده پاردونك مناسبتی نه؟

صوفته — پاردونلرك عددینی صایدیکزمی ؟ اولا اونی سویلیکزکه سزه جواب ویره‌یم

لوقنطه‌جی — بن ته بیله‌یم دلی طولی سویله‌دیکز ، فقط

صوفته — تمام سکز دفعه پاردون دیدم . سزه اولان ایکیوز غروش بورجه نظراً شمدی دها آلتی یوز غروش اله‌جکم قالیور . شو پاره‌یی ویریکزده بنده بورادن کیده‌یم

لوقنطه‌جی چیلغینلق اولور آما بودرجه‌یه‌ده دکل

صوفته — موسیو هر پاردون بر لیرادر معلوم یا سن اصرار ایتدکجه بندن جواب یرینه پاردون آلورسك نتیجه اعتباریله بورجك آرتار ایسیمی شو بوجکی ویرده بنده کیده‌یم

لوقنطه‌جی — آیول نه بورجندن بحث ایدیورسك

صوفته — بیلیورسك یا کچنده بنم جوبه‌می یرتان موسیودن بن پاره ایسته‌دکجه پاردون دیمشدی پاردونلرك عددینی سویلینجه بنی شو قرق شوقدر بورجلی چیقارمشدك . شوحاله نظراً سنده بکا آلتی لیرا بورجلیسك

لوقنطه‌جی صوفته‌نك حقنی تسلیم ایده‌رك صوفته‌دن المسی لازم کلان ایکیوز غروشی قد مشتریسی بولنان وجبه‌یی یرتان موسیودن المق صورتیله مسئله‌یه ختام ویریر .

حکایه

— ٤٦ —

بیره‌لر طوپلانوب موجودات و مخلوقات جهان شاهی اولان سلطان سلیمانه مراجعتله انسانلر علیهنده شکایت ایدرلر .

بیره‌لر — انسانلر بزی طوتوب هم پارمقلریله اووالامق صورتیله شکنجه

ایدیور وهمده اولدیرییورلر . بو درجه اشکنجه ایله اولدیرلمکلمز مواقمیدر
انسانلر — اوت موافقدر چونکه بیزلرده بزی هم ایصیریور
وهمده چاشورلریمزی تلویث ایدیورلر .

حکایه

— ٤٧ —

سلطان حمید جنتمکان حضرتلری عرب عشیرت بکلرندن برینی
نزدینه جلب ایتدیره‌رك دیله‌دیکنی صورار .

عشیرت بکی — بن قناعتکار بر ادامم . آووه‌لا شورای دولت
اعضا ، بیك دینار ماعاش ، بر غووناق ، بر قوله ، بر جاریه ، بر
آرابه . بر چفت تووانا بارکیر . پس .

دیمك صورتیله چوق آزدن ایسته‌مش وقناعتکارلغك درجه‌سنی
او صورتله کوسترمشدر .

حکایه

— ٤٨ —

زنکین شهرلی بر بك افندی آیلرك زیلمز دف چالنجه اوینامغه
باشلادقلرینه تعجب ایدرك . بونلرك نه صورتله تعلیم ایتدیرلدکارینه
مراق ایتمکده ایمش .

بر کون هر نصاسه الده ایتدیکی بر آیی‌یی چنکانه‌لره ویره‌رك
تعلیم وتربیه‌سنده کندیسنکده بالذات بولنمسنی ارزو وشرط قیلار .

چنكانه‌لر اولا درين واولدقجه بيوك بر چقور قازوب ايچروسنه قونده تعمير ايديلان قوزى چالیلرى طولديروب اوزرينه قالنجه بر صاچ قپاتيلور .

آنى بى صاچك اوزرينه قويه‌رق چنكانه‌نك برى النده قالنجه بر صوبا ايله آينك صاچ اوزرندن چيقمه‌مسنى تأمين ايدر .

ديكرى متماديا زيلسز دفى چالمغه باشلار . بر ديكريده چقورك يان طرفندن براقيلان منفذدن چاليلرى آتشلر ... آينك باصمقده اولديغى صاچ يواش يواش قيزمغه باشلاديجه آنى يانمامق ايچون آياقلرينى متماديا دكيشديرمكه صاچ از دها قيزنجه هيچ اولازسه ايكى آياغنك يانمقدن قورتورسنى تأمين ايچون ايكى آياق اوزرينه قالقار .

فقط ديكر آياغلريده يانمقده بولنديغندن بو دفعه صاچ اوزرنده‌كى اياقلرينى قالديروب باصمق صورتيله دكيشديرمرك صاچ اوزرنده دونمكه باشلار .

بو صورت سكز اون حتى يكرمى كون تكرر ايدنجه آيده حاصل اولان جان آجيسى هرنوقت زيلسزدف چالينسه آياقلرينك التنده‌قيزغين صاچ ولديغى زهابنى ويرديكندن اولا درت آياغنى بالاخره ايكى اياق اوزرينه قالقوب ديكر اياقلرينده دكيشديرمكه باشلامق صورتيله آنى اويونه ياخود اويون آيى‌يه آليشديريلير .

حكايه

— ٤٩ —

بلاط اسكله‌سنده حمالق ايتمك اوزره مملكتدن يكى كلمش بريسى

خسته‌لنه‌رق دوقتوره مراجعت ایدر .

دوقتور — طبیعتك نصل ؟

خسته — چوق ایيدر . هیچ کمسه‌یه زیانم یوق مرازه‌کورولتو ویاطیردیدن هیچ خوشلانمام .

دوقتور — خیر اویله دکل طیشاری چیقیورمیسك ؟

خسته — صنعتم مقتضاسی دائما طیشاریده‌یم .

دوقتور — عملك وارمی ؟

خسته — حمداً لله عملم صالحدر مسلمانم .

دوقتور — ابدستخانه‌یه کیدییورمیسك ؟

خسته — ایجاب ایتدکجه .

دوقتور — ابدست بوزییورمیسك ؟

خسته — دائما ابدستلی کزرم .

دوقتور — به آدم (ص چ) یورمیسك .

خسته — شونی تورکجه سویلسه‌که بن نزوه‌کتدن نه اکلارم

حکایه

— ٥٠ —

خطیب افندینك بری او جمعه‌یه‌مخصوص خطابه‌یی یازه‌رق‌صاریغنك اردسنه وضع ایله جامعه کلیر .

خواجه افندی‌یه عزیزلك یاپمق ایستیان موزبك بری اوصولته صاریقدن خطابه‌یی چالار .

خطیب افندی منبره چیقوب الحمدلله للحمدلله ‘ . . . اوازیله خطبهٔ شریف قرائته باشلایوب صول الیله صاریغنی اراشدیرمغه باشلار.

خواجه افندی هم متمادیاً الحمد لله الحمد لله . . . جمله‌لرینی تکرار ایدییور و همده صاریغنی آرایور نهایت قاووغنی چیقاروب ایچه آرادیغی حالده ینه بوله‌مینجه بشقه بر خطابه اوقیمق صورتیله اینای وظیفهٔ خطابت ایدر .

حکایه

— ٥٣ —

بر شیخ افندی اون بش سنه تکیه‌سنده عبادت ایدوب ینه عینی چاتی التنده‌کی حرم طرفنه کچمکدن بشقه هیچ طیشاری چیقمازمش محله قهوه‌سنده بر کیجه صحبت شیخ افندی‌یه انتقال ایدرك بو ذاتك تکیه قپوسندن طیشاری چیقارلمه‌لك امکان خارجنده بولندیغنی سویلرلر .

ایچلرندن بری . حتی شمدی شیخ افندی‌یی قهوه‌یه کندی ایاغیله کتیره‌بیلیرم دیه‌سی دیکرلرینك اعتراضنه هدف اولور . مسئله اوزار نهایت قهوه خلقیله مدعی بشر لیراسنه مقابل ادعا ایتدکلرندن مدعی طوغریجه شیخ افندینك خانه‌سنه کیدر .

مدعی — (قپویی چالوب) شیخ افندی سزی اون کون اویکزده حبس ایتمشلر .

شیخ — وای کیم خلط ایتمش اونی یورو بقالم برلکده کیده‌لم .
کیم ایتمش اونی سویلیان دیه‌رك برلکده قهوه‌دن ایچری کیررلر .

حكايه

— ٥١ —

حمام تلاغنك بری کوردیکی بر رؤیایی تعبیر ایتدیردکده پادشاه اوله جغی خبر بشارتنی الیر .

تللاق بیوك بر سونگر ویا یوکسك بر تخیلاتله اون بش یکرمی سنه یشامش بر کون رؤیاسنی تعبیر ایتدیردیکی خواجه نك حمامه کلدیکنی کورونجه .

حمامجی بن سکا شو مأنده کی بر رؤیامی اون بش یکرمی سنه اول تعبیر ایتدیرمشدم . سز بکا پادشاه اوله جغمی سویلمشدیکز . هانیا دها بکلیه لمی ؟

تعبیرجی — رؤیاکی کوردیکك زمان بو حمامده نه ایدك .

حمامجی — تللاق .

تعبیرجی — یا شیمدی .

حمامجی — تذکاهدار .

تعبیرجی ای یا ایشته پادشاه اولمشسك دهانه ایستیورسك ؟

حمامجی — آیول هانی نره ده پادشاه اولدم . بن پادشاه اولسه م بوراده ایشم نه .

تعبیرجی — اوغلم حمامجیدن جهان پادشاهی اولورمی . سن حمامجی اولدیغنه نظراً حمام پادشاهی اوله بیلورسك

حكايه

— ٥٣ —

عائله خلقی صوفرده یمك یركن ایكن مسافر كلن بر قومشو قادینی صوفره یه دعوت ایدیلر .

مسافر قادین اصولاً بیان عفو و معذرت ایله (غیرتلاغنی كوستردرك) بورامه قدر طوقم بیوریكز عافیت اولسون یولنده كی مقابله لرینه قارشو ینه اصرار ایدلدیكندن صفره یه اوطوروب بر كده یمك یدكدن صوكره

اوصاحبنك چوجغی — خنم تیزه سن غیرتلاغنه قدر طوق اولدیغنی سویلیوردك . حالبوكه شمدی بزمله برابر تمام آلتمش آلتی لقمه دها یدیكنه نظراً سنك غیرتلاغندن یوقاریسی اماده كنیش ایمش ها !!

حكایه

— ٥٤ —

تنبلخانه ده سنه ده بردفعه تنبللرك اوطوردقلری محلك هوا آلمسی ایچون پوستلری همان بر آدیم قدر اوته طرفه سوروكلنوب تبدیل محل ایتدكلری كون

تنبللر هپ بر آغزدن ! یاهو شوانسانلر قوش مثالی ایمشلر هله باقك . هله باق . شیمدی نوراجقده ایدك . نه ده چابق بورایه كلدك جمله لریله اظهار شادمانی وتعجب ایدرلرمش .

حکایه

— ۵۵ —

سلطان محمود جنتمکان حضرتلری مالیه نظارتی واردات ومصارفات سنویه بوردروسی ستونلرینی کوزدن کچیرمکده ایکن ، بوردرونك مصارفات ستوننده ، تنبلخانه مصرفی نامیله مدهش بر آکون نظر دقتنی جلب ایدرك حدت شاهانه سنی موجب اولوب . تنبلخانه نه ایمش انسانلر حدذاتنده تنبل دکلدر ، زورله انسانلری تنبل یاپمقدن بشقه برشیئه یارامایان بو سفیللر اوجاغنی شمدی یاقیکز کوزم کورمسون جمله لرینی فرمان بیورمقله تنبلخانه برباشدن یاقیلمغه وتنبلرده طیشاری چیقمالری تفهیم ایدیلیر ایسه ده . ایکی تنبل یکدیکرینه باقیشمقده ، فقط سوز سویلیه بیلمك ایچون برقاچ یوز دفعه نیتلندکاری حالده ینه صرف نظر ایدییورلرمش .

نهایت آتش اوطوردقلری محلی احاطه ایدنجه .

بریسی — آرقداش یناجغز باری شورادن قاچهلم .

دیکری — یکرمی دقیقه قدر توقفدن صوکرا . اوولان . اوشه نمدن سویله دیکك سوزه باق دیمش .

حکایه

— ۵٦ —

شاعیر ایله شاعیره قربان بایرامی عرفه سنده فاتح جامع شریفی جوارنده قارشیلاشیرلر .

شاعر — ماشاالله خانم افندی نه طرفدن بویله . خیر اوله . طولاشیورسکز ؟

شاعره — قربان آلمق فکرندهیم بك افندی .

شاعر — قربانکز بن اولسهم قبول بیوریلازمی ؟

شاعره — چوق مناسب . فقط بوینوزلریکز یوق . یا . .

شاعر — اوجهتی مراق بیورمیکز بر هفته اون کون قدر دولتخانهکزده بولنهجق اولورسهم همده دالّی بوداقلی بوینوزلره مالك اوله بیلیرم افندم .

حکایه

— ٥٧ —

تحصیل وتدریسدن بیبهره برشخص امام اعظم کیسوهسنه بوروتهرك کندینه خواجه سوسی ویرمك صورتیله مملکتی اولان زعفرانبولیدن ایلك دفعه استانبوله کلیر .

برکون بر قرائتخانهنك اوکندن کچر ایکن ایچریده برقاچ کیمسهیی بیلاردو اوینارکن کوروب اظهار تعجب وحیرت ایتمش .

برکون هر نصلسه مسجدك بوندهطوغریدن طوغری یه کورسی تخطابته: چیقارق دیلنك دوندیکی عقلنك ایردیکی مرتبه وعظ ایتمکه باشلار . بومیانده (بیلاردو) ییده قاریشدیرمق ایستهمش .

خواجه دیمش که . ای قارداشلر . ایشته کیدنده آبوقك غیغهسنه اورتهده درت آیاقلی بر زیبا . اوزرنده بی منفلك بر جیفه. طوقلاتلره

چالانده زوپابی چالانده زوپابی (صول اليله درسكنی يقالايوب صاغ اليله يومروق ياپمق صورتيله صالالايارق)
نا، . . نا، . . نا . . . غپامی جنتی ، غپامی جنتی ديمش

حكايه

— ٥٨ —

اون سكز سنه اقدم حلب ولايتی پوسته تلغراف باشمديريته مربوط حمام تلغراف معاينه مركزی مديريتنده بولنان (..) افندی حمام موقعنده پك كثير وبر فاره بويوكلكنده اولان فاره‌لردن پك زياده اوركه‌ر . حتی كيجه قاريوله‌سنه يتجه لامبه ايشيغی ايچون اوطه‌نك طوانه‌طوپلانان اللی آلتمش عقربه‌يه كوزينی ديكه‌رك تاصباح اويويه‌ماز وياخود بويوك بر قورقو ايچنده برايكی ساعت طاله‌بيلير ايمش .
برصباح اويقودن كوزلرينی آچنجه‌طونونك ايچنده برشی قپيرداقده اولديغنی حس ايدرك وضعيتی شاشيروب حيات وممات انديشه‌سنه دوشه‌رك بوغوق برسسله امداده يتيشيك ديه باغيرمغه باشلار .
مركزك موزع وچاوشلريله عربادن آوازی ايشيدنلر طوپلانيرلر . (.) افندی ــ آمانك امت‌محمد طونمده عقرب وار اكر بريريمی صوقارسه حياتم كيتدی جملريله وهيچ قيپرداتمقسزين معاونات انسانيه ووجدانيه‌لرينی استرحام ايدييور ايمش .
حاضرون غايت اصولته و (.) افنديك طونی چوزه‌رك آشاغی

صیبردقلرنده‌طوننك ایچندن برقارده‌نك زیپلایوب قاچیویرمه‌سی حاضرونله برابر (۰) افندی‌یی بیله قهقهه‌لرله کولدیرمش .

حکایه

— ۵۹ —

بلاط اسکله‌سنده مدخر اودونلرك بکجیسی کل احمد برکون حمامه کیدر .

حمامده صاچ و صقالنه سوروملك ارزوه قینه حل ایتمکده اولان اختیار بر ایرانی‌یی کوزونجه همان طیشاری چیقوب تلاقلردن برینه بلاط‌طیشاریسنده عطار چیبی اسحقدن مقدار کافی زیرنیق آلدیرتیر .

زواللی ایرانی قینه‌سنی حاضرلایوب کوبك‌طاشنه براقه‌رق برپارچه هوا آلمق اوزره طیشاری چیقدیغی براثناده کل‌احمد زیرنیقی قینه ایله ایجه قاریشدیره‌رق حل ایتمش . ، .

ایرانی قینه‌سنی صاچ صقال و بیقلرینه ایجه سوردکدن بش اون دقیقه صکره قینه سوردیکی یرلرده‌کی قیللرك دیباری یانمغه باشلادیغندن شاشیروب قورنه‌نك باشنه کله‌رك باشدن آشاغی صو دوکمکه باشلار ،

آدمجغز صویی دوکدکجه صاچ صقالی و بیقلری کاملاً دوکولدیکندن بیچاره حمامه صاچ صقال و بیقلی کیروب شاب امرد کبی چیقار .

حکایه

— ٦٥ —

آطه‌یازارینك ایخیلی ناحیه‌سی سقاریه موقعنده‌کی قهوه‌ده طیاره‌لرك نصل و نه صورتله طیران ایتدکلری و مخلوقات طیورك اوچوشلری وسائره حقنده‌کی مباحث اثناسنده، سقاریه دیون عمومیه مأموری (٠) افندی سوزه قاریشه‌رق :

بابا اسکیده یلرمی‌سنه اول شدتلی بر فورطنه اولمشدی. بزم علیش دائی اشیکنك اوزرنده کیدرکن هوالانوب تا ... لوله بورغازینه قدر کیتمش . اوراده ینه اشکیله برلکده آشاغی‌یه اینمش ایدی .

قهوه‌نك اکثریت خلق جاهل کویلی اولمقله برابر یالانجیلغك بو درجه‌سنه اینانه‌جق قدر صاف‌دل اولمدقلرندن ساعتلرجه قهقهه‌لرله کولشدیلر .

حکایه

— ٦١ —

ککبوزه قضاسنه تابع طاوشانجیل قریه‌سندن تاجرك بری اون بش یکرمی تنکه پکمزی پی ایدوب صباحه قالدیرمق اوزره قرارلاشدیریله‌رق کوی قهوه‌سنه عودت ایدر .

کویلیلر (تاجره) — آیول اوادم عادتی وجهله پکمزه صو قاتار .

تاجر — جانم بن پکمزی کوردم معاینه ایتدم غایت نفیس بر پکمز صولی دکل ایدی .

کویلیلر — اییا او پکمزه اصل بو کیجه صو قاته‌جق .

صباحلین پکمزجی قهوه‌یه کلوب تاجره پکمزك حاضر اولدیغنی سویلر .

تاجر — دوستم بن پکمز المقدن واز کچدم .

پکمزجی — بری اوتانماز آدم مادامکه المیه‌جقدك بکمزه نه ایچون صو قاتیشدیرتیورسك دیمش .

حکایه

— ٦٢ —

بر ولیمه جمعیتی اکلندیسنده حددن پك فضله عشرت ایدیلر . موازنه‌سنی غائب ایدنلردن بری ایاق یولنده دفع حاجت اوزره ایکن صیزمش .

بر دیکری کلوب اونکینك یوز صورت اوست وباشنی ایله‌لاته‌رق

تلويث ايتمش .

اولكی قراكلقده سسنك چيقه بيلديكی درجه (آدام وار، آدام وار يه . سكا آدام وار ديورم) ديوب طورمشسه‌ده نه اولكنده چيقه‌جق سس نه‌ده صكره‌كنده كوره‌جك كوز وايشيده‌جك قولاق قالمش .

حكايه

— ٦٣ —

يكرمی اوچ سنه اقدم بر كيجه سرخوش اولوب نعره آتديغندن طولانی قول دوزيه‌سی طرفندن چويريلوب باب ضبطيه حبسخانه‌سنه سوق ايديلوبده ايرتسی كون مجلسه چيقاريلان عياشك برينه .

رئيس — كاتب افندی اوراقنی اوقو .

كاتب — اوقور .

رئيس — يكرمی التی اون پاره .

سرخوش — امان افندم .

رئيس — لاف يوق .

سرخوش — قباحتم نه ايدی افنديمز .

رئيس — سرخوش اولمش ونعره آتمشسك .

سرخوش — لطف ايدك عفو بيوريكز بر دها ياپمام افندم .

رئيس — سكا سوز يوق ديورم يكرمی التی اون پاره .

سرخوش — اغالايه‌رق بنك افنديمز اصنافه بك غدرلك ياپيورسكز شوی باری اوجوزلاتيكزده بورايه هر اقشام مشتری اولهلم .

حكايه

٦٤

رمضان شريفده پيلاو وباخور ايشى چوقجه بيلديكى كبى رمضاندن صكره‌ده بر آز مدت فاصله ويرلك معتادينه بناءً پيلاوى پك زياده سودر برچوجق بر كچوق آى قدر آنه‌سنك پيلاو پيشيرمديكنى كورەرك آنه‌سنه انكنه ، فاصوليه ، شو ويا بو چيقديغى حالده پيلاو نه ايچون چيقمدى . نه‌وقت چيقه‌جق .

حكايه

٦٥

همان اوتوز درت سنه اقدم چاى آغزى قضاسنده اشرافدن بر ذاتك خانه‌سنده اشراف مملكت و ماءمورين ملكيه و عسكريه‌دن كلنى يامق اوزره طوپلانيلر برياندن عشرت ايديلوب كوزل كوزل صحبتلر ايدلمكده ايكن صحبت او موقعده پك كثير اولان ييلانلرك مضرتلرى اولديغى ويا اولديغنه فلانجه‌نك ييلانلردن پك زياده قورقديغى وفلانجه‌نك قورقديغى وسائره انتقال ايده‌رك مسئله ارزادقجه اوزار .

مسئله‌ده كنديسنى بيلكيلى وجسور كوسترمك ايستر . آتوب طوتمه‌يى پك چوق سور . حبه‌يى قبه ياپار طاقمدن بريسنك ييلانلردن قطعياً قورقديغنى ييلانلرى شويله طوتوب بويله وضعيتلره قويه‌بيله‌جكنى سائر وسائره‌يى ساعتلرجه آكلاته‌رق كوسترمكده اولديغى بالا پرواز لفلرى كورديرمكده ايكن آدمجغزك بردن بره بكزى صولوب بتون اعصابنى آنى برتتره‌مه قاپلايوب طيشارى فيرلامش كوزلرينى او كنه ديكمش

اولدیغی حالده صندالیه اوزرینه دوشوب بایپلیر .

مکرسه آدمجغز اودرجه آتوب طوتمقده ایکن یپلانك بری یانطو-
لوننك پاچاسندن كیره‌رك اوصولتله یوقاری‌یه قدر چیقوب بانطولوننك
اوك دلیكندن فقاسی اوزاتوب کندیسنه دیلنی چیقارمش اولدیغنی
کوره‌رك بایپلمش اولدیغنی آکلادقلرندن هر کس قورقارق بیچاره‌نك
امدادینه یتیشه‌مه‌مکده ایکن یپلانلرله الفت پیدا ایتمش اشراف محلیه‌دن
بری جسارت کوستره‌رك کرفتار اولدیغی فلاکتدن بیچاره‌یی قورتارير .

حکایه

٦٦

شهرلی برخواجه افندی کویك برنده مسافرلکه کیدر ، صاحب
خانه خواجه‌یه اکرام‌اولمق اوزره قاچامق‌وساٴره‌یاپمغه باشلادیغنی کوره‌رك :

خواجه افندی — جانم اللهکزی سوه‌رسه‌کز بوقدر زحمته نه
حاجت . بنم کبی برعاجزك پاچاسی (ب ق) لی برطاووق نه‌سنه یتمیور .

حکایه

٦٧

اوتوز سنه اقدم تلغراف مخابره مأمورلرندن برینك رفیقه‌سیله
آره‌لری آچیلیر . مأمور مینی مینی نورانی وجهلی جیکر پاره قیزینه
اولان فرط محبتندن اوکسوز قالمامسنی تأمين ایچون آیرلمنی ترجیح ایتمزسه‌ده
رفیقه‌سی بوندن جرأت آله‌رق کون بکون تربیه‌سنی بوزوب تحملك
پك فوقنده شناعتلره باشلامسی آرتق کچینمك خصوصنی غیر قابل بر
وضعیته کتیردیکندن اطلاق اولنور .

مأمور اولادینه باقدیره‌جق کیمسه‌سی اولمدیغندن بالضروره یاوروجغی آننه‌سنه ویریرسه‌ده فرط تأثر و محبتیله برابر خانمانك سونمه‌سنه سببیت ویره‌ن رفیقه‌سنك شناعتلرینی زهناً محاکمه و کندینی مدافعه‌یوللو دوشونجه‌لر بیچاره‌یه ایکی کیجه اویقویی حرام ایتدیرور .

اوچنجی کیجه نوبتجی وجنتی ایسه مخابره اوطه‌سنده الك چوق ایشی بولنان سلانیك جهتی اولدیغندن هر بر راحتسزلغنه رغماً اولانجه متانتی طاقینه‌رق جبر نفسیله وظیفه‌سنی ایفا ایتمکده ایکن جگرنده سونمك دکل کیتدکجه آلولنمکده بولنان اولاد محبتی رفیقه‌سیله اره‌لرنده کچن ماجرالری یکی باشدن صره‌سیله محاکمه ایتدیرمکه باشلاتیر. اویقو- سزلق و یورغونلغی صوك درجه‌یی بولدیغندن کندمدن کچه‌رك او کنده بولنان تلغرافلری یازمغه مشغول بولنان بیچاره‌نك کوزلری قپانیر قپانماز حافظه‌سنك یردرلو آله‌مدیغی درد هجرانه صاغ الی ترجمان ایدرك رفیقه‌سیله اره‌لرنده چکوبده کیمسه‌یه اقشا ایتمدیکی بتون اسرارینی یازمغه باشلار .

سلانیکده‌کی اخذ مأموری هر نوبت شن وشاطر بولنان ارقداشنك طور وحرکتلرندن پك دوشونجه‌لی اولدیغنی اکلارسه‌ده دوشونجه‌سنك نه‌دن عبارت اولدیغنی متجسس بولندیغندن رفیقنك یازمقده اولدیغی ماجرایی ضبط ایتمکه باشلار . تاکه ارقداشنك ایندن ایی‌یه بیتاب قالویده یازمقلری آره‌سنده‌کی مانوبله‌یی ایچه باصه‌رق قونطاق وضعیتنده براقدیجه‌قدر سکوت ایدوب بودفعه کندی مانوبله‌سنی فعالیته کتیره‌رك طالمش اولان ارقداشنی اویاندیروب امان برادر اردونك دقیقه‌تأخیری

غیر جائز مهم تلغرافی آل تعبیر وتکلیفیله ضبط ایتمش اولدیغی ماجرایی عیناً یازمغه باشلار ،

استانبول مأموری انقده اولدیغی تلغرافك كندی ترجمان قلمندن بشقه برشی اولمدیغنی کورنجه بیان حیرت ایدر .

حکایه

٦٨

تخمیناً یکرمی یدی سنه اول سلحدار اغا مرقنده توتون قوجیلغی ایدن حسن چاوش نامنده‌کی بری اقشام یمکنی اونده یه‌رك وظیفه‌سی باشنه کیتمك اوزره یوله چیقار . ایوب سلطاندن کچمکده ایکن بچه‌سی اینك ایکی درهم برچکردك برقادینله ایشی بیشیریرلر . حسن چاوش بهمه‌حال اوکیجه وظیفه‌سنده اثبات وجود ایتمك الننده اولمقله برابر شیق حالمكده اوکیجه‌یی کچیره‌جك برمحلی اولمدیغندن بالموافقه قادینی سلحدار اغاده‌کی اوطه‌سنه کتورمکه قرار ویریر .

بونلر هنوز طوغله حرمنلرینك یقیننه کلمه‌دن قادین یورولور . ارتق برآدیم بیله آتامیه‌جغنی سویلسی اوزرینه مشوقی قادینی عرقنده بیندیره‌رك سلحدار افاده‌کی اوطه‌سنه قدر کتیریر .

اوقدر مشقته قاتلانه‌رق صیرتنده طاشیدیغی جانبه‌نك کل جمالی کوره‌بیلمك اوزره همان لامبه‌یی یاقار . برده باقارده نه کورسون بردوداق برده دیکری کوکده‌قبیلاندن یناقلری چیزکیلی مارسیق کبی جیجك بوزوغی

بر عرب دکلی ؟ بیچاره آدمجغز اوقدر مشققه‌یی قادین حققنده کچیرمش اولدیغی تخیلات حاجانه‌یی یانسون.

حکایه

۶۹

کل موسی اسمنده‌کی غایت فقیر برکویلی دایقانلی تفنککنی اوموزینه آصه‌رق شهردن کویه کلیرکن اورمانلغك کنارنده اویومقده بولنان بر تیلکی‌یه تصادف ایدیویریجه همان تفنککنی کوزینه آلوب آتش ایتمك وضعیتنده تخیلایه دالار .

بن شیمدی شو تیلکی‌یی اورسه‌م، دریسنی صاتوب ایکی دیشی قویون آلسه‌م قیونلر طوغورسه‌لر . ایرتسی سنه آنلر وقاوزولریده هپ دیشی طوغورسه‌لر حاصلی برقاچ سنه ایچنده بیوك برماندیره وچفتلك صاحبی اولسه‌م . التیمه کنیج وبینج بر آت آلسه‌م . ماندیره‌دن بینوب شهره کیتسه‌م. شهرك کنارینه کلدیکمده، اولانجه اوازمله (بوغازی ییرتیلیرجه‌سنه سسلی) هه‌ی قارشومه کیمسه چیقمسون اصارم کسه‌رم ها دیه باغیرنجه تیلکی اویانوب قاچار کل موسی‌ده مأیوساً یولنه دوام ایدر .

حکایه

۷۰

قرق‌بش اللی سنه اقدم فاتحده چهارشنبه جاده‌سنده‌کی مدرسه‌نك اوطه‌سنده محمد منلا اسمنده برصوفته درس چالیشمقده ایکن دقع

حاجت ایچون سیقشمش قذا بر وضعیته کلن براختیار پالطو وباستونی
منلانك یاننه براقه‌رق ایق یولنه کیروب چیقار .

اختیار پالطوسنی کیوب باستونی آله‌رق کیتدکدن صکره منلا محمدك
خدمتاری جبته‌سی ایجاب ایدوب ایاق یولنه کیتدکده بش اون بیك
لیرالق بانق قائمه‌لری ودیکر برچیق درونده برقاچ یوز آلتونی حاوی بر
طوربه بولورده بونی پك صغیر . قانیاقله قارشیلامق صورتیله
اوطه‌سنه کتیرر .

آره‌دن برساعت کچر اختیار پك بیوك برتلاشله مدرسه‌یه کلوب
آرانغه باشلار . دها صکره منلا محمدك معلوماتنه مراجعت ایتدکده .

منلا محمد — اوت . برطوربه بولدم هم ایچنده ایچه پاره‌ده وار سزك
ایسه ویره‌یم .

اختیار — امان صحیحمی سویلیورسك دمین هانیا سکا پالطومی
براقشدم . هرنصلسه ایاق یولنده شوقدر بانقنوط بوقدر آلتونی محتوی
برطوربه‌در .

منلا محمد — آل ایشته طوربه‌ك بوراده صای بقالم ایچنده اکسیك
وارمی .

اختیار (صایه‌رق) های سندن الله راضی اولسون اولا بوخدمتکه
مکافاةً سکا پاره‌می ویره‌یم یوقسه خیرلی بردعامی ایده‌یم .

منلا محمد — بابا پاره چابوق بیتر . فقط خیرلی دعا انسانی الی الابد
پایدار قیلار ، بکا بردعا ایت دها ای اولور .

اختیار (اللرینی قالدیروب قلباً بردعا ایله چیقوب کیدر) برایکی

آی صکره رمضان شریف کلیر . مدرسه نك قارشوسنده روم ایلی قاضیعسکری ینك قوناغنده اصولاً هر رمضان شریفده جماعتله تراویح نمازی ادا ایدلمسی اصولدن بولنمغنه برابر اوسنه قاضیعسکر افندینك رمضان خواجه سی طشره یه جره کیتدیکی کبی جوارده مناسب بردیکرینی بوله مامشلر .

منلا محمد یتیشدیرمکه عزم ایتدیکی درسنی اکمال ایدهمدیکندن طولانی جره کیده مامش ؛ رمضان شریفك ایلك کیجه سی قاضیعسکر افندی نماز قیلدیرمق اوزره مدرسه ده خواجه‌یی آرادیردقده منلا محمدی بوله بیلدکلرندن جلب ایدرلر .

منلا محمدك اصول قرائت و بلاغتی جماعتك ، بالخاصه قاضیعسکر افندینك پك زیاده موجب ممنونیتی اولدیغندن منلا محمده پك زیاده پاره ویردکدن ماعدا تحت حمایه‌سنه آلیر .

اوسنه سوره امینلکی قاضیعسکر افندی‌یه تکلیف اولندیغندن منلا محمدده برلکده اوله‌رق کعبهٔ معظمی زیارت ایتدکدن صکره عودتلرنده جده یه کلیرلر .

منلا محمد جده‌ده اودرجه خسته‌لنیرکه آرتق حیاتندن امید کسیلیر .

عینی زمانده سوره الایی عودت ایتمك اوزره اولمغله برابر حالت نزعه کلمش بولنان منلا محمدی برابر کتورمك غیر قابل اولدیغی کبی انك شخصی ایچون بکلمکده طبیعی موافق اوله‌مدیغندن قاضیعسکر افندی صاف و تمیز قلبلی ؛ مسلکنه مفتون بولنان منلا محمدی پك چوق سومکده

لندیغنـدن محلی موقع قومانداننه منلا محمدك امر تداویسی وا كر
ات ایدرسه. تجهیز تکفینی. کسب عافیت ایتدیکی تقدیرده‌ده استانبوله
بیامسی ایچون مصارف راهیه اوله‌رق ایچه بر پاره براقه‌رق سوره
یله برلکده حرکت ایدر .

اره‌دن بر آی قدر بر مدت کچمش منلا محمد آزچوق کزه‌بیله‌جك
جه‌ده کسب صحت ایتمش اولدیغندن بر صباح (واپور حرکت ایدییور
لجی اولانلر یتشسونلر . بوصوك واپوردر) ندالریله زیل چالمق
ورتیله دلال باغیرمقده اولدیغنی ایشیدنجه منلا محمد همان هکبه‌سنی صیرتنه
كله‌توب هیچ کیمسه‌یه حرکتنی سویله‌مکسزین همان حرکت ایتمك
زره بولنان واپوره آتلار واپور حرکت ایدر .

منلا محمدك واپور ایچنده‌کی کیمسه‌لرك هیچ بریسی بیله نه‌عرق
ده انسانی استانبوللی اولماملری نظر دقتنی جلب ایدر. بونلرك نره‌لی
اپورك نره‌یه کیتمکده اولدیغنی آکلامق اوزره مراجعت ایتدیکی
مسه‌لرله بردرلو اکلاشه‌مازلر .

بالاخره بولشه بیلدکلرینه عینی فرقه منسوب بر خواجه افندی ایله
نی اللسان اوله‌رق یکدیکرینه افادهٔ مرام ایده بیلیرلر. مکرسه واپور
د چینی‌یه کیدیورمش . اورادن استانبوله کتمك ایچون برسنه صبردن
کره ایچه‌ده بر مصرف اختیار ایتمك ایجاب ایده‌جکنی اوکرندکده
زیاده متأثر اولورسه‌ده آرتق ایش ایشی کچمش واپور بحراحمردن
تمش ایمش .

منلا محمد بولجیلق عالمنده بتون حاجیلره امامتی درعهده ایدوب

جماعتله نماز قیلدیرمغه باشلار . طرز تلاوت وبلاغتی حاجیلرك هپسی
مجاوب ایتدیکندن هند چینی‌یه کلدکلرندن آز بر وقت صکره منلا محمد
جامع کبیره امام یپارلر .

آره‌دن برقاچ سنه کچر ، منلا محمدی عرف لسان وعادات محلیه‌ی
ایجه اوکرندیکی کبی هرکسك دها زیاده محبتلرینی جلبه موفق اولدیغندن
اشراف محلیه‌دن اختیار بر پدرندن بشعه هیچ کیمسه‌سی اولمیان برقیز
تأهل ایتدیرمکده اصرار ایدرلر .

قیزك پدری اختیارلغنه رغماً خارج مملکتده تجارتله اشتغال ایدوب
سنه‌ده آنجق برایکی آی قدر خانه‌سنده استراحت ایتمکده بولندیغندن
الك سریع وسائطله رأیی آلنه‌رق قیزیله منلایی تأهل ایتدیریرلر .

آره‌دن برقاچ آی کچنجه قیزك پدری کلوب اولادی وداماد
تبریك ایتمك اوزره قارشیلاشدقلرنده یکدیکرینه پك متعجب برنظر
بقارلر . اختیار همان اوطورمش اولدیغی یرندن قالقوب ایکی رکعت نماز
قیلدقدن صکره اوغلم منلا بنی طانیدك دکلمی ؟

منلا محمد اوت طانیدم

بن جناب حقه نه‌دعا ایتمشدم .

منلا محمد ..

قائن‌پدر . سنك کبی برحلال سود امش بر کنجك یتیم قیزیمه زوج
اولمسنی تضرع ونیاز ایتمشدم . اوزماندن بری سنکده طوغریلغ
بوزمایشلك یوزندن جناب حق دعامی قبول ودنیاده یکانه وارث حقیقی
اولان جکر پاره اولادیمك مسعودیتنی تأمین ایتمشدر .

منلا محمد بر ایکی سنه صکره برقاچ یوز بیك لیرالق تجارتله اشتغاله
باشلامق صورتیله‌ده مسعود و بختیار اولور .

حکایه

۷۱

کوکه‌ی کیرمکده بولنان حققادن برینه رفقاسی موزیبلك یاپمق ایستد-
کلرندن مدهش اسهال ویریجی ایکی دانه حاپ یاپدیروب دلیقانلی یه
ویره‌رك کوکه‌ی کیردیکنده بو حابلری یوتارسه‌ك کاین خانه قارشوانی
وضعیت الیرسك دیرلر .
زواللی وصاباپی حرفیاً اجرا ایتمکله برابر اره‌دن یارم ساعت کچمه‌دن
درونده حاصل اولان قیوراندیریجی بروجاعی متعاقب تابصباح حلایه
باشینمقدن کاین خانك یاننده جمعاً یکون برساعت بیله اوطورامدقدن
صوڭقه درمانسزلقدن یتاغه سریلیر .

حکایه

۷۲

همان اوتوز دورت سنه اقدم چای‌اغزی قضاسنده اشرافدن برذاتك
خانه‌سنده اشراف و مملکت و مأمورین ملکیه و عسکریه اکثرتی یاپمق اوزره
طوپلانیرلر .
بریاندن عشرت ایدیلوب کوزل کوزل صحبتلر ایدلمکده ایکن صحت

اوموقعده پك كثير اولان ييلانلرك مضرتلرى اولديغى ويا اولدقلا
فلانجه‌نك ييلانلردن پك‌زياده قورقديغى وفلانجه‌نك قورقمديغى وسائره‌يه
انتقال ايدرك مسئله اوزادقجه اوزار .

هرمسئله‌ده كنديني بيلكيلى وجسور كوسترمك ايستر . آتوب
طوتمه‌يى پك چوق سور . حبه‌يى قبه ياپار . طاقندن بريسنك ييلانلردن
قطعياً قورقمديغى ييلانلرى شويله طوتوب بويله وضعيتلره قويه‌بيله‌جكنى
سائر وسائره‌يى ساعتلرجه اكلانه‌رق كوسترمكده اولديغى بالا پروازلقا
هركسى كولديرمكده ايكن ادمجغزك بردن بره بكزى صولوب بتون
اعصابى برتترده قاپلايوب طيشارى فيرلامش كوزلرينى اوكنه ديكمش
اولديغى حالده صنداليه اوزرنده بايلير .

مكرسه آدمجغز اودرجه آتوب طوتمقده ايكن ييلانك برى پانطولو
ننك پاچاسندن كيره‌رك اوصولتله يوقارى‌يه‌قدر چيقوب پانطولوننك
ماوك دليكندن قفاسنى اوزانه‌رق كنديسنه ديلنى چيقارمش اولديغى
كوره‌رك بايلمش اولديغى اكلادقلرندن هركس قورقارق بيچاره‌نك
امدادينه يتيشه‌مامكده ايكن ييلانلرله الفت پيدا ايتمس اشراف محله‌دن
برى جسارت كوستروب كرفتار اولديغى فلاكتدن بيچاره‌يى قورتارير

حكايه

٧٣

شهرلى برخواجه‌افندى كويك برنده مسافرلكه كيدر صاحب خانه
خواجه‌يه اكرام اوله‌ق اوزره قاچاق وسائره يپنه باشلاديغنى كوره‌رك
خواجه‌افندى جانم‌اناهكزى سوه‌رسه‌كز بوقدروز حمته نه‌حاجت . بنـ
نى برعاجزك پاچاسى (بق)لى برطاوق نپسنه يتيمور .

حکایه

٧٤

ایش کورمکدن هیچ خوشلانماز تنبل وسفیل عبدالله اسمنده
بریسی تأهل ارزوسنده بولنورسه‌ده عبداللهك سفیللکی هر کسجه
تعارف ایتدیکندن مراجعت ایتدیکی قادینلرك هیچ بریسی ازدواجه
موافقت ایتمزمش. سکز اون زوج ایله تزوج ایدوب ازکلرده‌کی
درلو اوصافه وبونلرك صورت اداره وسائره‌سنه تماميله واقف بولنان
برقادین عبدالله ایله ازدواجه موافقت ایدر.

کرچه قنو قومشومز قومشو عبداللهك هردرلو مزایای عمومیه‌سنی
آکلاتیرلرسه‌ده قادین، ابی چالیشقان برار ککله هر کس بکنیر. معرفت بونك
بویله‌سنی ادم ایتملی جوابنده بولنورمش. ازدواجك ایلك کیجه‌سی
قادین، عبداللهك ابدستنی الدیردقدن صکره هر بر طاقی تکمیل برصعاب
طاقی حاضرلایه‌رق صباح نمازندن اول زوجنه. یاعو امان قالق سن شمدی
بکی کوله‌سیسك قسمتك بول اولور. هایدی شو صعابی صاتیوبر باقایم.

کیجه هیچ اویقو اویومامش باخصوص معتادینك بك خلافنده اوله‌رق
صباح ینتاق کبی یاتمامش اولدیغندن کیجه یاریسی سوقاقلرده صعاب
صاتمق صولك درجه‌جانی صیقمش ایسه‌ده‌ ها ایلك کونندن زوجه‌سیله شاماته
ایتمکده موافق بوله‌مدیغندن بالضروره صعاب طاقلرینه طیشاری چیقار.

تنبل عبداللهك باخصوص‌که تأهل ایتدیکی کیجه‌دن اعتباراً فعالیته
باشلامسی هر کسك حیرت وخشنودیسنی موجب اولدیغندن عبداللهك
چابوق صعابی بتیروب آرتق استراحت ایتمك اوزره اوینه کلیر.

فاملیاسی برصباح قهوه التیسنی متعاقب زوجنی براز دیکلندیردکدن
صکره ینه اولدن احضار ایدلمش خوشاف طاقلرینی آدمجغزك النه طوتشدیرارق.

قادين — ياهو، ديمه‌دمی باق صمالی نه‌چابوق صاتدك هايدی چابوجاجق شونيده صات .

عبدالله يوزندن صولور . فقط هر شيئی حاضر يانكز كنديسی ايچون طيشاری چيقاروب صاتمقدن عبارت اولديغندن هيچ برسس چيقارامیوب تكليفه تبعيتله خوشاف طاسلرينيده اوموزلايوب بازاره چيقار .

كذا اهالی تنبل عبدالله‌ك عينی كونده ايكنجی دفعه بازار تجارته چيقديغنی باخصوص هروجهله تميز لطيف ايچمك ايچون انسانه اشتها ويره‌بيله‌جك قيافت ونفاستی كوروبجه هركس ايچمكه باشلار . عبدالله آز زمان ايچنده خوشافیده صاتوب اوينه عودت ايدر .

حرمی صوفره‌يی احضار ايتمش يمك ييلوب بر بچق ساعت قدر استراحتدن صكره عبدالله‌ی اويقودن اويانديروب قايمی شربتی طاسلرينی اله طوتشديره‌رق امان ياهو كچ قالدك مشتريلر سنی بكليورلر . باق بوكون نه‌چوق پاره قزاندك هايدی بقالم شوقايمی شربتنی‌ده صات مملكته شان ويره‌لم .

عبدالله حوردانه‌رق يك اشتهاسز چيقارسه‌ده عبدالله‌ك نظافتی آرتدقجه مشتريلرده‌كی اشتها زياده‌لشديكندن شربتیده صاتوب اوينه عودت ايدر .

اقشام يمكندن صكره برچاشور سپتی ايچنه صيجاق مصر بوغدايی احضار ايديلوب عبدالله ينه ايشه سوق ايديليور كونلر بووجهله تمادی ايتدكجه تنبل عبدالله ايشه . ايشيده كنديسنه اليشديرمق صورتيله مملكتك اك چاليشقان برشخصی وغايت مسعود برعائله‌می صره‌سنه كچمش اولورلر .

حکایه

٧٥

بر عصر اول عربستان چوللرنده ظالمیله معروف بر عشیرت رئیسی کندی افراد عشیرتندن علی اسمنده برینی چاغیروب :

رئیس فلانجه عشیره‌تی بیلیورمیسك ؟

علی أوت بیلیورم .

رئیس عشیرت رئیسینك قیر بارکیری وار انیده بیلیورمیسك ؟

علی أوت بیلیورم .

رئیس بوکوندن اعتباراً سکا قرق کون مهلت ویریورم او قیر بارکیری بو مدت ظرفنده بکا کتیریر ایسه‌ك سنی احیا ایده‌رم اگر کتیره‌مز ایسه‌ك بیلمش اول که چولوق چوجوق هپکزی کسدیریرم هایدی سنی کوره‌یم .

علی بو ظالمك سوزیله أولاد عیالنك قتل اولنمسی احتمالی نظر دقته آلوب آمت شرطی اولمغی موافقت ایده‌رك قیر بارکیرك بولندیغی عشیرتك اطراف اربعه‌سنده طولاشمغه باشلار .

عشیرت رئیسی بر کون قیر بارکیره بنمش کلیور کورنجه همان یولك اوزرینه یاتوب حالت نزعه کلمش برخسته حالنده صولویوب ایکله‌مکه باشلار .

عشیرت رئیسی یولك اوزرنده یاتمقده اولان خسته‌یی کورنجه بارکیرندن اینوب لازمکلان معاونت انسانیه‌یی ایفایه باشلار .

علی کندیسنك فلانجه عشیرت افرادندن اولوب بورادن کچرکن ایکن بردنبره خسته‌لانوب دوشدیکی و ایکی اوچ کوندور یاتمقده بولندیغنی سویلمسی اوزرینه رئیس کندی عشیره‌تنه کتورمك علی‌یی کوچ حال ایله قیر بارکیره بندیریر .

علی بارکیره بندیکی وقت طوپوقلری خیوانك قارننه خیزلیجه وورارق اون بش یکرمی آدیم ایلرولر .

رئیس علینك خدعه‌سنی آکلایه‌رق ناموسم اوزرینه یمین ایدرمکه سکا بر شئ یاپمیه‌جغم بارکیرده سنك اولسون یالکز شو بر قاچ سوزیمی دیکله ، علی بارکیری طوردیره‌رق دیکله‌مکه باشلار .

رئیس بو بارکیر سکا خلال اولسون یالکز کندی عشیرتنه کتدیکك زمان بو کبی اخلاقسزجه حرکتله بارکیر آلدیغنی سویله‌ ینه رئیسی چولده یالکز بولدم قوتیم غلبه چالدی قهراً النددن الدم دیرسك ، چونکه دنیاده سنك کبی اخلاقسزلر چوغنه‌سون .

علی یاپمش اولدیغی شناعتك درجه‌سنی اکلایه‌رق بارکیری و کندیسنی تسلیم ایدوب عفوینی رجا ایله یاپمش اولدیغی خدعه‌یی نه کبی بر تضییق نتیجه‌سی اوله‌رق مضطر قالدیغنی ایضاح ایدر .

عشیرت رئیسی میتی ایله برلەشوب علانك عشیرتیله محاربه ایتمك صورتیله علینك أولاد و عیالنی قورتاریر .

حکایه

٧٦

کوچك مصطفی پاشاده اصنافك بری صباحلین دکاننك کپنکلرینی اچارکن منسوب اولدیغی صنعتك پیرینه فاتحه هدیه ایتدکدنصوکره یاربی سن شیطان دشمن شرندن محافظه بیوبور دیورمش .

قومشوسی امان برادر قادین شرینی اونوتمه .

دکانجی ادم سنده قاری دیدیکنك شرندن نه اولەجق ؟

قومشوسی امان دیمه قاری شرینی اهمال ایتمه .

اواثناده اوزادن کچمکده اولان قادینك بری جریان ایدن شو مکالمەیی ایشیدنجه قادینلق حسی و عزت نفسنه طوقونور . قادین کندی کندینه یادیمك که سن قادینلری بو درجه حقیر کوروبورسك اویلەمی ؟ باقی بنده سکا قادینلرك نه شرنده قدیر اولدیغنی کوستره‌یمده کور بقالم دیەرك دکانجی یه پشندن کلمه سنی اشارت ایدەر .

ادم همان دکاننی قپایوب قادینك ارقه‌سنه طاقیلیر بو تنها سوقاقده قادین اقشامه ازالدن صوکرە دیرینه کمەسنی تنبیه ایله اوطوردقلری محله ، سوقاق ، خانه نومروسنیده مفصلاً اکلاتیر .

او آقشام دکانجی وقت معینده ألنده ایکی منديل طولو اوطرق قادینك

أوینه کلیر . یوقاری چیقیاوب تام یتاك یناغجی اتقادهقیو چالنیر .

قادین   آمان ارککم کلدی .

دکانجی   یاپن شمدی نه‌یاپایم ؟

قادین   هله شو دولابك ایچنه کیر سسك چیقماسون صاقلان .

دکانجی دولابه کیرر قادین زوجنه قپویی اچوب عینی اوطه‌یه الیر .

یکیدن صوفره قورولور زوج ایله زوجه یمکه باشلارلر .

قادین   یاهو سکا تحف بر مسئله آکلاده‌جغم فقط قیزمیه‌جغکه دائر بکا سوز ویر .

زوجی   قیزاجق بر شی دکلسه قیزمام .

قادین   قیزاجق شی اولدیغنی بیلدیکم ایچون سردن وعد ایستیورم مع مافیه سوزیمی تماماً دیکله ده، صکره حکم ویر .

زوجی   عجائب شیٔ سویله بقالم قیزمام .

زوجه   سوز ویرملی یمین ایسترم .

زوجی   آلله ، آلله جانم بویله شیٔ می اولور سوز یمین دیمکدر .

زوجه   ایشته قیزمیه جغکه اعتماد ایده‌رك باشلیورم . مسئله‌یی نهایتنه قدر دیکله‌یه‌جکسکزیا .

زوجی   دیکله‌یه‌جکم جانم .

زوجه   بو صباح والده‌مه کیتمك اوزره سزدن مساعده المشدم اودن چیقدم کوچوك مصطفی پاشادن کچمکده ایکن اصنافدن بری دکانی اچمش پیرینه دعا ایتدکدنصوکره شیطان و دشمن شرینی سویلدی قومشوسی ایسه قادین شرینی اونوتامه‌سنی اخطار ایدنجه قادینلی

اودره‌جه تذلیل وتحقیر ایتدی‌که .... بوحقارت بنده قادین اولدیغم طولاییسیله عزت نفسمه طوقوندی . دکانجی‌یه قادینلغك شرفنی کوسترمکی عهد ایتدم . بر اشاره‌تی متعاقب دکانجی بشیمی تعقیب ایتمکه باشلادی .

زوجی ایشته بونده حلط ایتدك .

زوجه دیکله باق دها نه‌لر اولدی . تنها بر سوقاقده دکانجی‌یه بزم اوی تعریف ایدوب بو آقشام اویمزه دعوت ایتدم .

زوجی کلدیمی او حریف بوراده‌می ؟

زوجه دکله دیورم جانم دکله . سزدن یاریم ساعت اول کلدی بر پارچه اوطوردقدنصوکره بر صوفره یمك حاضرلایوب چیقاردم سزکلدیکز .

زوجی یکی نره‌ده شمدی او آلچق ؟

زوجه ایشته بو دولابك ایچنه صاقلادم .

زوجی وای دیمك بنم ناموسمه تجاوز ها (دیوارده اصیلی اولان بالایی انه‌رق طولابك قپوسنی قیرمغه کیتمکده ایکن)

زوجه امان یاهو دولابی قیرمه ال اناختاری (زوجی اناختاری الیویرنجه)

زوجه لادەس ! .

زوجی بو سوز اوزرینه التی سنه‌در فاملیاسیله ادعا ایتدکاری لادەس اویونی غائب ایتدیکندن بو هیجانلی مسئله‌نك حدعه‌دن عبارت اولدیغنی ظن ایده‌رك حدتندن اناختاری یره اتوب عجله قهوه‌سنه چیقار .

قادین دولابك قپوسنی اچارکه دکانجینك رنکی لیموندن صاری کسیلمش فرط حرفندن طورتی تاویث ایتمش ، اوطه‌نك ایچنی تعفن قپلامشدی قادین ناصل قادین شرینی کوردك یا ایشته اغزینه المغه تنزل ایده‌مدیکی قادینك شری انسانی بویله قلقلرده صوقار چیق دفع اول کیتده بر دها دکانی اچارکن قادین شرینی اونوتمه .

حکایه

٧٧

تقریباً یکرمی سنه اقدم بلاطده اولجه ای کچین براصناف ایکی طریق تجارتك طالبی یاردیم ایتمیوب ویاخود تجربه‌سزلکی یوزندن صوك درجه سفلته محکوم اولوب فستقجیلقله اشتغاله باشلایان لازاری اسمنده برینی قیشك شدتیله حکمنی اجرا ایتدیکی برقاچ کرز صاتیش ایچون محللری طولاشه‌مماز . چونکه شالوارسی انده سوقاقلرده طولاشمق ایچون اوسته باش وایاقده آیاق قابی یوق .

برقاچ کون ظرفنده فستقجیلغه مخصوص سرمایه‌یی یدکدن صکره تعویض آله بیله‌جکی یرلرده نده پاره آلدیغندن هیچ بروجهله پاره بولمق امکانی ده قلیجه دوشوندکه باشلار . انکیچه لازاری آچ تقصیر کورسز تترمشه‌یرك یتاغه یاتوب اسکی اقبال وشمدیکی ادبار فلاکتنی دوشونور . بوندن قورتولمق ایچون نه یاپمق لازم کله‌جکنی دوشونور .

خیرسزلق اوده بر صنعت الکی یاشنه قدر یاپمدیغنی هیچ بروقوفی

اولیان بو ایشده عائد بر دفعه‌یه مخصوص اوله‌رق یاپسون یقین اله
ویریر. بر کره مدار افتخاری اولان ناموسیده پایمال اوله‌جغی وساوسنی
دوشونوب یتاغنك ایچنده دونوب طورمقده ایکن هر نصلسه بر پارچه
اویقویه دالمش رؤیاسنده غلطه‌ده قونسولیت خانه‌ده یانغین اولدیغنی
ایشیده‌رك یانغین محلنه کیدر. بر تجارتخانه‌نك یازیخانه‌سنده‌کی جسیم قاصه‌یی
اوچ بش شخص قیرمش میدانه دوکولن کومه کومه آلتونلری طوپلا
مقده اولدقلرینی کوردیکنجه بو یاغمه‌یه لازارده اشتراك ایدوب بتون
جیبلرینی فسنی قوینی حاصلی وضع ایده‌بیله‌جك هر طرفنی آلتونله
طولدیره‌رق کوج حال ایله اوینه کلیر. آلتونلری اوته بری‌یه امنیت ایدرك
یتاغنه یاتار.

لازاری صباحین اویقودن اویاندقده اقشامکی مأیوسیت یرینه قلبنده
بیوك بر سوینج آووجلری صیم صیقی یوموق اولدیغی حالده اویانوب همان
آنجه کتیرمش اولدیغی آلتونلری صاقلامق خولیاسیله یتاغندن قالقار
آووجلرینه باقار بوش. بلکه یتاغه دوشمشلردر. یورغانی قالدیریر یوق.
بر کره‌ده وضع ایتدیکی یرلرك هپسنی آرادیغی حالده بش پاره‌یه بوله
میه‌جه مطلقا بشینی برینی تعقیب ایدوب کندیسی اویقوده ایکن صویولدیغنه
حمل ایدرك همان همشیره‌سنی چاغیروب کیجه اوطه‌سنه کندی ویاخود
بشقه بری کیروب کیرمدیکنی صورار.

دوشمه‌نك دوستی اولدیغی کبی نزاکتلی بو همشیره‌سیده دوست
اولدیغندن

همشیره‌سی — مسکین بو دالا سنك اوطه‌که کیم نه ایچون کیرسون.

ذاتاً سنك اوطه‌كده نه‌واركه‌ يوقسه جانكمى آله‌جق ،

لازارى - يوق مطلقا بوكيجه بنم اوطه‌مه يابسز وياخود بشقه برايسى كيرمش .

همشيره‌سى - آيول هايدى بر كيسه سنك اوطه‌كه كيرسه اوسنده‌كى يورغانندن بشقه نه آله‌جق ذاتاً اوده بنم .

لازارى - سن بيلميورسك ياخود ياپاجغكى ياپدقده بيلمامزلكدن كليورسك .

همشيره‌سى - ذاتاً قباحت بنده‌كه سنك كبى حيرسز سفلى بر آدمى اوه‌مده ياتيريورم . بيلديكم بيلمديكم نه دن صباحلين هيچ يوقدن غوغاى چيقارمق ايستيورسك .

لازارى - جانم بن بو كيجه هانى يانغينه كيتمامشمى ايدم - ايشته

همشيره‌سى - نه يانغينمى ؟

لازارى - ايول حتى بن يانغينه كيتدم يا سنده نه ايشك كيجه ياريسى يانغينده تقارتلركمى يتاجق ديمشدك .

همشيره‌سى - سن بو صباح مطلقا چيلديردك خبر نه يانغين اولدى نه ده سن كيتدك ونه ده بن سنكله قونشدم .

لازارى - آ كلاشيلدى سن التونلرى قوللانمق ايچون هيپسنى انكار ايديورسك .

همشيره‌سى - (آجى قهقهه‌لرله كوله‌رك) آيول ديوانه‌شام بندن تمك اكمك استديككك حالده ويرمدم . آچ يانمك غالبا سنك آچلق باشنه اورمشده صباحلين زيرالييورسك .

لازاری ـ خیر سنك ایشنه کلمیورده انك ایچون اویله سویلهیورسك و بوکا صوك درجه جان صقینتیسیله قاریشیق حدت ایله سوقاغه چیقار هر راست کلدیکی احبابنه صوردیغی حالده اوکیجه غلطهده یانقین اولمدیغی حقنده کی جوابلرده قناعت کتیرمیهرك ایرتسی صباح قونسلیت خانهقدر کیدهرك خانده هیچ برآز احتراق اولمدیغی کورنجه رؤیا اولدیغندهارتق کندیسده شبهه ایتمز .

حکایه

۷۸

اوچ یشیوز سنه اقدم حمال صالح آغا اسمنده برینك قاملیاسی بر کون حمامه کیدوب تمزجه کوردیکی بریره بوغچهسنی قریوب صویونمغه باشلار . حمامجیلر قادینك بوغچهسنی قالدیروب یره آتهرق حمامده صویونهجق یریر بولهمدکده منجم باشینك حرمنك صویوندیغی محلی بولدك ، حمامه کیروب راست کله برقورنه اوطوریو ایسهده منجم باشینك حرمنه عائد اولدیغی افادهسیله اورادنده قالدیریرلر ! قادین حالایه کیدو طور عجله ایتمه منجم باشینك حرمی کیرسون اوچیقسونده اویله کیرورسك

بیچاره قادین هرشیئده منجم باشی حرمینك شرینه اوغرادیغنــدن طولایی پك زیاده عزت نفسنه طوقونوب آرتق ییقانمغه بیله لزوم کورمیهرك اوینه کیدر .

اقشام صالح آغا الاری اکمك قاتیق ویمشله طولو منداللرله أوینه کلوب قپویی چالار .

حرەمی — کیم او .

صالح اغا — آچ .

حرەمی — کیمسك سن

صالح اغا — بن ایم قپویی آچ .

حرەمی — هانکی بن .

صالح — قوجاك جانم .

حرەمی — هانکی قوجەم .

صالح اغا — آیول قاچ قوجەك واردی سنك . — بندن بشقه قوجەم اولمدیغنی ظن ایدییوردم .

حرەمی — بنم صالح اسمنده منجم باشی برقوجەم وار بشقه یوق .

صالح اغا — قادین سن چلدیردکمی بو اقشام صالح بن ایم منجم باشیلق نه اولیور . هایدی آچ قپویی .

حرەمی — وای سنمیسك یاهو . نصل منجم باشی اولدکمی ؟

صالح اغا — آیول حالدن منجم باشی اولورمی :

حرەمی — ذاتاً منجم باشی اولمز ایسەك بن سکا قپویی آچمیەجغم که

صالح اغا — هم بونەدن ایجاب ایدیور .

حرەمی — نه اولەجق جانم صالح آغانك قاریسی‌یم دییەرکمن حمامده منجم باشینك قاریسنه قارشو بنی یوز بیلك درلو حقارتلره معروض براقدیلر . سنده منجم باشی اولمسك یوقسه اولماز . هایدی

شمدی کیت .

صالح اغا — قادین منجملك بیوك بر علم هنر ومعرفته توقف ایدر حالبوکه بن هیچ بر شی بیلمم . بنم کبی آدم منجم اولورمی . هله آچ قپویی ده ایچریده قونوشوب آکلاشهلم بقالم .

صالح اغا فاملیاسنك بر درلو ذهننه کیرهمز . قادین ادعاسنده چوق درجه اصرار ایتدیکنده بولندیغندن عقل وذکاوتنه اعتماد ایتدیکی احبابندن برینه منجملك حقنده دانیشمق اوزره محله قهوهسنه چیقار .

صالح اغا احبابنك تفصیلاتی اوزرینه ایرتسی صباح باشنه یشیل برصاریق صیرتنه تدارك ایتدیکی بر جبه کییوب — حقه ، قلم کاغد آلهرق مرناس اولان بر محله اوطوروب کندی کندینه کاغد اوزرینه قرالهمغه باشلار .

اوچ بچق سنه زوجنك صحت وعافیتندن خبر آلهمیان بر قادین . منجمه مراجعت ایدوب زوجنك حال وصحتندن تفصیلات ایستر !

منجم صالح ایلك انتساب ایتدیکی بو مسلکده . پك عجمی اولدیغندن کندی کندینه تعلیم ایتمش اولدیغی صاچمهلریده خاطرلایهماز اولور . فقط متانتی محافظه ایتمك لزومیتنه ... . بر چاریك ساعت قدر الندهکی کاغدی قرالایوب . دوشوندکدن صکره .

منجم — خانم سنك ارککك کلمش بیله

قادین — صحیحمی سویلیورسك ؟ نرهیه کلمش

منجم — اوه کلمش قپوده سنی بکلیور

قادین — الله عشقنه صحیحمی سویلیورسڭ

منجم — لایعلم الغیب الا الله . فقط فال اویله کوستریور قادین صوغجیدن کیسه‌سنده بولنان پاره‌لرك هپسنی منجمه ویروب قوشه قوشه اوینه کلدکده . حقیقةً زوجنی قهوه‌ده کورنجه صالح آغانك بودرجه بیلکیسنی بلکه کرامتدن اولدیغنه حکم ایدەرك ایرتسی کونی زوجنك کتیرمش اولدیغی هدیه‌لرده ایچنده‌نی منجمه کتیردیکی کبی هرزاست کلدیکنده‌ده منجم حقنده ستایشده بولنورمش .

صالح اغا اوکون دەزیادە پارە قزاندیغندن حرمنه دها فضله شیلر آلدیغی کبی . اقشامه قدربیوك آلتنده ازلمەکدنسه‌اوطوردیغی یرده بر ایکی بالان قیورمق صورتیله همده چوق پاره قزانمق پك زیاده خوشنه کیتمش

بر کون سردار اکرم حضرتلرینك حرمی حمامده هرنصلسه پیرلانطه یوزوکنی غایب ایتمش اولدیغندن هرطرفی آراشدیردقمری حالده بوله‌مازلر .

اوصره‌ده زوجنك قهوه‌ده بکله‌دیکی یولده خبربشارتی آلان قادین دخی حمامده بولندیغندن نجم صالح اغانك صورت‌منجم وبلکه‌ده کرامتنه حکم ایتدیکنی بیوك برستایشله آکلاتدیغندن همان صالح اغایی آدم مخصوصله حمامه کتیریلیر .

صالح اغانك اطرافنده‌کی قادینلر منجملکی فلان شاشیرتمش کندی کندینه هم کاغد قرالیور . همده بر شیلر میرلدانیور ایمش

قادینلر بربرینه آمانك منجم بر شیلر میرلدانوبده آشکار سویلکه

اوتانیور غالبا هاله شورایه باقك اوراده اولماسین .

خانم افندی — صحیح اورایه اوغرامشدم . (جاریه‌یه) هایدی قیز - پیکه‌ر گیت باق

پیکه‌ر فی الحقیقه النده یوزوك اولدیغی حالده عودت ایدنجه حمامده بولنانلرك جمله‌سی صالح اغانك تقدیر و تحسین ایتدکلری کبی خانم افندیده مأمولك پك فوقنده لطف احسانله تلطیف اتدر .

بر کون والده سلطانك غایت قیمتدار . ایری و یکپاره طاشلی بر یوزوکی غائب اولوب یوزوکی کیم چالدیغی ونره‌ده اولدیغنه دائر هیچ بر ایز بوله‌مازلر .

مسئله‌دن خبردار اولان سردار اکرم حرمنك یوزوکی مسئله‌سنه صحیح وغیر صحیح صالح حقنده عوام خواص آره‌سنده ایشیدلمکده اولان ستایشلری علاوه ایله شاهه عرض ایدر .

صالح سرایه جلب اولدیغندن والده سلطان دائره‌سنده حدده‌مه کاناك مقتبالی اره‌سنده کندینه تخصیص ایدلمش اولان محله کوتورلمکده ایکن هر نصلسه بر آز یالکز قالمی ایجاب ایدر . بو اثناده جاریه‌لك بری قارشیسنه چیقوب آغلایه‌رق آیاقلرینه قپانیر آمان سن بیلیرسك بنی اله ویرمه دیمسی اوزرینه

منجم — بن ذاتاً یوزوکك سنده اولدیغنی بیلیور ایدم .

چیقار بقایم ؛ هایدی چیقار شونی

جاریه — آمان بیلیرسك عشقنه بنی اله ویرمه بنم کنجلکمه آجی اکر بنی اله ویرمز ایسه‌ك شمدیه قدر ایشله‌دیکم بتون

مزیناتمی سکا ویریرم .

منجم — سنك اسمك نه در .

جاریه — کلفم افندم .

منجم — کلفم ، بن سکا اجیدم هر نصلسه بر قباحت ایشلهمشسك
سنی بو مشکل مسئلهدن یاری قورتارهیم .

کلفم — آرتق هر حالده سزك بیوکلککزه التجا ایله بوبابده نه .
یاپمقلغم لازم ایسه امر ایدیکز .

منجم صوصده سویلدکلرینی ایی دکله — سن یوزوکی بر قازك
بوغازینه طیق . صکره قازك بر آیاغنیده قیرکه هانکی قاز اولدیغنی بیلمی اولسون

کلفم سوزنجیدن نه یاپهجغنی شاشیروب رشوت اولهرق کتیردیکی
اللی آلتمش لیرایده هدیهٔ نجات اولهرق ویروب تلقی ایتدیکی امری
ایفا ایدهجکنی وعد ایدهرك کیدر .

منجم ذات شاهك حضوریله رمل ایدهرك یوزوکی بولدم .
شوکتمابم آنجق یکرمی بش ساعت مساعده بیورلمسنه ارادهٔ همایونلرینی
استرحام ایدهرم .

ایرتسی کون منجم ینه حضور شاهیله رمله باشلار . کاغدی
قرالایوب کلی دیسهم ، قهمی دیسهم ، ینه قرلیهرق . قازمی دیسهم . قیزمی
دیسهم . جملهلرینی بولور .

منجم — شوکتماب . بو یوزوك بر رمله نظراً یا کولده ویاخود قمده
دیکر رملده دنی یاقیزده ویاخود قازدهدر . بناءً علیه بونلردن برخلاصه
چیقارمق لازمکلیرسه . بوزولونا اولا کله . کلدن قمله . قمدن قیزه . قیزدن

قازه . کچمش . شمدیکی حالده قاز اوزرنده کوزیکیور . نقدر قاز وارسه
پنجره‌نك اوکندن کچسونلر .

قازلرك هپسی کچدیکی حالده ایچلرنده هیچ بر طوپاله تصادف ایده‌
مدیکندن قازلره نظارت ایدن کیمسه‌یی چاغیروب بورادن کچن قازلردن
باشقه قاز یوقمی .

قازجی — بر دانه وارسه‌ده اونك بر آیاغی طوپال اولدیغندن یارین
کسه‌جك ایدك افندم .

منجم کتیریلك شونی ایشته بنده آنی آرایورم یوزوك ایشته اونك
قارننده‌در .

قاز کلیر منجم بسمله‌یی متعاقب قازی کسه‌رك قورصاغندن یوزوکی
چیقاریر .

بودرجه‌ عجیب رمل قطعی ذات شاهی‌یی پك زیاده ممنون ومحظوظ
ایتدکندن منجمی پك بیوك احسانلرله متنعم ایتدکدن صکره‌ منجم باشی عنوانیله
تلطیف وتوصیف اولنمسی اراده بیوریلیور .

منجم باشی کندیسینك قره جاهل اولمسیله برابر نصلسه طالعنك یاردیمیله
بو مرتبه‌یی بولمش ایسه‌ده آتیاً پك بیوك محجوبیتلره کرفتار اوله‌جغنی کبی بلکه
غضب شاهیله حیاتنه خاتمه ویرلمسیده ملحوظ اولدیغنی دوشونه‌رك اك ایی‌سی
کندیسینی تجنن ایتمش کوستروب چراغ ایتدیرملك دها موافق اوله‌جغنی قرارلق بر
صباح نماز وقتی یالین آیاق . باشی قپاق . سرای شاهی‌ده اوکنه کلنلرك باغیروب
چاغرمغه باشلار ؟

خدمه‌لر منجم باشینك بو حالنه تعجب ایدرك شاهك حالنده

اولدیغنی خبر ویرهلری اوزرینه همان اورایه کیدوب عینی وضعیتله باغیرمغه باشلادیغندن شاه طیشاریده فوق العاده برشی وار ظنیله همان طیشاری چیقدیغنده حمامك قبهسی ییقیلیر .

بو حالی کورن منجم باشی طالعك بوندهده یاردیم ایتدیکنی کورنجه وضعیتی دکیشهرك . حمد اولسون بو کاده موفق اوله بیلدیکمدن طولایی بختیارم . بو کیجه اوقوم تاچدیغندن فوق العاده بر شی قارشیسنده بولنهجغمدن شبههلنهرك رمل ایتدم .

نتیجهده ذات شاهانهلرینی بو صباح حمامه کیدهجکنی ودیکر بر رملده حمامك قبهسی ییقیلهجغنی کوردیکمده کیتمکسزین لزوم کورهرك وجود شاهانهلرینی وقوعی ملحوظ قضادن قورتارمق اوزره قوشدم .

آرتق شاه حیاتنی قورتاران منجم باشی یه ، باشاق رتبهسی دخی توجیهله برابر وجهده احسان شاهانهلری ایله تلطیف بیوریر .

شاه بر کون مالنج باشایده یانه آلهرق سرای یقننده کی چایرلقده طولاشیرلر ایکن یردن اصولتسله النه بر چکرکه کچیرهرك آوجنی یومار .

شاه ـ منجم باشی آووجمده کنی بیل .

منجم نه . . . ی چکرکه . بر صیچرادك چکرکه ، ایکی صیچرادك چکرکه ، اوچنجیده اله کچدکمی ؛ . آ بودالا چکرکه ؟

دیمك صورتیله کندینك اله کچدیکنی افاده اتمك ایستهمشسهده شاه النده کی چکرکهنك صیچرایوب صیچرایوبده اله کچدیکنی بناءعلیه منجم باشی آنیده بیلدیکنی ظن ایدرك

شاه — نه .. ی منجم باشی بوندن ده بیلدك آرتق بندن ایسته نه ایستیورسك ؟

منجم باشی — شوکتپناهمك عمر ، عافیت همایونلرینی دیلرم .

شاه — خیر ایسته نه ایسترسك

منجم باشی — شوکتمآبم . آزچوق بر معاش واراضیٔ خالیه‌دن مقدار کافی اراضی ایله بونلك ایشیه‌دلمی خصوصنده توقف ایدن پاره ایله چیراق بیورلمقلغم خصوصنده‌کی فرمان همایونلرینی دیلرم .

باارادهٔ شاهی منجم باشی صالح پاشا چراغ بیوریله‌رق مسعود وبختیار اولور

حکایه

۷۹

ارضروملینك بری — استانبوله کلمك اوزره طربزونه واصل اولوره دکزلك غایت ساکن بر زماننده اوجی بوجاغی کوز وکمیان قره دکزی کوریور بچه ارضروملی — دنیاده قیون اوتلانه جك بر دوز اووه وارمش اونیده صو قاپلامش .

حکایه

۸۰

علم سیمیا تحصیل ایتمش روسیه‌لی ایزولسکی اسمنده بری استانبوله کلوب بك اوغلنده دولاشمقده ایکن بر یمورطه جی‌یه راست کلوب کوفه‌سنی ایندیرتیر .

ایزولسکی — یمورطه‌لر قاچه ؟

یمورطه‌جی — اوچی غروشه .

ایزولسکی — بشنی غروشه ویریرایسه‌ك هپسنی آلیرم .

یمورطه‌جی — کل بقالم مادامکه هپسنی آله‌جقسك اونپاره‌دن ویره‌یم .

ایزولسکی بر یمورطه قیروب ایچندن بر عثمانلی آلتونی چیقاوروب اویه‌رك باشنه سوردکدن صوکره جیبنه آتمش بر ، ایکی ، اوچ ، بش ، اوتوز قرق قدر یمورطه قیروب هپسنك ایچندن برر آلتون چیقاردیغنی کوره‌رك :

یمورطه‌جی — صاتیلق مالم یوق ، قزاندیغك یتیشیر . اوتوز غروش ویره جکسك اوتوزبش قرق لیرا قزاندك .

ایزولسکی — یوووق ! اوله‌ماز بن یمورطه‌لرك هپسنی پازارلق ایتمشدم .

یمورطه‌جی — ایی اما بن صاتمیورم والسلام قیردیغك یمورطه‌لرك پاره‌سنیده ایسته‌مم دیه‌رك کوفه‌سنی صیرتنه یوکلنوب تنها بر سوقاغه کیده‌رك یمورطه‌لرك جمله‌سنی قیردیغی حالده هیچ بر دانه‌سندن بیله پاره چیقاره‌مدیغنی کوره‌رك زیان ایتمش اولدیغی سرمایه وتجارتنه‌می یوقسه او درجه تحیلاتنه‌می یانسه‌ون .

حکایه

٨١

ایزواسکی جیزمه‌لرینی بویاتیر لیکن بویاجی صندق اوزرنده‌کی آیاغی دوزلتمك اوزره ایکی الیله طوتوینجه آیاق دیز قپاغندن قوپه‌رق بویاجینك النده قالیر .

بیچاره بویاجی بوحالدن صوڭ درجه قورقه‌رق بویا صندیغنیده براقه‌رق فراره قدم باصار .

حکایه

٨٢

کویلینڭ بری اوکوزنی غائب ایده‌ر . قارشیکی داغده چیفت سوره‌ن اولان عمی دایی‌یه اوزنجه آوازیله عمی دایی‌ی آلاجه اوکوزی کوردکمی ؟

عمی دایی ـ جواباً (دیانی دماغنه یاپیشدیره‌رك) (چا)

کویلی ـ اوولان عمی دایی آلاجه اوکوزی کوردکمی ؟

عمی دایی ـ (چا)

کویلی ـ آلاجه اوکوزی کوردکمی به عمی دایی ؟

عمی دایی ـ (قیزارق) اولان سکا چیق ده‌یوم چیق دیوم دها کلامیون دیمش .

حكایه

۸۳

قیشك حكمنی بتون شدتیله اجرا ایتدیكی بر كونده بالاط اسكله‌سنده ا
چیپلاق دینه‌جك برطرز تلبسده اوكونكی نفقه‌سنی چیقاره بیلمك
امیدیله قایقجینك بری تیر تیر تیتره‌یورمش ! اوشومامك ایچون یوك
فانیله‌لر و قیشلق البسه و پالطوسنك اوزرینه مشمعه‌سنی كیمش باشنه
صیقی صیقی بویون اطقیسنی صارمش . ایاقلرنده چفته یوك چوراپلر
اوستنه بوط ولاستیكلرینی كیمش كوز آچدیرمیه‌جق درجه‌ده‌كی تیپی‌یه
رغماً اسكله‌یه كله‌رك قایغه بینر .

مشتری　قایقجی چك

قایقجی　نه طرفه بكم

مشتری　كاغدخانه‌یه

قایقجی　باش اوستنه بكم

قایقجی هم كوره‌كلری چكیور همده تیتره‌مكدن چنه‌لری بربرینه
زانغیر زانغیر چارپیور مشتری ایسه طرز تلبسنك محكملكندن بورام
بورام ترلمكده اولدیغندن متمادیاً قایقجی‌یه باقه‌رق كولمكده ایمش

مشتری　قایقجی‌یه به

قایقجی　بیوریكز بكم

مشتری　سن اوشیوریسك همده تیتره‌یورسك غالبا

قایقجی　وت بكم فقرالق . آقشامه آچ قالمامق ایچون

مشتری　یوق جانم سنككیسی زوزه‌كلك باق بن بورومدن اشقه

هیچ بریرم اوشیورمی .

قایقجی (همان قانجه‌یی الوب مشتربنك قفاسنه ایندیره‌رك) کراته باشقه زه‌ن میدانده‌کی اوشوسون . (آغزینی آچه‌رق) کل آنیده (آغز) مه صوق ده باری اوراسی‌ده اوشوسون .

حکایه

٨٤

بویوك مرتبه‌یه منسوب برمادام بك اوغلی جاده‌ٔ کبیرندن کچمکده ایکن بانکسیجیلردن بری طوپلامش اولدیغی برآووچ کهله‌یی اصولته مادامك اوموزینه براقه‌رق برقاچ یوز آدیم ایلروله‌یوب کری دونه‌رك مادامك حذاسنه کلنجه :

بانکسیجی - پاردون مادام . باقیکز اوزریکزده نه‌لر کزیورلر .

مادام بردن بره برقاچ یوز کهله‌نك مانطوسی اوزرنده وسم چکید یاپمقده اولدیغنی کورونجه خط حرکتنی شاشیروب عجبی بیتندن همان پالطوسنی چیقاره‌رق امان عفو ایدرسکز . شو مجیدیه‌یی‌ده الیکزده شوللرمی طوپلاییوریکز (دیه‌رك ایلروله‌مش)

بانکسیجی - باش اوستنه افندم شوراده سوقاق ایچنده امریکزی ایفا ایدرم‌دیه‌رك کیریشی قیراو طبانلری یاغلار صولوغی بات بازارنده آلیر .

حکایه

۸۵

سینه‌ك بری بطاقلقده کیف ایتمکده بولنان بر مانده‌نك بوینوزینه قنوب برساعت قدر یوقلدن صکره مانده‌نك قولاغنه صوقولارق مانده قرده‌ش . برساعتدر بوینوزنده ایدم . سنی چوق یوردم ارتق اینه‌یمی

مانده آیول بن سنك قوندیغنی طویمدمکه قالقدیغك ویا قالقه‌جغکدن خبرم اولسون .

حکایه

۸۶

عشرته پك چوق انهماکی بولنان شوکت بك اسمنده بریسی

بر صباح قلمه کیدر ایکن والده‌سی اقشامه اوده ایرکنجه بالق آلوب کلسنی تنبیه ایدر .

شوکت بك هیچ اولمزسه قرق یرده بر والده‌سنك سوزینی طوتمغی تصمیم ایدرك اقشام اوزری قلمندن چیقوب بالق بازارندن براوقه اوسقومری بالغی الوب سازه دیزدیره‌رك کلمکده ایکن راست کلدیکی قدح ارقداشلری کندیسنی چویرمك ایستدکلری حالده معذرت سرد ایدر .

رفقاسی هیچ اولمزسه ایاق اوزری بر تك اولسون آتیلمسنده اصرار ایتملری اوزرینه بونلر تذکاه باشنده تك تك اتمغه باشلارلر . تکلر توالی ایتدکجه انهماك آرتار . اولا بر شیشه‌طولدیرتدیرلیرسه‌اوطور . قلری برده ایچمکی ارزو ایدرلر . شیشه‌لر کیدوب کلیر . نهایت کیجه اوچی

آصیلرلرکه خلاطلر قوپوب بتون خلق استانبول کاغدی کبی بر بری وزرینه دوشرلر .

خلاطلر طاقیلیر . ینه آصیلیرلر . حاصلی آقشام اولدیغی حالده یقوشی یرندن اوینامقه بیله موفق اوله‌مدقلرندن بری طرفده متمادیاً ها غیرت دیمکده بولنان درویشه توجه ایدیله‌رك : درویش بابا همت .

درویش ـ هایدی بقالم غیرت

اهالی ـ درویش بابا غیرت قالمدی . هم بو غیرتله اوله‌جق شی دکل همت ایستر همت

درویش آیول بو قدر مملکت خلقنك همت و غیرتیله اوله‌میان بر ایش بنم کبی غریب الدیار برده‌نك همتیله اولورمی ؟

اهالی آیول سن بزه نه وعد ایتمشدك . درویش قوجه بر مملکت خلقی بنم کبی فقیر برده‌یی قرق کون بسلامش چوقمی . بنم مقصدم محضا کندیمی بسلتمك ایدی .

بونك وزرینه اهالی درویشی آدم عقللی دوکه‌رك قرق کون بسله‌مش اولدقلری اهالرك نه‌قدر بوش اولدیغنی اکلادلر .

حکایه

۹۰

پاطلیجان هیچ یمه‌مش بر ذات کیجه یاتیسی مسافرلکنه کیدر . اقشام یمکنه صفره‌یه اوطوررولر . اولا قارنی یاریق ثانیاً امام بایلدی

ثالثاً ينه باطليجانك قيزارتمه‌سی كلير .

مسافر — بيوريكز عافيت اولسون بنده يه‌رم .

صاحب خانه — جانم هيچ اولمازسه شوندن بيوريكز .

مسافر — عافيت اولسون افندم .

صاحب خانه (قيزارتمه بيتنجه) شو پيلاوی كتيريكز .

مسافر (پيلاوك صوكی صوفره‌دن قالقمق اولديغنه نظراً پيلاوده باطليجانلی ايسه اوكيجه آچ قاله‌جغنی دوشونه‌رك) الله عشقنه اولسون شو پيلاوك باطليجانسز طرفندن بكا بر پارچه آيريكز يوقسه بوكيجه آچ قاله‌جغم .

حكايه

٩١

حافظ پاشا جاده‌سنده‌كی برخانه‌ده بولنان كوزل برقيزه رفقی بك اسمنده بر دليقانلی مفتون اولور .

رفقی بك معشوقه‌سنی بابا[illegible]ندن برقاچ دفعه‌لر ايستر ايسه‌ده جواب موافقت الامديغندن متأثر ايسه‌ده قيزده عينی محبتله كنديی سوديكندن

کوندن کونه محبتی آرتار . و بوش زمانلرینی اوك اوکندن کچمکه حصر ایدرمش .

بر آقشام رفیق بك ینه کچمکده ایکن قیزك باباسی رفیق بکی قاشلایوب اوغل سن نه قپونك اوکنده چوق طولاشیورسك . بن سکا قیز ویرمام بونی ایی بیلمش اول . قپومك اوکندن ایاغنی کس اکر سن کسمز ایسه‌ك بن سنك ایاقلرینی قیرارم . بر دها سنك بورادن کچدیکنی کورمیه‌جکم صوکره قاریشمام .

رفیق بك ـ بابا نه کبی سنك قیزکده بنی سوردکجه قیزك بنمدر . سن قیزینی ویرمیه بیلیرسك .

فقط بن جبراً آلیرم دها طوغریسی قاچیریرم . بونکله برابر بن بورادن پك چوق کچیورم . وکچه‌جکم . اویله‌که سنك خانه‌که تعرض ایتمیورم . بن نه قدر کلوب کچسه‌م سن بکا هیچ برشی یاپامازسك امین اولکه بن سنك قیزینی ینه آله‌جغم .

اختیار رفیق بکك بو سوزلرینه بسبتون حدت ایدوب اول امرده قیزینی دوکر بالآخره قره‌قوله کیدوب رفیق بکك اورادن کچمسنی منع ایتدیرمکی سویلر ایسه‌ده خانه‌سنه تعرض ایتمدکجه هیچ کیمسه‌نك سوقاقدن کچمسنی منع ایتمك صلاحیتلری خارجنده اولدیغی جوابنی آلنجه محکمهٔ شرعیه‌یه مراجعت ایدر .

بوم محاکمه‌ده اختیار و رفیق بك هیئت حاکمه قارشوسنده اثبات وجود ایدرلر .

حاکم ـ ادعا کز نه‌دن عبارتدر .

مدعی ـ افندم شو دلیقانلی کریمه‌می برقاچ دفعه‌لر ایسته‌دیکی حالده موافق کورمه‌دیکمدن رد جوابده بولندم . کندیسنه ایتدیکم مکرر اخطارلره وتهدیدلره رغماً کیجه‌لی کوندوزلی اویمك قپوسی او کنده طولاشیور .

حاکم ـ رفقی افندی مدعایه نه دیه‌جکسك ؟

رفقی بك ـ افندم کرچه مدعینك قیزینی اللهك امریله تحت نکاحمه الماق ایسته‌مشدم طلبلریمه جواب رد ویرلدیکندن بالضرور المقدن واز کچدم . قیزینی الآن سومکده اولدیغم وقپوسی او کنده طولاشدیغم یولنده‌کی سوزلری هپ صنیعه‌در . انجق کندیمی سودیکمه دائر قیزینی وقپولری او کندن کچدیکمه دائر قومشولرندن اوچ کشی شاهد کتیریرم وحضور عالیلرنده اعتراف ایتدیره بیلیر ایسه ترتب ایده بیله‌جك جزامه راضی یم .

حاکم ـ سز نه دیورسکز . افاده‌کزی قیزیکز تصدیق ایدرمی واوچ شاهد کتیره بیلیرسیکز .

اختیار ـ های های ایش اوکا قالسون .

حاکم ـ محکمه فلانجه کونه تعلیق اولندی . یوم محاکمه‌ده قیزینی وشاهدلری اثبات وجود ایتدیر .

اختیار ـ طبیعی افندم .

محکمه کونی رفقی بك ، مدعی قیزی وشاهدلری اثبات وجود ایدرلر .

حاکم ـ قیزینی وشاهدلرینی کتیردکمی ؟

اختیار ـ اوت افندم حاضر

رفقی بك ـ حاکم بك افندی عفو طالبرینه مغروراً معروضاتده بولنه‌جغم. برپارچه حدود خارجنه چیقمه‌م بیله مسئله اساس دعوایه تماق ایتدیکندن مساعده‌لرینی تمنی ایلرم ،

حاکم ـ (حق کلام ویریر .)

رفقی بك ـ (معشوقه‌سنه خطاباً) همشیره اللهك امری رسول اکرم افندمز حضرتلرینك قولیله سزی کندیمه زوجهٔ شرعیه یاپمق اوزره آلدم قبول ایتدم سز بنی کندیکزه زوجلکه قبول ایدیورمیسکز؟

رفقی بك ـ (اختیارك شاهدلرینه) شاهد اولیکز (هیئت حاکمه‌یه) بنده شوخاتونی آلدم بول ایتدم شاهد اولیکز .

رفقی بك ـ شوجمله‌لری اوچ دفعه‌قیزه سویله‌توب کندی شاهدلرینك شهادتلرینی کندیسیله آلدم قبول ایتدم دیدکجه هیئت حاکمه‌شاهد ایدر ،

حاکم ـ محکمه ختام بولدی. هایدی بابا کیت شربتلری‌قاینات بزده ده بارداق کتیر . رفقی افندی اوغلم سنده هایدی آل ماملیاکی کیت نامه بردتا ایتدیر اذین وعقد نامه‌کزی یاپیورم . قلمدن آلیکز .

اختیار ـ خیر اوله‌ماز افندم بویله شیمی اولور. بن قیزیمی ویرمم.

حاکم ـ حکم شرعی یرینی بولدی . سزجه سویله‌نه‌جك مداخله ایدیله‌جك هیچ برشی قالمادی شدیدن صکره بری قیزك‌ایسه دیکریده اوغلکز . بناءً علیه بزجه یاپیله‌جق بشقه هیچ برمعامله قالمادی .

اختيار ـ عيني كونده محكمهٔ نظاميه‌يه مراجعت ايدر . مسئله تدقيق وتعميق ايدلدكدن صكره اورادنده هايدى بابا بوايش اولوب بيتمش بزه‌ده شربت كتير جوابنى آلير .

ايكنجى قسمك صوكى

